

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΠΙΛΕΙΒΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

INTELL. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση & Διευρωπαϊκά Δίκτυα Επικοινωνίας

ΣΑΡΑΚΑΤΣΙΑΝΟΥ ΑΝΘΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: Δρ. Κοσμάς Νικόλαος

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	7
1.1 ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	7
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	9
1.3 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ E-EUROPE	15
2.1 ΤΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	15
2.2 ΤΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ: E-EUROPE 2002	16
2.3 ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: E-EUROPE 2005	20
2.3.1 e-Government	21
2.3.2 e-Learning	23
2.3.3 e-Health	24
2.3.4 e-Business	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	28
3.1 ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	28
3.2 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ	29
3.3 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006	31
3.4 ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	33
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	33
METPO 1.1. Εξοπλισμός και δικτύωση σε όλες της βαθμίδες της εκπαίδευσης	35
METPO 1.2. Εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση	36
METPO 1.3. Τεκμηρίωση, αξιοποίηση και ανάδειξη του Ελληνικού πολιτισμού	36
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ	37
METPO 2.1. «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη: Επιχειρησιακά σχέδια, μελέτες και πιλοτικά έργα.....	38
METPO 2.2. «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη	39
METPO 2.3. Υποστήριξη της διαχείρισης των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων και της μετάβασης στο Ευρώ.....	40
METPO 2.4. Περιφερειακά γεωγραφικά πληροφοριακά συστήματα και καινοτομικές ενέργειες... ..	40
METPO 2.5. Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης και μελέτες υποστήριξης του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης.....	41
METPO 2.6 Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Υγεία και Πρόνοια.....	42
METPO 2.7. Κατάρτιση και θεσμικά μέτρα στην Υγεία και Πρόνοια.....	42
METPO 2.8. «Ευφρείς» μεταφορές	43
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	44
METPO 3.1. Δημιουργία ευνοϊκού «ψηφιακού» περιβάλλοντος για την οικονομική δραστηριότητα	45
METPO 3.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία.....	46
METPO 3.3 Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη για την Κοινωνία της Πληροφορίας.....	47
METPO 3.4 Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού	47
METPO 3.5 Προώθηση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας	48
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	50
METPO 4.1 Ανάπτυξη μηχανισμών για την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και την ενίσχυση του ανταγωνισμού	51
METPO 4.2 Ανάπτυξη Υποδομών Δικτύων Τοπικής Πρόσβασης.....	51
METPO 4.3 Προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για τον πολίτη	52
METPO 4.4 Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των ταχυδρομικών υποδομών και ανάδειξη ταχυδρομικών γραφείων σε πολυδύναμα κέντρα	52
METPO 4.5 Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού του τομέα των επικοινωνιών	53
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	54
METPO 5.1 Διαχείριση, εφαρμογή και παρακολούθηση.....	54
METPO 5.2 Τεχνική Βοήθεια Ευρωπαϊκού Κοινού Ταμείου	55

ΜΕΤΡΟ 5.3 Τεχνική Βοήθεια Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.....	55
3.5 Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	60
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	60
4.2 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ.....	60
4.3 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	61
4.3.1 Γενικές υπηρεσίες πληροφοριών	62
4.3.2 Υπηρεσίες για τη βιομηχανία και το εμπόριο.....	62
4.3.3 Νέες μέθοδοι πρόσβασης, κινητικότητα και σύγκλιση.....	63
4.4 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	63
4.4.1 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα εκπαίδευσης και κατάρτισης.....	63
4.4.2 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για πρόσβαση στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά.....	64
4.4.3 Διευρωπαϊκές τηλεπικοινωνιακές εφαρμογές για ΜΜΕ.....	65
4.4.4 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα μεταφορών και κινητικότητας	66
4.4.5 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για το περιβάλλον και τη διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.....	67
4.4.6 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα υγείας.....	67
4.4.7 Διευρωπαϊκά αστικά και περιφερειακά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα πληροφοριών	69
4.4.8 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για νέες μεθόδους εργασίας και υπηρεσίες για την αγορά εργασίας	70
4.4.9 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για την έρευνα	71
4.5 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΒΑΣΙΚΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	71
4.5.1 EURO - ISDN (Ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών)	71
4.5.2 Διαλειτουργία ευρυζωνικών δικτύων.....	71
4.6 ΤΕΛΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.....	74
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	74
5.2 ΑΠΕΙΛΕΣ	75
5.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ	76
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	78
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	80

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ουσιαστικά ανύπαρκτα πριν από 15 χρόνια, τα κινητά τηλέφωνα βρίσκονται σήμερα παντού. Το Διαδίκτυο προσφέρει αδιάλειπτη ροή επιγραμμικών πληροφοριών. Χάρη στα ψηφιακά συστήματα υψηλής ταχύτητας τα οποία φέρνουν κοντά τους παλαιότερα χωριστούς κόσμους της ραδιοτηλεόρασης και των τηλεπικοινωνιών, υπάρχει μια απίστευτη γκάμα προγραμμάτων και υπηρεσιών. Αυτή η επανάσταση στην τεχνολογία των πληροφοριών διαμορφώνει σήμερα την κοινωνία της πληροφορίας - στο σπίτι, στο σχολείο και στην εργασία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της πολιτικής και της δράσης της, καθοδήγησε και υποστήριξε εξ αρχής αυτή την επανάσταση.

Κινητήριος μοχλός της επανάστασης στον τομέα των επικοινωνιών είναι η τεχνολογία και οι δυνάμεις της αγοράς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση τέθηκε στο επίκεντρο αυτής της διαδικασίας, υπαγορεύοντας τον ρυθμό ανοίγματος των αγορών, κατοχυρώνοντας ίσες ευκαιρίες για όλους τους συμμετέχοντες, δημιουργώντας ένα δυναμικό κανονιστικό πλαίσιο, υπερασπίζοντας τα συμφέροντα των καταναλωτών ή ακόμη καθιερώνοντας τεχνικά πρότυπα. Τα παλαιά κρατικά τηλεπικοινωνιακά μονοπώλια τα οποία στο παρελθόν δέσποζαν στις προστατευόμενες εθνικές αγορές έχουν αλλάξει ριζικά. Νέοι δυναμικοί και ευρηματικοί παίκτες διείσδυσαν στην αγορά, προσφέροντας ελκυστικά πακέτα καινοτόμων υπηρεσιών. Ο ανταγωνισμός οδήγησε σε μείωση των τιμών και σε βελτίωση της ποιότητας.

Ως αποτέλεσμα, τόσο οι ιδιώτες όσο και οι επιχειρήσεις απολαύουν σήμερα φθηνότερων, καλύτερων και πιο αξιόπιστων υπηρεσιών. Έχουν αυξηθεί οι επιλογές των καταναλωτών, τόσο όσον αφορά τους παροχείς υπηρεσιών όσο και τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Στο χρονικό διάστημα μεταξύ 1995 και 2000, γνώρισε πραγματική έκρηξη η ζήτηση κινητών τηλεφώνων και πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Σήμερα, άνω του 90% των σχολείων και των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συνδεδεμένα επιγραμμικά, ενώ περισσότερο από το ήμισυ του πληθυσμού είναι τακτικοί χρήστες. Παρά την επιβράδυνση που γνώρισε, ο τομέας των πληροφοριών και των επικοινωνιών εξακολουθεί να είναι από τους δυναμικότερους τομείς, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και παγκοσμίως. [4]

Ανταποκρινόμενη στα πρώτα σημάδια ελευθέρωσης της αγοράς των τηλεπικοινωνιών και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, το 1987 η Επιτροπή εκπόνησε έγγραφο προσανατολισμού. Το συγκεκριμένο έγγραφο έθεσε σε κίνηση ένα νομοθετικό πρόγραμμα με το οποίο δρομολογήθηκε το προοδευτικό άνοιγμα των εθνικών αγορών τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, άνοιγμα που κορυφώθηκε με την πλήρη ελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών αγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1998 [10]. Από τότε, η σύγκλιση, χάρη στη ψηφιοποίηση, της τεχνολογίας των επικοινωνιών και της ραδιοτηλεοπτικής τεχνολογίας ανάγκασε την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναθεωρήσει τις κανονιστικές της διατάξεις κατά τρόπο ώστε να καλύψει όλα «τα δίκτυα και τις

υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» σε ένα νέο κανονιστικό πλαίσιο που τέθηκε σε ισχύ από τον Ιούλιο του 2003. [4]

Το νέο αυτό κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει μια σειρά κανόνων με τους οποίους διευκολύνεται, αφενός, η παροχή υπηρεσιών πληροφοριών (ταχεία πρόσβαση στο Διαδίκτυο, τηλεφωνία) από τα ραδιοηλεκτρονικά δίκτυα στους πελάτες τους και, αφετέρου, η μετάδοση οπτικοακουστικών προγραμμάτων από τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών. Η σύγκλιση είναι σήμερα πραγματικότητα σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου οι εταιρείες καλωδιακής τηλεόρασης προσφέρουν υψηλής ταχύτητας πρόσβαση στο Διαδίκτυο, και σε ορισμένες περιπτώσεις, πλήρεις υπηρεσίες τηλεφωνίας επίσης.

Αντιστρόφως, ορισμένες εταιρείες τηλεπικοινωνιών συμπράττουν με ραδιοηλεκτρονικά δίκτυα στα πλαίσια έργων μετάδοσης ψηφιακών τηλεοπτικών προγραμμάτων. Ένα άλλο σημείο σύγκλισης διαγράφεται με την εμφάνιση της λεγόμενης τρίτης γενιάς κινητών τηλεφώνων τα οποία προσφέρουν δυνατότητες σύνδεσης με το Διαδίκτυο.

Οι βασικοί στόχοι του νέου κανονιστικού πλαισίου είναι οι εξής:

- μείωση των κανονιστικών περιορισμών που βαρύνουν τις εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, έπειτα από 15 χρόνια κανονιστικής ρύθμισης η οποία ήταν απαραίτητη για την ομαλή και επιτυχή ελευθέρωση του συγκεκριμένου τομέα,
- κατοχύρωση, σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, του δικαιώματος πρόσβασης όλων των καταναλωτών σε ένα σύνολο βασικών υπηρεσιών σε προσιτές τιμές (τηλέφωνο, φαξ, πρόσβαση στο Διαδίκτυο, δωρεάν κλήση αριθμών άμεσης ανάγκης) και του μη αποκλεισμού των ατόμων με ειδικές ανάγκες,
- περαιτέρω τόνωση του ανταγωνισμού, και συνεπώς περιορισμός της δεσπόζουσας θέσης που τα παλαιά μονοπώλια είχαν καταφέρει να διατηρήσουν για ορισμένες υπηρεσίες, όπως η υψίρρυθμη πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Παράλληλα με το άνοιγμα των αγορών και τον καθορισμό κανόνων, η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέβαλε προσπάθειες για να διασφαλίσει ότι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις επωφελούνται από τα επιτεύγματα της κοινωνίας της πληροφορίας. Μία από τις προτεραιότητές της είναι η αποτροπή του «ψηφιακού χάσματος» μεταξύ των πλουσιότερων και των φτωχότερων (συχνά απομακρυσμένων) περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες έχουν λιγότερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο ή στις νέες ψηφιακές υπηρεσίες. Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας το 2000 [4], οι πολιτικοί ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δρομολόγησαν την πρωτοβουλία «e-Europe», θέτοντας τον φιλόδοξο στόχο να γίνει η Ένωση, μέχρι το 2010, η πιο ανταγωνιστική κοινωνία της γνώσης στον κόσμο.

Οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών αποτελούν όχι μόνο έναν σημαντικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ο οποίος παράγει το 7,5% περίπου του πλούτου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκφραζόμενου ως ακαθάριστο εσωτερικό προϊόν. Πρόκειται για βασικές τεχνολογίες γενικής

εφαρμογής που στηρίζουν την αποτελεσματικότητα και την ανταγωνιστικότητα όλων των κλάδων παραγωγής και υπηρεσιών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο καθορίστηκαν, στο πλαίσιο των στόχων της Λισσαβόνας, οι ακόλουθες απαιτήσεις[10]:

- οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μια υποδομή επικοινωνιών χαμηλού κόστους και παγκόσμιου επιπέδου καθώς και σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών,
- κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τις απαιτούμενες δεξιότητες για να ζει και να εργάζεται σε αυτή τη νέα κοινωνία της πληροφορίας,
- πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στη δια βίου μάθηση, ως βασικό στοιχείο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Η ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο, η οποία προσφέρει γρήγορη, φθηνή και αδιάλειπτη επιγραμμική επικοινωνία, θεωρείται η πιο σημαντική τεχνολογία γενικής εφαρμογής για αυτό τον χρονικό ορίζοντα. Όλες οι επιχειρήσεις, τα σχολεία και πανεπιστήμια των σημερινών κρατών μελών της Ένωσης θα πρέπει να έχουν ευρυζωνική πρόσβαση στο Internet μέχρι το 2005. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα χρησιμοποιήσει τους διαθέσιμους πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων (περιφερειακά και κοινωνικά κεφάλαια, κ.τ.λ.) με στόχο να διευκολύνει την ευρυζωνική πρόσβαση των απομακρυσμένων και αγροτικών περιφερειών στο Διαδίκτυο.

Η e-Europe 2005 απαιτεί επίσης και άλλες τεχνολογίες όπως η τρίτη γενιά κινητής τηλεφωνίας ή η διαλογική ψηφιακή τηλεόραση για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης μέχρι το 2005, με στόχο να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και να μετριασθεί η τρέχουσα κυριαρχία των εταιρειών σταθερής τηλεφωνίας, οι οποίες αποτελούν σήμερα τους πρωταρχικούς παροχείς ευρυζωνικών υπηρεσιών.

Τα βασικά στοιχεία του σχεδίου δράσης 2005 είναι η ηλεκτρονική κυβέρνηση (e-Government), η ηλεκτρονική μάθηση (e-Learning) και η ηλεκτρονική υγεία (e-Health). Με το σύνθημα «καλύτερα σε απευθείας σύνδεση παρά στην ουρά αναμονής», στόχος της δράσης «ηλεκτρονική κυβέρνηση» είναι να προσφέρει εύκολη ηλεκτρονική πρόσβαση σε 20 βασικές δημόσιες υπηρεσίες (υποβολή των δηλώσεων φόρου εισοδήματος και των δηλώσεων ΦΠΑ, ταξινόμηση των καινούργιων αυτοκινήτων ή δήλωση των αλλαγών ιδιοκτησίας των αυτοκινήτων, κ.τ.λ.).

Εκτός από τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, στο πλαίσιο της δράσης «ηλεκτρονική μάθηση», μέχρι το 2005 θα πρέπει να συνδεθούν με ευρυζωνικά δίκτυα και οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία και οι αντίστοιχοι οργανισμοί. Όσο για τη δράση «ηλεκτρονική υγεία», τα κράτη μέλη οφείλουν να προσφέρουν στους πολίτες υπηρεσίες υγείας, και κυρίως πληροφορίες για την πρόληψη των ασθενειών, ιατρικό ιστορικό, εξ αποστάσεως ιατρικές γνωματεύσεις, και ηλεκτρονική επιστροφή των ιατρικών εξόδων μέσω του Διαδικτύου. [2,11]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

1.1 ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Στον μισό μόλις αιώνα ύπαρξής της, η Ευρωπαϊκή Ένωση τα έχει καταφέρει εξαιρετικά καλά. Έχει προσφέρει ειρήνη μεταξύ των μελών της και ευημερία στους πολίτες της. Έχει δημιουργήσει ένα ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα και μια «ενιαία αγορά» χωρίς σύνορα, όπου κινούνται ελεύθερα τα αγαθά, οι άνθρωποι, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια. Η Ένωση αποτελεί πια μια μεγάλη εμπορική δύναμη που κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως σε τομείς, όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η βοήθεια για την ανάπτυξη.

Η επιτυχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μοναδική φυσιογνωμία της και στον τρόπο λειτουργίας της. Η Ένωση δεν είναι ομοσπονδία, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, ούτε είναι απλώς ένας οργανισμός συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, όπως τα Ηνωμένα Έθνη. Οι χώρες που αποτελούν την Ένωση (τα «κράτη μέλη» της) συνεχίζουν να είναι ανεξάρτητα κυρίαρχα έθνη, αλλά συνενώνουν τις εθνικές κυριαρχίες τους ούτως ώστε να αποκτήσουν ισχύ και παγκόσμια επιρροή την οποία καμία δεν θα μπορούσε να έχει μόνη της. Ο συγκερασμός αυτός των εθνικών κυριαρχιών σημαίνει πρακτικά ότι τα κράτη μέλη μεταβιβάζουν ορισμένες από τις εξουσίες λήψης αποφάσεων που διαθέτουν σε ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα τα οποία έχουν συσταθεί από τα ίδια, ούτως ώστε οι αποφάσεις για συγκεκριμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος να μπορούν να λαμβάνονται δημοκρατικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα τρία κύρια θεσμικά όργανα λήψης αποφάσεων είναι:

- το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το οποίο αντιπροσωπεύει τους πολίτες της Ένωσης και εκλέγεται άμεσα από αυτούς·
- το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, το οποίο αντιπροσωπεύει τα μεμονωμένα κράτη μέλη·
- η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, καθήκον της οποίας είναι να προασπίζει τα συμφέροντα της Ένωσης συνολικά.

Αυτό το «θεσμικό τρίγωνο» παράγει τις πολιτικές και τη νομοθεσία (οδηγίες, κανονισμούς και αποφάσεις) που εφαρμόζονται σε ολόκληρη την Ένωση. Οι κανόνες και οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν τα θεσμικά όργανα περιέχονται στις Συνθήκες, οι οποίες έχουν εγκριθεί από τους προέδρους και τους πρωθυπουργούς των κρατών μελών και έχουν επικυρωθεί από τα κοινοβούλιά τους.

Κατ' αρχήν, η Επιτροπή είναι εκείνη που προτείνει νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία, αλλά το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο είναι εκείνα που την εγκρίνουν. Το **Δικαστήριο** εξασφαλίζει την τήρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, ενώ το **Ελεγκτικό Συνέδριο** ελέγχει τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της Ένωσης.

Το σύστημα συμπληρώνεται από πέντε άλλους οργανισμούς:

- την **Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή** που εκπροσωπεί την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους,
- την **Επιτροπή των Περιφερειών** που εκπροσωπεί την τοπική αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή διοίκηση,
- την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα** που είναι υπεύθυνη για την ευρωπαϊκή νομισματική πολιτική,
- την **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων** που χρηματοδοτεί επενδυτικά σχέδια της Ένωσης,
- τον **Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή** που προστατεύει τους πολίτες και τους οργανισμούς της Ένωσης από κρούσματα κακής διοίκησης. Επίσης, έχουν συσταθεί ειδικευμένοι οργανισμοί που εκτελούν ορισμένα τεχνικά, επιστημονικά ή διαχειριστικά καθήκοντα.

Ένας από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να εξασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις, οι κυβερνήσεις και οι πολίτες της Ευρώπης θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν ηγέτικό ρόλο στο έργο της διαμόρφωσης και συμμετοχής της οικονομίας η οποία βασίζεται σε παγκόσμια κλίμακα στις γνώσεις και τις πληροφορίες.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, χρησιμοποιούνται οι εξής μέθοδοι:

- η τόνωση των ερευνών για την ανάπτυξη και την εξάπλωση νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας,
- ο καθορισμός και η διατήρηση του πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων και προτύπων με προορισμό την άνθηση του ανταγωνισμού,
- η τόνωση της ανάπτυξης εφαρμογών και περιεχομένου, με παράλληλη υποστήριξη των πρωτοβουλιών που ενθαρρύνουν όλους τους ευρωπαϊούς πολίτες και τους παρέχουν τη δυνατότητα να αποκομίζουν τους ευεργετικούς καρπούς της κοινωνίας της πληροφόρησης συμμετέχοντας σε αυτήν.

Η Ευρώπη λοιπόν οφείλει να περάσει στην εποχή της ηλεκτρονικής και της οικονομίας που βασίζεται στις γνώσεις. Η ποιότητα ζωής και οι συνθήκες εργασίας των ευρωπαίων πολιτών καθώς και η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και υπηρεσιών θα εξαρτηθούν από τον τρόπο με τον οποίο θα πετύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση το πέρασμα στη νέα εποχή.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης «e-Europe» έχει στόχο να καθοδηγήσει αυτή την αλλαγή και να εκσυγχρονίσει τα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στην Ευρώπη ώστε να διαδοθεί η πληροφορική στα σχολεία και στις επιχειρήσεις. Η πρωτοβουλία «e-Europe» και η στρατηγική της σε θέματα εκπαίδευσης αποτελούν την κινητήρια δύναμη για να υλοποιήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση το στόχο της να γίνει, έως το 2010, η ανταγωνιστικότερη στον κόσμο οικονομία που βασίζεται στη γνώση [4].

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι δύο βασικές συνιστώσες της πολιτικής που ακολούθησε η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας αναπτύχθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και μετά:

- οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στον χώρο των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας εγκαινιάστηκαν το 1984, αμέσως μετά από το οποίο ακολούθησαν το 1986 ειδικά προγράμματα εφαρμογών τηλεματικής (στους τομείς των μεταφορών, της υγείας και της κατάρτισης εξ αποστάσεως).
- η πολιτική στον χώρο των επικοινωνιών η οποία εγκαινιάστηκε το 1987 με την έκδοση της Πράσινης Βίβλου για την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών. Τρεις ήταν οι βασικοί στόχοι που επιδιώκονταν, οι οποίοι εξακολουθούν να διατηρούν όλη τους την εγκυρότητα και σήμερα: Πρώτον η απελευθέρωση των τμημάτων της αγοράς στα οποία επικρατούν μονοπωλιακές συνθήκες. Δεύτερον, η εναρμόνιση του κλάδου των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιών με τη θέσπιση κοινών κανόνων και προτύπων. Τρίτον, η αυστηρή εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού στα απελευθερωμένα τμήματα της αγοράς, για να αποτραπούν τα φαινόμενα σύναψης συμφωνιών εμπαιγμού, καταχρηστικής εκμετάλλευσης αλλά και δημιουργίας δεσποζουσών θέσεων.

Με τις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και τηλεπικοινωνιών δημιουργείται το υπόβαθρο για την ανάδειξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών. Όσον αφορά το ζήτημα της απελευθέρωσης των επικοινωνιών, αποτελεί τον κύριο πρωταγωνιστικό συντελεστή της ευρύτατης διάδοσης και ενσωμάτωσης των προαναφερόμενων νέων προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών. Εξέχον παράδειγμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ερευνών στον τομέα τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες αποτελούν οι ψηφιακές κινητές επικοινωνίες. Στις ευρωπαϊκές κινητές επικοινωνίες χρησιμοποιείται η τεχνολογία GSM (Global System for Mobile Communications), οι τεχνικές προδιαγραφές, η επικύρωση και οι δοκιμές της οποίας είχαν γίνει στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έναρξη εφαρμογής συμπαγούς και καθολικής πολιτικής στο πεδίο της κοινωνίας της πληροφορίας συντελέστηκε το 1994, στα βήματα της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής για την «Ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση» που είχε δημοσιευθεί το 1993. Στη Λευκή Βίβλο υπογραμμιζόταν η σημασία που έχει η κοινωνία της πληροφορίας αποτελώντας στοιχείο καίριας σημασίας για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής για όλους τους Ευρωπαίους. Την έμπρακτη συνέχεια της Λευκής Βίβλου αποτέλεσε η έκθεση με τίτλο «Η Ευρώπη και η κοινωνία της πληροφορίας σε παγκόσμια κλίμακα», η οποία εκπονήθηκε από την ομάδα ανωτάτου επιπέδου που ήταν επιφορτισμένη με τα θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας.[11]

Στην έκθεση διατυπώνονταν συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο η Ένωση θα μπορούσε να συμβάλει στην εγκαθίδρυση του ευνοϊκού κανονιστικού, τεχνολογικού και κοινωνικού πλαισίου για την κοινωνία της πληροφόρησης. Η έκθεση αποτέλεσε το υπόβαθρο για την υιοθέτηση, τον Ιούνιο του 1994, του πρώτου προγράμματος δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινωνίας της πληροφόρησης με τίτλο «Η πορεία της Ευρώπης προς την κοινωνία της πληροφόρησης». Στους κύριους στόχους του προγράμματος δράσης συγκαταλέγονταν η επιτάχυνση του ρυθμού ολοσχερούς απελευθέρωσης των υπηρεσιών και υποδομών στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, η οποία συντελέστηκε το 1998, η ενίσχυση και ο αναπροσανατολισμός των ερευνητικών προγραμμάτων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και η ένταξη της νέας διάστασης της κοινωνίας της πληροφόρησης σε όλες τις συναφείς κοινοτικές πολιτικές. Το 1996 εγκρίθηκε το αναθεωρημένο κείμενο του προγράμματος δράσης.[5]

Παρά την επιτυχία αυτής της αρχικής φάσης, το 1999 είχε γίνει σαφές ότι χρειαζόταν να δοθεί νέα ώθηση στην πολιτική που εφάρμοζε η Ευρωπαϊκή Ένωση στα θέματα της κοινωνίας της πληροφόρησης, ενώ χρειαζόταν επίσης ένα νέο όραμα που να αντικατοπτρίζει τις νέες συνθήκες. Πράγματι, τη στιγμή εκείνη, η κοινωνία της πληροφόρησης δεν αποτελούσε πλέον όραμα, αλλά με ολοένα και αυξανόμενο ρυθμό χειροπιαστή πραγματικότητα, όπως αποδεικνυόταν από την ταχεία ανάπτυξη του Διαδικτύου και την ταχύτατα αναδυόμενη οικονομία γνωσιολογικής βάσης. Εξάλλου, ήταν απαραίτητος ο ευρύτερος συντονισμός των πολιτικών που εφάρμοζαν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό.

Το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο της ανακοίνωσης που υιοθετήθηκε τον Δεκέμβριο του 1999 με τίτλο «Ηλεκτρονική Ευρώπη (e-Europe) - Η κοινωνία της πληροφόρησης για όλους». Η πρωτοβουλία της Ηλεκτρονικής Ευρώπης (e-Europe) έγινε ευνοϊκά αποδεκτή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής, το οποίο καθόρισε τον Μάρτιο του 2000 τον επόμενο στρατηγικό στόχο της Ένωσης για την επόμενη δεκαετία: «να καταστεί η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία γνωσιολογικής βάσης στον κόσμο». Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να επεξεργαστεί το πρόγραμμα δράσης για την Ηλεκτρονική Ευρώπη (e-Europe 2002), το οποίο υιοθετήθηκε τον Ιούνιο του 2000 στη Σύνοδο Κορυφής της Φέιρα. Στο πρόγραμμα δράσης Ηλεκτρονική Ευρώπη του 2002 εντοπίζονται μερικοί στόχοι ζωτικής σημασίας που έπρεπε να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη έως το τέλος του 2002. Η υλοποίηση του προγράμματος δράσης βασίζεται στη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών ρυθμών προόδου κατά την επίτευξη των στόχων της Ηλεκτρονικής Ευρώπης (e-Europe). Τον Ιούνιο 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης ενέκρινε το πρόγραμμα δράσης e-Europe 2005 το οποίο αποτελεί συνέχεια του προγράμματος e-Europe 2002. [5]

1.3 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, τον Μάρτιο 2000, οι ευρωπαίοι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αναγνώρισαν ότι η ευρωπαϊκή οικονομία πρέπει και αυτή να περάσει στην ψηφιακή εποχή. Έθεσαν λοιπόν έναν νέο στόχο — να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η ανταγωνιστικότερη οικονομία στον κόσμο η οποία να βασίζεται στη γνώση έως το 2010. Ο τρόπος με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υλοποιήσει αυτόν το στόχο θα καθορίσει την ποιότητα ζωής των πολιτών της, τις συνθήκες εργασίας των εργαζόμενων της και τη συνολική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και υπηρεσιών της.

Ήδη τον Νοέμβριο 1999 [11], η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε την πρωτοβουλία της e-Europe ακριβώς για να διαχειριστεί αυτή τη μετάβαση, τόσο εντός της Ένωσης όσο και στις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Η πρωτοβουλία e-Europe στοχεύει να εξασφαλίσει ότι όλοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση — κάθε πολίτης, κάθε σχολείο, κάθε επιχείρηση, κάθε δημόσια διοίκηση — έχουν πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και αποκομίζουν από αυτές το μεγαλύτερο δυνατό όφελος. Το Διαδίκτυο θα πρέπει, για παράδειγμα, να χρησιμοποιείται για κάθε είδους καθημερινές δραστηριότητες, υπηρεσίες και προϊόντα όπως η εκπαίδευση, η δημόσια διοίκηση, η υγεία, ο πολιτισμός και η διασκέδαση. Η πρωτοβουλία e-Europe επομένως δεν ασχολείται μόνο με την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Επιδιώκει επίσης να εξασφαλίσει ότι όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες, ιδίως τα άτομα με ειδικές ανάγκες, έχουν πρόσβαση σε σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνιών για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους.

Οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να διαθέτουν άμεση και διαλειτουργική δικτυακή πρόσβαση στη γνώση, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη δημόσια διοίκηση, τις υπηρεσίες υγείας, τον πολιτισμό και τη διασκέδαση, τις οικονομικές υπηρεσίες και πολλά άλλα. Στη σημερινή κοινωνία, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο έχει καταστεί θεμελιώδες δικαίωμα για όλους τους πολίτες και οι υπεύθυνες κυβερνήσεις έχουν την υποχρέωση να το παρέχουν.

Δίνοντας ώθηση στην οικονομική αύξηση, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών μπορούν να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας καλύτερης ποιότητας και μεγαλύτερη ευμάρεια. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θέλουν να εξασφαλίσουν ότι θα επωφεληθούν όλοι, και όχι μόνο μια μειοψηφία προνομιούχων. Η νέα κοινωνία που βασίζεται στη γνώση πρέπει να είναι μια κοινωνία για όλους. Και σε αυτό το σημείο, το Διαδίκτυο προσφέρει τεράστιες δυνατότητες καθώς όποιος έχει πρόσβαση σε έναν υπολογιστή μπορεί να συμμετέχει στην κοινωνία, απλά «πατώντας ένα κουμπί στο ποντίκι του». Η πρωτοβουλία e-Europe και τα συστατικά της προγράμματα (e-Learning, e-Health, e-Government και e-Business) επικεντρώνονται στην πλήρη εκμετάλλευση αυτού του δυναμικού προς όφελος της κοινωνικής συμμετοχής.

Δίνοντας έμφαση στην ψηφιακή συμμετοχή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί να κάνει την ευρωπαϊκή προσέγγιση στην κοινωνία των πολιτών διαφορετική από αυτήν που ακολουθείται σε άλλες περιοχές του κόσμου. Δεν είναι μυστικό ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες για παράδειγμα ξεπέρασαν κατά πολύ την Ευρώπη στην αρχική ταχύτητα με την οποία οι επιχειρήσεις και οι πολίτες υιοθέτησαν το Διαδίκτυο. Με την πρωτοβουλία e-Europe ωστόσο, η Ευρώπη προσπαθεί να κερδίσει το χαμένο έδαφος, προσανατολίζοντας τις προσπάθειές της σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε η ψηφιακή οικονομία να είναι επωφελής για όλους τους ευρωπαϊούς πολίτες και η ευρωπαϊκή παρουσία στο Διαδίκτυο να ενισχυθεί.

Οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στηρίζονται στο «ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο», με το υψηλό επίπεδο κοινωνικής προστασίας που παρέχει, και επιδιώκουν να το ενισχύσουν. Στόχος τους ακόμη είναι να προστατευθεί η πολιτιστική και γλωσσική ποικιλομορφία της Ευρώπης. Επικεντρώνονται στην ανάπτυξη ευρωπαϊκού περιεχομένου στις ευρωπαϊκές γλώσσες ώστε όλοι να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες και περιεχόμενο στη μητρική τους γλώσσα. Το Διαδίκτυο μπορεί να μετατρέψει τον κόσμο σε παγκόσμιο χωριό, αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να εξασφαλίσει ότι σ' αυτό το χωριό κάθε κουλτούρα και κάθε γλώσσα θα διατηρήσουν το ρόλο τους σε τοπικό επίπεδο.

Οι επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτύξουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη αγορά χρειάζονται τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών για να έρθουν σε επαφή με τους πελάτες και τους προμηθευτές τους, να τηρήσουν τα λογιστικά τους βιβλία, να διαχειριστούν τις παραγωγικές τους μονάδες ή να υποβάλουν τις φορολογικές τους δηλώσεις. Οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών έχουν καταστεί απαραίτητες, γιατί εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα και την καλή λειτουργία όλων των οικονομικών κλάδων. Οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών αποτελούν συνεπώς παράγοντα οικονομικής αύξησης και ανταγωνιστικότητας.

Αλλά δεν φτάνει η εισαγωγή της ψηφιακής τεχνολογίας στην παραγωγή ή στις υπηρεσίες για να γίνει η οικονομία ισχυρή και ανταγωνιστική: χρειάζονται επίσης καταρτισμένοι εργαζόμενοι για να λειτουργήσουν τα νέα συστήματα και καταναλωτές εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες για να αγοράσουν τα νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Χρειάζεται επομένως κατάρτιση και εκπαίδευση των ατόμων όλων των ηλικιών. Δηλαδή η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται από την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό.

Στη Λισσαβόνα, τον Μάρτιο 2000 [11], οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογράμμισαν ότι:

- «οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε φθηνές, παγκοσμίου επιπέδου υποδομές επικοινωνιών και σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών»,
- «κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται για να ζήσει και να εργαστεί σε αυτή τη νέα κοινωνία της πληροφορίας» και

- «πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στη συνεχή εκπαίδευση ως βασικού συστατικού του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου».

Ο γενικός σκοπός που έθεσαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Λισσαβόνα ήταν να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2010, η πιο ανταγωνιστική στον κόσμο κοινωνία που βασίζεται στη γνώση.

Η πρωτοβουλία e-Eurome έχει καθοριστικό ρόλο να παίξει για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας [5], αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει επίσης να επενδύσει περισσότερο στην έρευνα και να ανοίξει περισσότερο τις αγορές της στον ανταγωνισμό, ιδίως σε ορισμένους κλάδους-κλειδιά στους οποίους, έως τώρα, κυριαρχούσαν οι εθνικοί προμηθευτές.

Συνεπώς, η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε χρονοδιαγράμματα, ιδίως για τους εξής στόχους:

- απελευθέρωση των αγορών ενέργειας και τηλεπικοινωνιών της Ευρώπης,
- δημιουργία ενιαίας αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών,
- μεγαλύτερη απελευθέρωση των ταχυδρομικών και μεταφορικών υπηρεσιών,
- θέσπιση διπλώματος ευρεσιτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δρομολόγηση του συστήματος δορυφορικής πλοήγησης Galileo,
- δημιουργία ενιαίας αγοράς αεροπορικών μεταφορών — γνωστή ως «ενιαίος ευρωπαϊκός ουρανός». [4]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ E-EUROPE

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ E-EUROPE

2.1 ΤΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η πρωτοβουλία e-Europe της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στο αξίωμα ότι το Διαδίκτυο είναι καθοριστικό για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία αγορών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής — όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά σε όλο τον κόσμο. Η e-Europe είναι αναγκαστικά φιλόδοξη. Στόχος της είναι να αποκτήσουν όλοι πρόσβαση στο Διαδίκτυο — μέσω υπολογιστή, κινητού τηλεφώνου ή συστήματος συνδεδεμένου με την τηλεόραση — στο γραφείο, στο σχολείο και στο σπίτι. Επιδιώκει να δημιουργήσει μια Ευρώπη που να διαθέτει στοιχειώδη κατάρτιση στην ψηφιακή τεχνολογία και να εξασφαλίσει ότι η όλη διαδικασία απευθύνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, δημιουργεί εμπιστοσύνη στους καταναλωτές και μειώνει το χάσμα ανάμεσα στους έχοντες και στους μη έχοντες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε τα κύρια σημεία της πρωτοβουλίας e-Europe τον Νοέμβριο 1999. Στη συνέχεια ενέκρινε προγράμματα δράσης στα οποία προσδιορίζεται αναλυτικά η πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί και το χρονοδιάγραμμα.

Έως τώρα έχουν εγκριθεί δύο προγράμματα δράσης:

- το πρόγραμμα δράσης 2002 που ενέκριναν οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη σύνοδο κορυφής της Φέιρα τον Ιούνιο 2000·
- το πρόγραμμα δράσης 2005 που ενέκριναν οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Σεβίλλη τον Ιούνιο 2002 [11].

Στόχος των προγραμμάτων είναι να δημιουργηθεί μια κοινωνία της πληροφορίας για όλους, αλλά από το 2000 έως σήμερα η κατάσταση έχει εξελιχθεί: ορισμένα μέτρα έχουν ολοκληρωθεί και νέες προκλήσεις έχουν εμφανιστεί. Έτσι το δεύτερο πρόγραμμα δράσης εκσυγχρονίζει τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προσδιορίζει λεπτομερέστερα τη διαδικασία.

Χάρη στο πρόγραμμα δράσης e-Europe 2002 που ήταν πολύ φιλόδοξο, το Διαδίκτυο τέθηκε ως απόλυτη προτεραιότητα στην ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα. Το πρόγραμμα δράσης 2005 επικεντρώνεται στα θέματα της εύκολης πρόσβασης, χρήσης και διαθεσιμότητας του Διαδικτύου. Το e-Europe 2005 θέτει τους χρήστες στο επίκεντρο. Σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα μέτρα εφαρμογής ασχολείται ιδιαίτερα με τη διάδοση των νέων τεχνολογιών σε όλους, ιδίως στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η πρόσβαση στις σημαντικές υπηρεσίες πρέπει να γίνεται όχι μόνο μέσω προσωπικού υπολογιστή αλλά και μέσω διαλειτουργικής ψηφιακής τηλεόρασης, κινητών τηλεφώνων τρίτης γενιάς και καλωδιακών δικτύων. Όπως δήλωσαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το νέο πρόγραμμα δράσης πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην εγκατάσταση και διάδοση της χρήσης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2005, ευρυζωνικών δικτύων και στην ασφάλεια

των δικτύων και των πληροφοριών, στη παροχή υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης μέσω υπολογιστών (e-Government), στην εκπαίδευση μέσω υπολογιστών (e-Learning), στην παροχή υπηρεσιών υγείας μέσω υπολογιστών (e-Health) και στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e-Business) [1].

2.2 ΤΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ: E-EUROPE 2002

Όταν σχεδιάστηκε η πρωτοβουλία e-Europe, το 2000, η χρήση του Διαδικτύου στην Ευρώπη παρεμποδιζόταν επειδή η πρόσβαση ήταν ακριβή, ανασφαλής και αργή, πολύ λίγα άτομα είχαν στοιχειώδη κατάρτιση στις δικτυακές ψηφιακές τεχνολογίες, δεν υπήρχε αρκετά δυναμικό, επιχειρηματικό, στραμμένο προς την παροχή υπηρεσιών πνεύμα και ο δημόσιος τομέας δεν προωθούσε επαρκώς την ανάπτυξη νέων εφαρμογών και υπηρεσιών [10].

Η πρωτοβουλία e-Europe προσδιόρισε τι έπρεπε να γίνει για να διορθωθούν αυτές οι αδυναμίες και κατέληξε ότι οι τρεις κυριότεροι στόχοι έπρεπε να είναι:

- να αναπτυχθεί φθηνότερη, ταχύτερη και ασφαλής πρόσβαση στο Διαδίκτυο,
- να γίνουν επενδύσεις στους ανθρώπους και τις δεξιότητές τους,
- να τονωθεί η χρήση του Διαδικτύου.

Μια από τις κύριες προτεραιότητες του e-Europe 2002 ήταν να εκσυγχρονιστούν οι κανόνες και κανονισμοί που διέπουν την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και να δημιουργηθεί μια ενιαία αγορά για όλες τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Οι συνθήκες πρόσβασης στο Διαδίκτυο επηρεάστηκαν από τους νόμους και τις δομές παλαιότερων εποχών, όπου οι περισσότεροι χρήστες εξαρτώνταν από έναν και μόνο οργανισμό τηλεπικοινωνιών που είχε το μονοπώλιο.

Η απελευθέρωση ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του '80 αλλά δεν προχώρησε πάρα πολύ. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε νέο κανονιστικό πλαίσιο τον Μάρτιο 2002. Με αυτή τη δέσμη μέτρων απλοποιήθηκε το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο. Ο αριθμός νομοθετημάτων μειώθηκε από 23 σε 8 και δημιουργήθηκε μια τηλεπικοινωνιακή αγορά πραγματικά απελευθερωμένη στην οποία ο ανταγωνισμός οδήγησε σε μείωση των τιμών και βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών. Το αποτέλεσμα ήταν φθηνότερη και ταχύτερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο, και για τους πολίτες και για τις επιχειρήσεις [10].

Τι γίνεται όμως με την ασφάλεια; Με τη γενίκευση της χρήσης του Διαδικτύου αυξάνονται και οι κίνδυνοι. Για να ελκύσει το Διαδίκτυο περισσότερους χρήστες αλλά και να τους διατηρήσει θα πρέπει η Ευρώπη να εξασφαλίσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε αυτό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ασχολήθηκε και με το θέμα της ασφάλειας. Η Επιτροπή επεξεργάστηκε στρατηγικές για την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών. Πρότεινε επίσης μια απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η οποία αφορά και τις επιθέσεις κατά των πληροφορικών συστημάτων, και μια ειδική απόφαση για τις επιθέσεις κατά των

υπολογιστικών συστημάτων. Στόχος τους είναι να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνουν αυστηρά μέτρα κατά των δραστών παρόμοιων επιθέσεων [9].

Εξίσου σημαντικό στοιχείο για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών είναι η προστασία των προσωπικών στοιχείων και της ιδιωτικής ζωής. Μια οδηγία-πλαίσιο του 1995 και μια ειδική οδηγία του 1998 (η οποία τροποποιήθηκε αργότερα) και η οποία καλύπτει τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας της ιδιωτικής ζωής καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις τρίτες χώρες που εφαρμόζουν παρόμοιες μεθόδους [7].

Έως τα μέσα του 2002, 40% των νοικοκυριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν πρόσβαση στο Διαδίκτυο, σύμφωνα με την έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης της προόδου της πρωτοβουλίας e-Europe για το 2002, σε σύγκριση με 18% τον Μάρτιο 2000. Αυτή η τεράστια πρόοδος σημαίνει ότι υπάρχουν περίπου 150 εκατομμύρια χρήστες του Διαδικτύου στην Ευρώπη — δηλαδή τόσοι όσοι στις ΗΠΑ. Ο αριθμός των χρηστών του Διαδικτύου παγκοσμίως είναι 404 εκατομμύρια, και αυτός ο αριθμός αναμένεται να αυξηθεί σε 550 εκατομμύρια έως το 2005. Το κόστος πρόσβασης στο Διαδίκτυο μειώνεται. Μια έρευνα της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο 2001 έδειξε ότι το μηνιαίο κόστος πρόσβασης ενός μέσου ιδιώτη χρήστη (π.χ. 20 ώρες χρήσης εκτός των περιόδων αιχμής), μαζί με τα τηλεφωνικά τέλη, κυμαίνεται μεταξύ 10 και 20 Ευρώ, για τη φθηνότερη προσφορά στα περισσότερα κράτη μέλη.

Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνώρισαν ότι η ανταγωνιστικότητα στο μέλλον θα εξαρτηθεί από την εισαγωγή στην εκπαίδευση της μάθησης μέσω υπολογιστή και της επαγγελματικής κατάρτισης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει πλήρως υπεύθυνη για τη διοργάνωση του εθνικού εκπαιδευτικού της συστήματος και για το περιεχόμενο των σπουδών στα σχολεία και τα κολέγια της. Αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει καθοριστικό ρόλο στο συντονισμό των εθνικών πολιτικών προς κοινούς στόχους για όλη την επικράτειά της.

Σε αυτό το σημείο παρεμβαίνει το πρόγραμμα e-Learning. Συντονίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε εθνικό επίπεδο για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ξέρουν να χρησιμοποιούν υπολογιστή και ότι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να εκπαιδεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους ώστε να μπορούν να παρακολουθούν τις επαναστατικές αλλαγές που επιφέρει το Διαδίκτυο στο χώρο εργασίας τους.

Αυτή η ώθηση για εκσυγχρονισμό δίνει στους μαθητές και στους φοιτητές ευκαιρίες για δικτυακή εκπαίδευση που πολλά σχολικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα δεν θα μπορούσαν να τους προσφέρουν, σίγουρα όχι στις απαραίτητες ποσότητες. Χάρη στον εκσυγχρονισμό αυτό, οι επιχειρήσεις κατασκευής και παροχής υπηρεσιών θα μπορούν να βρουν τους

εργαζομένους υψηλής κατάρτισης που χρειάζονται και τα νέα προϊόντα και υπηρεσίες τους θα αγοράζονται από καταναλωτές που διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις στις ψηφιακές τεχνολογίες.

Οι κυβερνήσεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεσμεύθηκαν:

- να αυξάνουν ουσιαστικά κάθε χρόνο τις κατά κεφαλή επενδύσεις τους σε ανθρώπινους πόρους συμπεριλαμβανόμενης της αύξησης της δαπάνης για την εκπαίδευση,
- να μειώσουν στο μισό, έως το 2010, τον αριθμό των νέων 18 έως 24 ετών που είναι απόφοιτοι της υποχρεωτικής μόνο εκπαίδευσης και οι οποίοι δεν συνεχίζουν γενικές ή τεχνικές σπουδές,
- να μετατρέψουν τα σχολεία και τα εκπαιδευτικά κέντρα, αφού έχουν όλα συνδεθεί στο Διαδίκτυο, σε πολυδύναμα τοπικά εκπαιδευτικά κέντρα στα οποία θα έχουν όλοι πρόσβαση,
- να θεσπίσουν ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο το οποίο να καθορίζει τις νέες βασικές δεξιότητες (γνώσεις υπολογιστών, ξένες γλώσσες, τεχνολογική κουλτούρα, επιχειρηματικό πνεύμα και κοινωνικές δεξιότητες και άλλες) που θα πρέπει να αποκτούνται με τα επιμορφωτικά προγράμματα της συνεχούς επιμόρφωσης.

Ο αρχικός στόχος ήταν, έως τα τέλη 2001, να έχουν όλα τα σχολεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στα πολυμέσα. Η Ένωση έχει πετύχει 93% πρόσβαση στο Διαδίκτυο για τα σχολεία το 2002 σε σύγκριση με 89% το 2001. Από αυτά, 64% έχουν σύνδεση ISDN, ενώ 19% έχουν πρόσβαση ευρείας ζώνης μέσω της τεχνολογίας ADSL. Υπάρχουν ακόμη σοβαρές διαφορές μεταξύ κρατών μελών, αλλά σταδιακά μειώνονται. Το 2001 υπήρχε κατά μέσο όρο ένας υπολογιστής συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο ανά 25 σπουδαστές. Το 2002 η αναλογία αυτή μειώθηκε σε έναν υπολογιστή ανά 17 σπουδαστές [4].

Στο χώρο εργασίας, στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι πολίτες της Ευρώπης έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν — σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής τους — νέες γνώσεις και δεξιότητες που να τους εξασφαλίζουν τα απαραίτητα προσόντα για να μπορούν να εργάζονται και στο μέλλον. Αυτός ο στόχος είναι καθοριστικός σε κοινωνικούς όρους προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά ο αποκλεισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας 150 εκατομμύρια κάτοικοι έχουν ολοκληρώσει μόνο τις γυμνασιακές σπουδές.

Είναι επομένως καθοριστικής σημασίας, για να διατηρηθεί το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, να εξασφαλιστεί η επιμόρφωση καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή όλων στην ψηφιακή εποχή. Έως το 2002, περισσότεροι από τους μισούς εργαζόμενους στην Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιούσαν υπολογιστές στη δουλειά τους, και το ποσοστό αυτό έχει αυξηθεί κατά ένα πέμπτο από το 2001. Τρεις στους τέσσερις υπαλλήλους γραφείου χρησιμοποιούν υπολογιστές. Ωστόσο δεν λαμβάνουν όλοι την απαραίτητη εκπαίδευση: το ένα τρίτο μόνο από αυτούς έχει παρακολουθήσει κάποια εκπαίδευση στην πληροφορική. Αυτή η κατάσταση πρέπει να βελτιωθεί γιατί οι γνώσεις πληροφορικής είναι απαραίτητες για να μπορεί κάποιος να εργαστεί σε οποιοδήποτε κλάδο [10].

Για να τονωθεί η διάδοση του Διαδικτύου, η Ευρωπαϊκή Ένωση επικεντρώθηκε στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και υπηρεσιών σε θέματα πληροφορικής στο χώρο των επιχειρήσεων και άλλων τύπων οργανισμών. Δημιούργησε, για παράδειγμα, το νομικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο με μια οδηγία η οποία άρχισε να ισχύει για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιανουάριο 2002. Τον Μάρτιο 2002, ελήφθη η απόφαση να δημιουργηθεί ο τομέας ανωτάτου επιπέδου «.eu» στο Διαδίκτυο ο οποίος θα επιτρέψει στους ευρωπαίους πολίτες, τις οργανώσεις και τις επιχειρήσεις να διαθέτουν δικτυακούς τόπους και διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που θα τελειώνουν σε «.eu» αντί σε γράμματα που υποδεικνύουν χώρα ή σε «.com». Αλλά τα περισσότερα μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι νομοθετικού χαρακτήρα. Η Ένωση βασίζεται κυρίως στην «πίεση της ομάδας» που ασκείται σε κάθε κράτος μέλος από τα υπόλοιπα και στις ετήσιες επισκοπήσεις για να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη πραγματοποιούν τις αμοιβαίες υποσχέσεις τους να προωθήσουν τις πρωτοβουλίες e-Government, e-Health, e-Content και τις συναφείς πρωτοβουλίες [1].

Η βασική ιδέα που προωθεί η πρωτοβουλία e-Government είναι ότι χρησιμοποιώντας τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες δεν χρειάζεται να περιμένει κανείς τη σειρά του για να εξυπηρετηθεί και ότι, επομένως, η εύκολη ηλεκτρονική πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες θα απαλλάξει το κοινό από τις ουρές και την ταλαιπωρία. Οι κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεκίνησαν τη μετάβαση στην ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών με 20 βασικές υπηρεσίες. Οι πολίτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογική δήλωση και να αναζητούν εργασία, ενώ οι επιχειρήσεις μπορούν τώρα να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για την επιστροφή ΦΠΑ, την καταχώριση νέων επιχειρήσεων, την υποβολή τελωνειακών δηλώσεων και τις δημόσιες προμήθειες.

Μια έρευνα που πραγματοποίησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο 2002 έδειξε ότι 55%, κατά μέσο όρο, των βασικών δημόσιων υπηρεσιών ήταν διαθέσιμες στο Διαδίκτυο σε σύγκριση με 45% τον Οκτώβριο 2001 και ότι οι περισσότεροι από τους δικτυακούς τόπους που εξετάστηκαν παρέχουν μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα από την απλή τηλεφόρτωση εντύπων. Η έρευνα έδειξε επίσης ότι η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις (68%) αυξάνεται πολύ γρηγορότερα από ότι προς τους πολίτες (47%), με εξαίρεση τις Κάτω Χώρες όπου συμβαίνει το αντίστροφο [4].

Μια άλλη πρωτοβουλία, η e-Health, έχει στόχο τη χρησιμοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών για τη βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών υγείας, ιδίως για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Τον Μάρτιο 2002, το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξέδωσε ψήφισμα που αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης στο Διαδίκτυο για τα 37 εκατομμύρια άτομα με ειδικές ανάγκες στην Ευρώπη θεσπίζοντας πρότυπα διεθνώς αναγνωρισμένα. Το ψήφισμα καλεί επίσης τα κράτη μέλη και την Επιτροπή «να διατηρήσουν συνεχή διάλογο με τις οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και με τις οργανώσεις που

αντιπροσωπεύουν τους ηλικιωμένους ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα σχόλια και ο προβληματισμός τους».

Μια τρίτη πρωτοβουλία με αντικείμενο το περιεχόμενο του Διαδικτύου, η e-Content, έχει ως σκοπό να εξασφαλίσει ότι ο χρήστης βρίσκει στο Διαδίκτυο πληροφορίες και περιεχόμενο στη γλώσσα του. Σήμερα, το 75% όλων των ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο είναι στα αγγλικά. Τον Απρίλιο 2002, η Επιτροπή πρότεινε μια οδηγία με σκοπό την εναρμόνιση των όρων που διέπουν τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που προέρχονται από τον δημόσιο τομέα. Αυτή βασίζεται στην αρχή ότι κάθε πληροφορία αυτού του είδους πρέπει να είναι δυνατόν να επαναχρησιμοποιηθεί για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς και απαιτεί να εφαρμόζουν οι δημόσιες αρχές που παρέχουν τις πληροφορίες, τιμές που να βασίζονται στο κόστος. Σκοπός της πρότασης είναι να τονωθεί η δημιουργία περιεχομένου στο Διαδίκτυο — αγορά η οποία εκτιμάται σε 433 δισεκατομμύρια ευρώ στην Ευρώπη και παρέχει 4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας [10].

2.3 ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: E-EUROPE 2005

Η δημιουργία της κοινωνίας της πληροφορίας απαιτεί συνεχή προσαρμογή μπροστά στις νέες προκλήσεις που παρουσιάζονται, ενώ ορισμένα εμπόδια παραμένουν. Η βελτίωση της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης είναι μια συνεχής διαδικασία, όπως είναι και η εξοικείωση με το Διαδίκτυο για την καλύτερη χρήση του. Το πρόγραμμα δράσης e-Europe 2002 ήταν ένα πρώτο βήμα. Μένουν ακόμη πολλά να γίνουν.

Η πρωτοβουλία e-Europe επιτυγχάνει ωστόσο τους στόχους της. Το κόστος πρόσβασης στο Διαδίκτυο, το οποίο αρχικά θεωρήθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια, μειώνεται. Η περιθωριακή δαπάνη για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο για έναν κάτοχο υπολογιστή είναι πλέον μικρή, αλλά παραμένει σημαντικά υψηλότερη από ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες. Επίσης το κόστος ευρυζωνικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο είναι πολύ υψηλότερο. Η βραδύτητα της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου και οι δυσκολίες στη διάδοση της ευρυζωνικής πρόσβασης είναι επίσης σημαντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Για να ξεπεραστούν αυτές οι δυσκολίες, με βάση τις επιτυχίες του e-Europe 2002, το πρόγραμμα δράσης e-Europe 2005 επικεντρώθηκε σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων. Αυτές αφορούν την αποτελεσματική χρήση του Διαδικτύου για το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις δημόσιες υπηρεσίες, ιδίως στα σχολεία και τις επιχειρήσεις. Το e-Europe 2005 δίνει προτεραιότητα στη παροχή υπηρεσιών σε δίκτυο στους τομείς της δημόσιας διοίκησης (e-Government), της εκπαίδευσης (e-Learning) και της υγείας (e-Health) και στη δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με ηλεκτρονικά μέσα (e-Business) [10].

Το πρόγραμμα δράσης προβλέπει δύο ομάδες πρωτοβουλιών που αλληλοενισχύονται και που είναι και οι δύο ουσιαστικές για να γίνει δυνατή η παροχή υπηρεσιών προτεραιότητας:

- μέτρα για να εξασφαλιστεί η διάδοση της ευρυζωνικής πρόσβασης και η ασφάλεια των ηλεκτρονικών υποδομών,
- υπηρεσίες, εφαρμογές και περιεχόμενο, ιδίως για την παροχή δικτυακών υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες και την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με ηλεκτρονικά μέσα.

Το πρόγραμμα δράσης 2005 επιδιώκει να επιταχύνει την εγκατάσταση ευρυζωνικών υπηρεσιών, δηλαδή τη μετάδοση με υψηλή ταχύτητα της φωνής, των δεδομένων και των σημάτων βίντεο μέσω σταθερών ή κινητών δικτύων. Αυτά τα δίκτυα περιλαμβάνουν τα ασύρματα σταθερά, τις οπτικές ίνες και τις δορυφορικές συνδέσεις και θα περιλαμβάνουν και τα κινητά τηλέφωνα τρίτης γενιάς. Έως το 2002, ωστόσο, τα πιο ευρέως διαδεδομένα δίκτυα είναι αυτά που χρησιμοποιούν το σύστημα ADSL και τα καλωδιακά δίκτυα με διαμορφωτή-αποδιαμορφωτή (modem). Το ADSL (asynchronous digital subscriber lines — ασύγχρονες ψηφιακές συνδρομητικές γραμμές) μπορεί να προσφέρει ευρυζωνικές ψηφιακές υπηρεσίες από μια υφιστάμενη τηλεφωνική γραμμή [8].

Για να διαδοθεί η τεχνολογία ευρείας ζώνης πρέπει να βελτιωθεί το περιεχόμενο, οι υπηρεσίες και οι εφαρμογές. Οι καταναλωτές θα αγοράσουν ευρυζωνικές υπηρεσίες μόνον όταν βρίσκουν στη γλώσσα τους το χρήσιμο ή ψυχαγωγικό περιεχόμενο που θα διευκολύνει ή θα βελτιώσει τη ζωή τους. Χωρίς έντονη ζήτηση από πλευράς καταναλωτών δεν θα υπάρξει επένδυση στις υποδομές, αλλά χωρίς υποδομές η ανάπτυξη νέων εφαρμογών και νέου περιεχομένου δεν είναι δυνατή. Είναι το γνωστό δίλημμα αν το αβγό έκανε την κότα ή η κότα το αβγό, αλλά η απάντηση είναι σαφώς πως δεν θα υπάρξει ώθηση για ανάπτυξη εφαρμογών και περιεχομένου αν δεν υπάρχει διαθέσιμη η υποδομή υποστήριξης.[4]

2.3.1 e-Government

Κατά τον ορισμό της περιλαμβάνει επιγραμμικές δημόσιες υπηρεσίες, πολιτισμό, τουρισμό, μεταφορές και κινητικότητα, περιβάλλον και υπηρεσίες που στοχεύουν στη διεύρυνση της συμμετοχής στη δημοκρατική διαδικασία.

Πρωταρχικός στόχος είναι η υλοποίηση αδιάλειπτης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (ηλεκτρονικής διοίκησης) που παρέχει τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών, πολιτών, επιχειρήσεων, προμηθευτών και άλλων φορέων του δημόσιου τομέα στην Ευρώπη. Προτεραιότητες είναι η πολυλειτουργική πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, η αποτελεσματικότητα και απόδοση της δημόσιας διοίκησης και η βελτιωμένη ποιότητα παροχής δημόσιων υπηρεσιών.

Οι προτεραιότητες αυτές θα προωθηθούν με ενδοκυβερνητική και διακυβερνητική αναδιάρθρωση, την ανάγκη ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και την επιδίωξη τήρησης της δημοκρατικής διαδικασίας και ανοιχτές μορφές διακυβέρνησης και δημόσιας διοίκησης. Στόχοι είναι η δημιουργία υπηρεσιών γύρω από τις επιλογές των πολιτών και των

επιχειρήσεων· η δημιουργία προσβασιμότερων διυπηρεσιακών κυβερνητικών υπηρεσιών και η συγκρότηση χρηστοκεντρικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης της γνώσης.

Στην Ελλάδα σήμερα, η υλοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κινείται σε τρεις άξονες: την πληροφόρηση, τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και τη δημιουργία της τεχνολογικής υποδομής. Η πληροφόρηση παρέχεται από τις ιστοσελίδες του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών, αλλά και τηλεφωνικά. Θα πρέπει εδώ να τονίσουμε ότι βασικό μέλημα της κυβέρνησης είναι να μη χρησιμοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες για να διαμορφωθούν δύο κατηγορίες πολιτών: αυτοί δηλαδή που θα είναι εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες και θα μπορούν εύκολα να βρουν τις πληροφορίες που χρειάζονται, και αυτοί που λόγω έλλειψης εξοικείωσης με τους υπολογιστές και το Internet θα εξακολουθούν να δυσκολεύονται για να διεκπεραιώσουν τις συναλλαγές τους με το δημόσιο. Γι' αυτό και οι περισσότερες υπηρεσίες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προσφέρονται με δύο τρόπους, μέσω Internet και τηλεφωνικά [8].

Παράλληλα, γίνονται προσπάθειες τόσο για την απλοποίηση των διαδικασιών όσο και για την εξάπλωση του Internet στα σπίτια και τις επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα «Δικτυωθείτε», μια πρωτοβουλία του υπουργείου Ανάπτυξης, είναι ένα παράδειγμα αυτών των προσπαθειών και αποσκοπεί στην εξοικείωση 50.000 μικρομεσαίων επιχειρήσεων με τις νέες τεχνολογίες και την ψηφιακή οικονομία.

Οι συναλλαγές του πολίτη και των επιχειρήσεων αφορούν σε δύο βασικούς τομείς: αυτές που σχετίζονται με το Υπουργείο Οικονομικών και αυτές που σχετίζονται με το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων έχει αναπτύξει, εδώ και αρκετά χρόνια, εκτεταμένες υποδομές όσον αφορά σε βάσεις δεδομένων και στο Internet. Ταυτόχρονα, διαχειρίζεται και ένα πολύ σημαντικό υλικό για την υποστήριξη των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά και την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις [8].

Υπάρχουν δύο βασικά έργα που λειτουργούν προς όφελος τόσο του πολίτη όσο και του κυβερνητικού έργου. Με την τεχνολογική υποδομή που έχει αναπτυχθεί από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων είναι σήμερα δυνατόν να υποστηριχτεί μια σειρά υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, τόσο στα πεδία της φορολογικής και της τελωνειακής διοίκησης, όσο και στα πεδία της δημοσιονομικής πολιτικής και της δίωξης του οικονομικού εγκλήματος.

Επιπλέον, το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σκέπτεται πολύ σοβαρά τη δημιουργία μιας Γενικής Γραμματείας Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που θα έχει στόχο την υλοποίηση του e-Government, στα πλαίσια πάντα του ευρωπαϊκού προγράμματος e-Europe.

2.3.2 e-Learning

Η χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, τα τελευταία τριάντα χρόνια, αποτελεί τετριμμένη διαπίστωση. Η επικοινωνιακή χρήση τέτοιων τεχνολογιών αποτελεί ερευνητικό αντικείμενο τόσο της συμβατικής εκπαιδευτικής πρακτικής όσο (πολύ περισσότερο) της εξ' αποστάσεως εκπαιδευτικής μεθοδολογίας. Με τον όρο e-Learning εννοούμε κάθε είδους εκπαιδευτική δραστηριότητα που επιτρέπει στον εκπαιδευτή, αν και ευρισκόμενος σε διαφορετικό φυσικό χώρο από τους εκπαιδευόμενους, να οργανώνει και να ολοκληρώνει εκπαιδευτικές και μαθησιακές λειτουργίες ανεξάρτητες από τον συγκεκριμένο τόπο, χρόνο και ρυθμό μάθησης των εκπαιδευομένων [3].

Οι νέες διδακτικές μέθοδοι τονίζουν την δυνατότητα προσπέλασης σε ποικίλες πηγές πληροφοριών και συμμετοχής διάφορων τύπων διδασκομένων στην εκπαίδευση. Ο ρόλος της Τεχνολογίας Επικοινωνιών και Πληροφορίας είναι αποφασιστικός. Είναι δυνατό να αναβαθμίσει το διδακτικό έργο και να υλοποιήσει την δια βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση. Μερικές από τις νέες δυνατότητες είναι οι εκπαιδευτικές πολυμεσικές εφαρμογές, η παγκόσμια πρόσβαση σε μεγάλο όγκο πληροφοριών δια μέσου δικτύων Η/Υ, η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των μεθόδων επικοινωνίας, κ.α.

Η δια βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση αποτελεί τομέα ιδιαίτερης σημασίας, αφού η κοινωνία της πληροφορίας είναι σίγουρο ότι θα χαρακτηρίζεται από συνεχή μεταβολή όχι μόνο στους χώρους εργασίας αλλά και στην καθημερινή ζωή. Πολύ σημαντικό είναι το ζήτημα της δια βίου επιμόρφωσης των δασκάλων, εκπαιδευτικών, καθηγητών, ώστε να είναι πάντα εφοδιασμένοι με τις κατάλληλες γνώσεις και διδακτικές μεθόδους, αποδίδοντας το μέγιστο.

Ο βασικός λόγος της ραγδαίας αύξησης της χρήσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση είναι η σημαντική ανάπτυξη της πληροφορικής, η οποία οδήγησε στην αύξηση της διαθεσιμότητας των υπολογιστών και στη μείωση του κόστους τους. Το γεγονός αυτό δίνει τη δυνατότητα σε κάθε χρήστη να κατέχει ένα υψηλής απόδοσης υπολογιστή σε χαμηλό κόστος. Εξάλλου, η πρόοδος στο χώρο του λογισμικού έχει ως αποτέλεσμα την υλοποίηση φιλικών προς το χρήστη, εύκολων στη χρήση και παράλληλα αποδοτικών εφαρμογών. Σήμερα, είναι πλέον ευκολότερο από παλιότερα να εξοπλιστεί ένα σχολείο με ένα εργαστήριο υπολογιστών και το απαραίτητο λογισμικό. Για το λόγο αυτό, οι περισσότερες χώρες προσανατολίζονται προς αυτή τη δυνατότητα. Ένας ακόμη παράγοντας που συνετέλεσε στην ανάπτυξη των νέων δυνατοτήτων εκπαίδευσης είναι οι πρόσφατες εξελίξεις στους τομείς των πολυμέσων και των εφαρμογών τηλεματικής, που αποτελούν άλλωστε και τον πυρήνα της τηλεεκπαίδευσης.

Για να γίνει η ανταγωνιστικότερη στον κόσμο οικονομία βασισμένη στη γνώση έως το 2010, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει ισχυρή εκπαιδευτική στρατηγική. Αποτελεί αρμοδιότητα των εκπαιδευτικών αρχών κάθε χώρας να αναπτύξει τις δεξιότητες των πολιτών της μέσω της εκπαίδευσης και της συνεχούς επιμόρφωσης, αλλά η πανευρωπαϊκή πρωτοβουλία e-Learning

προάγει νέους τρόπους δικτυακής εκπαίδευσης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προτεραιότητες είναι η υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών με στόχο την επιτάχυνση της προσαρμογής των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για όλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και η ανάπτυξη «εικονικών πανεπιστημιούπολεων». Ο απώτερος στόχος της ηλεκτρονικής μάθησης είναι η προώθηση της δια βίου μάθησης παρέχοντας τη δυνατότητα για εξατομικευμένη και προσαρμοσμένη πρόσβαση σε μάθηση στο σπίτι, στην εργασία ή εν κινήσει, επιταχύνοντας την εγκατάσταση ενός συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλής ποιότητας, καθώς και με τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξη περιεχομένου, υπηρεσιών, τη βελτίωση της επανακατάρτισης του εργασιακού δυναμικού και των μαθησιακών περιβαλλόντων [10].

2.3.3 e-Health

Περιλαμβάνονται υπηρεσίες και συστήματα για τη βελτίωση της πρόσβασης της ποιότητας και αποτελεσματικής χρηματοδότησης της υγειονομικής περίθαλψης, ιδίως σε απομακρυσμένες περιφέρειες, καθώς και η διαχείριση των αποτελεσμάτων της ιατρικής προόδου και της δημογραφικής αλλαγής.

Στα πλαίσια του 4^{ου} Προγράμματος Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχεδιάστηκε μια πλατφόρμα για την ανάπτυξη υπηρεσιών τηλεϊατρικής που διασφαλίζουν την ποιότητα [11]. Το πρόγραμμα αυτό ονομάστηκε HERMES (Telematic Healthcare Remoteness And Mobility Factors In Common European Scenarios) και περιελάμβανε τη συμμετοχή ελληνικών ιατρικών κέντρων στα νησιά Νάξος, Μύκονος στην περιοχή του Αιγαίου και σε συγκεκριμένο αριθμό πανεπιστημιακών νοσοκομείων στην Αθήνα.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται αφορούν σε ένα μεγάλο φάσμα των ιατρικών ειδικοτήτων για την αντιμετώπιση επειγόντων και δύσκολων περιπτώσεων. Οι πληροφορίες για τον ασθενή καταγράφονται με τη βοήθεια λογισμικού που τρέχει στον υπολογιστή του ασθενή και μπορεί να είναι σε κείμενο ή πολυμεσική μορφή. Αυτές οι πληροφορίες μεταδίδονται μέσω συνδέσεων ISDN και οι ιατρικές διασκέψεις μεταδίδονται μέσω τηλεδιάσκεψης. Κατά την αρχική φάση το πρόγραμμα προσέφερε βοήθεια σε 40 περιπτώσεις και θεωρήθηκε ότι αποτελεί σημαντική αύξηση της ποιότητας ζωής των ασθενών σε απομακρυσμένες περιοχές.

Οι πρωταρχικοί στόχοι εστιάζονται στην υγειονομική περίθαλψη και σε δίκτυα πληροφοριών για τη δημόσια υγεία, στη χρήση ηλεκτρονικών καρτών υγείας και ασφάλισης, στην επέκταση των επιτευγμάτων της τηλεϊατρικής στον κλάδο της υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και στην επέκταση υγειονομικών και συναφών υπηρεσιών πρόληψης σε διευρωπαϊκή κλίμακα.

Οι προτεραιότητες είναι: αναγνωριστικά ασθενών και καθολική πρόσβαση σε ηλεκτρονικά μητρώα υγείας, οικονομικά αποδοτική υγειονομική περίθαλψη μέσω υπηρεσιών τηλεϊατρικής με την υποστήριξη περιφερειακών ή εθνικών

αρχών, σταθμοί εκκαθάρισης για πληροφορίες ιατρικού και οικονομικού χαρακτήρα, πρόσβαση σε ποιοτικά ιατρικά δεδομένα καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, υποστήριξη των υγειονομικών αρχών κατά τη διαπίστωση των αναγκών υγείας και της ικανότητας προγραμματισμού.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες γίνονται καθοριστικές για τη διαχείριση της υγείας σε όλα τα επίπεδα, από το γιατρό της γειτονιάς έως το Υπουργείο Υγείας. Μπορούν να μειώσουν το κόστος, επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών υγείας από μακριά και δίνουν τη δυνατότητα να συμβουλευόμαστε τους ιατρικούς φακέλους αυτοί που χρειάζεται να το κάνουν. Έτσι θα αποφεύγονται άσκοπες επαναλήψεις. Για παράδειγμα, δεν θα χρειάζεται να επαναλάβει κανείς την ίδια ιατρική εξέταση απλώς και μόνο επειδή δύο διαφορετικοί γιατροί χρειάζονται τις ίδιες πληροφορίες. Η πρωτοβουλία e-Europe παρέχει ένα πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να συνδυαστούν αυτές οι προσπάθειες σε μια στρατηγική η οποία να δώσει απτά αποτελέσματα έως το 2005 [10].

2.3.4 e-Business

Η πληροφοριακή επανάσταση που συνεπάγεται η ανάπτυξη του Διαδικτύου, έχει εισάγει ριζικές αλλαγές στον παραδοσιακό τρόπο διακίνησης προϊόντων και υπηρεσιών. Οι συνήθεις εμπορικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες μεταφέρονται στο Διαδίκτυο αποτελώντας κομμάτι του λεγόμενου Ηλεκτρονικού Εμπορίου (e-Commerce).

Το Ηλεκτρονικό Εμπόριο καλύπτει οποιαδήποτε μορφή επιχειρηματικής δραστηριότητας, διαχειριστικής δοσοληψίας ή ανταλλαγής πληροφοριών η οποία διεξάγεται χρησιμοποιώντας κάθε μορφής τεχνολογία πληροφορικής και επικοινωνιών [2].

Ο παραπάνω ορισμός για το ηλεκτρονικό εμπόριο χρησιμοποιείται συνήθως για αγοραπωλησίες μέσω Διαδικτύου. Για τις υπόλοιπες δραστηριότητες χρησιμοποιείται ο όρος e-Επιχειρείν (e-Business). Η έννοια του e-Business καλύπτει και άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες όπως την ενδοεπιχειρησιακή επικοινωνία, την συνεργασία σε επίπεδο επιχειρήσεων, έλεγχο αποθήκης και προμηθειών κ.α.

Τα κυριότερα είδη του e-Business είναι:

- **Επιχείρηση προς επιχείρηση (Business to Business - B2B):** Πρόκειται για τον δυναμικότερο και ταχύτερα αναπτυσσόμενο κλάδο του ηλεκτρονικού επιχειρείν. Οι συναλλαγές περιλαμβάνουν τις καθιερωμένες συναλλαγές της επιχείρησης με τους προμηθευτές αλλά με πραγματοποίηση των προμηθειών με ηλεκτρονικό τρόπο.
- **Επιχείρηση προς Καταναλωτή (Business to Consumer – B2C):** Είναι η πιο κλασική μορφή ηλεκτρονικού εμπορίου. Αποτελεί το ηλεκτρονικό ανάλογο των καθημερινών συναλλαγών για αγορά προϊόντων ή χρήση υπηρεσιών. Η επιχείρηση-προμηθευτής διατηρεί έναν δικτυακό τόπο στον οποίο παρουσιάζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της. Αυτός ο τόπος

λέγεται ηλεκτρονικό κατάστημα. Ο χρήστης-επισκέπτης και πιθανός καταναλωτής μπορεί να περιηγηθεί στις ιστοσελίδες του καταστήματος, να δει τα προϊόντα, να επιλέξει τις αγορές του και στο τέλος να προχωρήσει στη διαδικασία πληρωμής και τελικής προμήθειας του προϊόντος.

- **Δημόσιοι Φορείς προς το Κοινό (Government to Consumer – G2C):** Περιλαμβάνει τη δυνατότητα πληροφόρησης, ανταλλαγής πληροφοριών και διεκπεραίωσης λειτουργιών μεταξύ δημοσίων φορέων και των πολιτών. Οι πολίτες χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να πληροφορηθούν και να φέρουν σε πέρας γραφειοκρατικές διαδικασίες. Στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας, τα τελευταία χρόνια και στον ελλαδικό χώρο, έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την ενίσχυση και αυτής της μορφής. Οι πολίτες μπορούν πλέον να έχουν πρόσβαση σε πληθώρα πληροφοριών, που περιλαμβάνει από νομοθετικές πράξεις μέχρι πρόσφατες προκηρύξεις και έντυπα αιτήσεων. Επίσης παρέχεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων όπως για παράδειγμα του Φ.Π.Α, μέσω του δικτυακού τόπου του συστήματος TAXIS, αλλά και της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης του Ι.Κ.Α. [2]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

3.1 ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα, η Κοινωνία της Πληροφορίας δημιουργεί νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη, ευημερία και ποιότητα ζωής. Η ανάπτυξή της βασίζεται στη ραγδαία εξέλιξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Οι τεχνολογίες αυτές αποτελούν ουσιαστικό εργαλείο για ανοιχτή και αποτελεσματική διακυβέρνηση και για την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών στον πολίτη. Παράλληλα δημιουργούν μία νέα οικονομία βασισμένη στη γνώση και αναβαθμίζουν το ρόλο του ανθρώπινου δυναμικού.

Για την προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα με τρόπο συνεκτικό και ολοκληρωμένο, προτείνεται ένα ξεχωριστό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας στο πλαίσιο του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας έχει καινοτόμο και οριζόντιο χαρακτήρα, διαπερνώντας διαφορετικές κυβερνητικές υπηρεσίες. Αποτελεί σύνολο ολοκληρωμένων και συμπληρωματικών παρεμβάσεων σε διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής έτσι ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν καταλυτικά για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα.

Στόχος του είναι να εφαρμοστούν τα σημαντικότερα σημεία της Λευκής Βίβλου της ελληνικής κυβέρνησης με τίτλο «Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Στρατηγική και Δράσεις» του 1999 και, παράλληλα, να επιτευχθούν οι στόχοι που τέθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας e-Europe και του Σχεδίου Δράσης e-Europe 2002 που εγκρίθηκε στο Συμβούλιο Κορυφής τον Ιούνιο 2000 [10].

Συνολικά, προτείνεται να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας περισσότερα από 2,2 δις. Ευρώ δημόσιας χρηματοδότησης για την προσεχή επταετία, ένα επίπεδο δαπάνης ανάλογο με εκείνα των πλέον φιλόδοξων περιοχών της Β. Ευρώπης στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Η ουσιαστική αξιοποίηση ενός παρόμοιου ποσού αποτελεί σημαντική πρόκληση. Είναι, εντούτοις, βέβαιο ότι απαιτούνται αποφασιστικές ενέργειες, νέοι μηχανισμοί υλοποίησης παρεμβάσεων και αξιοποίηση όλης της υπάρχουσας τεχνογνωσίας, συμπεριλαμβανομένης και της συνεργασίας με διοικήσεις άλλων Κρατών-Μελών, προκειμένου να μειωθεί η απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από τα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις εφαρμογές για την Κοινωνία της Πληροφορίας. Απώτερος στόχος είναι να αποτελέσει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας πρότυπο για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μία νέας γενιάς παρεμβάσεων στη Δημόσια Διοίκηση.

Στην ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας κύριο ρόλο θα διαδραματίσει ο ιδιωτικός τομέας και οι μηχανισμοί της αγοράς. Ο ρόλος του κράτους παραμένει σημαντικός αλλά επικεντρώνεται στην προώθηση προσαρμογών

στην οικονομία και την κοινωνία, στην επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των πολιτών στην ψηφιακή εποχή. Καθοριστικό ρόλο στην επιτυχημένη εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα διαδραματίσουν, επίσης, νέοι τρόποι συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση της Κοινωνίας της Πληροφορίας. [4]

3.2 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η εξειδίκευση της στρατηγικής και των δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας προϋποθέτει τη διαμόρφωση μιας συνολικής αντίληψης για τη σημερινή κατάσταση στον τομέα αυτό. Παρά τις εγγενείς δυσκολίες για την ποσοτική εκτίμηση ενός πολυδιάστατου φαινομένου, είναι σαφές ότι απαιτούνται αποφασιστικές ενέργειες για να μειωθεί η απόσταση που χωρίζει σήμερα την Ελλάδα από τα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις εφαρμογές για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Οι συνολικές δαπάνες σε τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας αποτελούν τον πιο διαδεδομένο δείκτη ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Οι δαπάνες αυτές αντιπροσώπευαν στην Ελλάδα το 1998 περίπου το 4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), σημαντικά ενισχυμένες σε σχέση με το 2,4% του ΑΕΠ το 1992. Παρά την αύξηση της τάξης του 16% κάθε χρόνο, οι δαπάνες για τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας εξακολουθούν να παραμένουν στο χαμηλότερο επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου ο μέσος όρος είναι περίπου 6% του ΑΕΠ. Το χαμηλό αυτό ποσοστό είναι εμφανές και στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία μόλις 12 στους 100 Έλληνες κάνουν χρήση ΗΥ, ενώ ο αντίστοιχος Κοινοτικός μέσος όρος ήταν 31% [8].

Τα τελευταία χρόνια το εύρος, η ποιότητα και το κόστος των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και υπηρεσιών στην Ελλάδα έχει βελτιωθεί σημαντικά. Το ποσοστό ψηφιακοποίησης του δικτύου έχει αυξηθεί στο 95% για τα αστικά κέντρα και στο 74% για το σύνολο της χώρας, ενώ η ποιότητα των υπηρεσιών παρουσιάζει αλματώδη βελτίωση. Το κόστος των υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις παραμένει υψηλό, ενώ είναι χαμηλό για τον καταναλωτή. Η ταχεία ολοκλήρωση της απελευθέρωσης της αγοράς θα οδηγήσει σε σημαντικές μειώσεις του μέσου κόστους και σε περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας και του εύρους των προσφερομένων υπηρεσιών [8].

Η εξάπλωση του Internet αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, αλλά και για συγκεκριμένες εφαρμογές όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο. Σύμφωνα με στοιχεία ο αριθμός των χρηστών Internet παρουσιάζει αλματώδη αύξηση κάθε χρόνο. Όσον αφορά την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, η Ελλάδα υστερεί στη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής [2].

Η συνεισφορά των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην αναπτυξιακή διαδικασία εξαρτάται τόσο από την εξέλιξη των ίδιων των κλάδων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών όσο και από τη διάχυση των

τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας σε όλη την οικονομία. Σε γενικές γραμμές, η Ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται από αρκετούς ανασταλτικούς παράγοντες: Χαμηλό ποσοστό διάχυσης νέων τεχνολογιών, μικρό μερίδιο ειδικευμένων στο σύνολο των εργαζομένων, εξαγωγική εξειδίκευση σε προϊόντα ευάλωτα στον έντονο ανταγωνισμό, αγορά κεφαλαίου που παρέχει ανεπαρκή χρηματοδότηση νέων επενδυτικών πρωτοβουλιών, υψηλό μη-εργασιακό κόστος και ελάχιστα παραδείγματα ανάπτυξης νέων μορφών εργασίας, όπως η τηλεργασία. Παράλληλα όμως, η ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων εστιασμένων στις νέες τεχνολογίες, το ερευνητικό έργο στα πανεπιστήμια και η σταθερή διάχυση και αποδοχή πολλών νέων τεχνολογιών από τους καταναλωτές είναι σημάδια μιας νέας δυναμικής.

Μεγάλες δυνατότητες για αύξηση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας εμφανίζονται επίσης στη δημόσια διοίκηση, στα σχολεία και στους χώρους εργασίας, δυνατότητες που προς το παρόν δεν έχουν πλήρως ενεργοποιηθεί. Παρά τις σημαντικές προσπάθειες και κεφάλαια που έχουν καταβληθεί, η ελληνική δημόσια διοίκηση χαρακτηρίζεται σήμερα από μικρό αριθμό εγκατεστημένων συστημάτων, με έμφαση σε διαχειριστικά συστήματα σε βάρος συστημάτων διοικητικής πληροφόρησης και προσφοράς υπηρεσιών προς τον πολίτη. Υπάρχουν περίπου 15 σταθμοί εργασίας ανά 100 υπαλλήλους, ενώ οι κεντρικές υπηρεσίες όλων σχεδόν των υπουργείων και των κρατικών νομικών προσώπων συντηρούν σελίδες στο Internet. Ένας αυξανόμενος αριθμός υπαλλήλων έχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού με προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης, αλλά αυτές δεν επαρκούν για στις νέες ανάγκες που δημιουργούνται στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Το εκπαιδευτικό σύστημα μεταμορφώνεται σταδιακά αλλά άμεσα με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, λίγες σχολικές μονάδες έχουν υπολογιστικό εξοπλισμό και πρόσβαση στο Internet. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η πληροφορική διδάσκεται από τα μέσα της δεκαετίας του 80 στο 85% των Γυμνασίων της χώρας, αλλά οι ώρες διδασκαλίας, τα σχολικά βιβλία και τα εργαστήρια είναι ανεπαρκή. Σχετικά με τον εξοπλισμό, σε όλη τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντιστοιχούν 32 μαθητές ανά Η/Υ, ενώ στο σύνολο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναλογούν 40 μαθητές ανά Η/Υ. Το 14% των μαθητών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν πρόσβαση στο Internet, ενώ το ποσοστό αυτό για το σύνολο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι μόνο 5% [4].

Στα Ανώτατα και στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν αναπτυχθεί δίκτυα προηγμένης τηλεματικής τεχνολογίας για την υποστήριξη της εκπαίδευσης και της έρευνας και καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο από το 1/3 των 300.000 μελών της Ακαδημαϊκής κοινότητας. Με την υλοποίηση του Πανεπιστημιακού Διαδικτύου αναβαθμίστηκαν και επεκτάθηκαν σε όλα τα Ιδρύματα οι δυνατότητες διασύνδεσης και άμεσης διεθνούς επικοινωνίας με γραμμές υψηλής ταχύτητας, παρέχοντας προηγμένες υπηρεσίες ψηφιακής τηλεφωνίας και πρόσβαση στις παγκόσμιες πηγές πληροφόρησης. [8]

3.3 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006

Στην πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια σειρά από προκλήσεις. Για να μπορέσει η χώρα να καρπωθεί τα οφέλη των εξελίξεων, πρέπει να αντιμετωπιστούν αδυναμίες που εμποδίζουν τις επενδύσεις και τη δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων. Οι δυσλειτουργίες υπηρεσιών και μηχανισμών πρέπει να ξεπεραστούν, ενώ χρειάζεται ταχύτερη ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε περιβάλλον πλήρους απελευθέρωσης. Η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι πρωταρχικά κοινωνία της γνώσης και η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου αποτελεί κεντρικό άξονα μιας στρατηγικής παρεμβάσεων. Τα χαμηλά ποσοστά εργατικού δυναμικού με κατάλληλες δεξιότητες, η έλλειψη κινήτρων για μετεκπαίδευση και συνεχή μάθηση πρέπει να αντιμετωπιστούν. Προτεραιότητα, επίσης, είναι η προσαρμογή των παιδαγωγικών υποδομών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στα νέα δεδομένα.

Η ίδια η φύση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, με τις δυνατότητες ανάπτυξης σε μικρή κλίμακα, και την έμφαση στην γνώση, την ευρηματικότητα και την προσαρμοστικότητα, προσφέρει την ευκαιρία για ξεπέρασμα των σημερινών αδυναμιών. Χρειάζεται, όμως, ένα συγκροτημένο και ευέλικτο πλέγμα πρωτοβουλιών, το οποίο να προσφέρει κίνητρα και να δημιουργεί το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο.

Σήμερα, έχει διαμορφωθεί μία συνολική στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας, με συγκεκριμένους στόχους και διαδικασίες εφαρμογής [10].

Αυτή η στρατηγική στηρίζεται πάνω σε μερικές βασικές αρχές:

- **Καινοτομία και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες:** Η Κοινωνία της Πληροφορίας θα αναπτυχθεί στηριζόμενη στους μηχανισμούς της αγοράς και το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να διευκολύνει τις νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και την καινοτομία.

- **Δημοκρατία και ατομικές ελευθερίες:** Η Κοινωνία της Πληροφορίας πρέπει να ενισχύει τις δημοκρατικές διαδικασίες και να διαφυλάσσει τα δικαιώματα των πολιτών.

- **Ίσες ευκαιρίες και αλληλεγγύη:** Η Κοινωνία της Πληροφορίας πρέπει να δίνει σε όλους τους πολίτες πρόσβαση στις ευκαιρίες, τη γνώση και τις αγορές που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες και να είναι αλληλέγγυη σε όσους δεν καταφέρνουν να ενταχθούν.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί τον κύριο μοχλό υλοποίησης της συνολικής εθνικής στρατηγικής για την πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας. Σημαντικές δράσεις θεσμικού χαρακτήρα, κινούνται παράλληλα και συμπληρωματικά με τους άξονες παρέμβασης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Οι γενικοί στρατηγικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας για την περίοδο 2000-2006 είναι δύο [4]:

- Πρώτος γενικός στόχος είναι «Εξυπηρέτηση του Πολίτη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής». Αφορά τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής του πολίτη μέσα από παρεμβάσεις σε μία σειρά από κρίσιμους τομείς, όπως η δημόσια διοίκηση, η υγεία, οι μεταφορές και το περιβάλλον. Οι παρεμβάσεις αφορούν, κυρίως, στην ένταξη σε παραγωγική λειτουργία στους παραπάνω τομείς ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών, που θα συμβάλλουν στη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών.
- Δεύτερος στόχος είναι «Ανάπτυξη και Ανθρώπινο Δυναμικό». Αφορά τη δημιουργία συνθηκών κατάλληλων για την ενίσχυση μιας διαδικασίας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης όπου η τεχνολογία και η γνώση αποτελούν τον κύριο μοχλό αύξησης της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, των εισοδημάτων, της απασχόλησης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Ενέχει δράσεις για την ανάπτυξη των υποδομών τηλεπικοινωνιών, την ενίσχυση της οικονομικής μηχανής και της απασχόλησης με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, τη δημιουργία ενός συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένου στις ανάγκες του 21^{ου} αιώνα, καθώς και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού.

Για την επίτευξη των δύο γενικών στόχων το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας θέτει μία σειρά από ειδικούς στόχους :

1. Παιδεία και πολιτισμός: εξοπλισμός, δικτύωση, κατάρτιση εκπαιδευτικών και ψηφιακό περιεχόμενο για τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος για τον 21^ο αιώνα, χρήση νέων τεχνολογιών για την τεκμηρίωση και προβολή του Ελληνικού πολιτισμού.

2. Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής: χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη σε κρίσιμους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, βελτίωση της ποιότητας ζωής με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην υγεία και την πρόνοια, στο περιβάλλον και στις μεταφορές.

3. Ανάπτυξη και απασχόληση στην ψηφιακή οικονομία: δημιουργία συνθηκών για τη μετάβαση στη «νέα οικονομία», με την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας, της έρευνας και της διασύνδεσής της με την παραγωγή, της κατάρτισης στις νέες τεχνολογίες, της απασχόλησης και της τηλεργασίας.

4. Επικοινωνίες: στήριξη της διαδικασίας απελευθέρωσης της αγοράς, δράσεις ανάπτυξης της τηλεπικοινωνιακής υποδομής σε απομακρυσμένες περιοχές για παροχή προηγμένων υπηρεσιών σε χαμηλό κόστος και σημείων πρόσβασης για τους πολίτες. [10]

3.4 ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Για την υλοποίηση των γενικών και ειδικών στόχων τους το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» εξειδικεύεται σε πέντε Άξονες Προτεραιότητας [4]:

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1	Παιδεία και Πολιτισμός	17%
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2	Εξυπηρέτηση του Πολίτη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής	37%
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3	Ανάπτυξη και Απασχόληση στην Ψηφιακή Οικονομία	24%
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4	Επικοινωνίες	19%
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5	Τεχνική Βοήθεια	3%

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο πρώτος Άξονας Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας αφορά στην Παιδεία και στον Πολιτισμό. Αξιοποιώντας δράσεις του 2^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, στόχος είναι να προσαρμοστεί το εκπαιδευτικό σύστημα στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής και να επιτευχθεί αυξημένη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, η δικτύωση σχολείων, πανεπιστημίων και ακαδημαϊκής κοινότητας, κατάρτιση εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου. Επίσης, οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση του ελληνικού πνεύματος

και πολιτισμού, μέσω της τεκμηρίωσης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σύμφωνα και με τις συστάσεις του κειμένου e-Europe, στόχος είναι όλα τα σχολεία να διαθέτουν πρόσβαση στο Internet και σε εργαλεία πολυμέσων έως το τέλος του 2001. Ιδιαίτερη προσπάθεια θα καταβληθεί προς όφελος των νέων που κατοικούν στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές της χώρας, εξασφαλίζοντάς τους πρόσβαση μέσω δημοσίων σημείων σύνδεσης. Έως το τέλος του 2002, στόχος είναι όλοι οι εκπαιδευτικοί να έχουν καταρτιστεί στη χρήση του Internet και των εργαλείων πολυμέσων και έως το τέλος του 2003, να είναι ψηφιακά "εγγράμματοι" όλοι οι απόφοιτοι της υποχρεωτικής εκπαίδευσης [10].

Στόχος του προγράμματος είναι οι εκπαιδευτικοί να ενημερώνονται συνεχώς για τις νέες τεχνολογίες, να αναπτυχθούν κατάλληλες εφαρμογές εκπαιδευτικών πολυμέσων για την κατάρτιση, να προωθηθεί η πιστοποίηση εφαρμογών εκπαιδευτικού λογισμικού, να δημιουργηθούν διασυνδεδεμένες ψηφιακές βιβλιοθήκες, καθώς και να συσταθούν κέντρα τηλεεκπαίδευσης για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Η επίτευξη όλων των παραπάνω στόχων εξαρτάται από την ενεργοποίηση νέων μεθόδων εφαρμογής που θα επιτρέψουν την επιτάχυνση της διαδικασίας υλοποίησης. Το ποσοστό διείσδυσης των Η/Υ στην εκπαιδευτική και μαθητική κοινότητα μπορεί επίσης να βελτιωθεί με την ενθάρρυνση της προμήθειας εξοπλισμού σε χαμηλό κόστος.

Προτεραιότητα αποτελεί επίσης η αξιοποίηση εφαρμογών τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στον τομέα του πολιτισμού, έναν τομέα που αποτελεί βασικό συγκριτικό πλεονέκτημα της Ελλάδας. Οι δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για την ανταλλαγή εικόνων, κειμένων, ήχων, κ.λ.π., παραμερίζουν τα εμπόδια της περιορισμένης γλωσσικής εμβέλειας και της περιφερειακής γεωγραφικής θέσης, και παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες για τη διακίνηση των ιδεών και της πληροφόρησης όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά και τη σύγχρονη δημιουργία.

Η ορθολογική και ισόρροπη ταυτόχρονη επιδίωξη του κοινωνικού και οικονομικού οφέλους που προκύπτει από την ανάπτυξη του πολιτισμού αποτελεί την βασική αρχή που διέπει την στρατηγική ανάπτυξης στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η αρχή αυτή αναμένεται να προσφέρει σημαντικά οφέλη στην ανάπτυξη τόσο του ευρύτερου πολιτιστικού τομέα, στην επιστήμη και στην πολιτιστική εκπαίδευση, όσο και στη βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου και στην οικονομία. Τα οικονομικά οφέλη θα προκύψουν είτε άμεσα, με την απευθείας επιχειρηματική αξιοποίηση του πολιτιστικού προϊόντος, είτε έμμεσα, από την αξιοποίηση παράλληλων δραστηριοτήτων (τουρισμός, βιομηχανία ψυχαγωγίας, περιεχομένου, εκπαίδευση, εμπόριο).

Στις γενικές επιδιώξεις της στρατηγικής για τον πολιτισμό στην Κοινωνία της Πληροφορίας περιλαμβάνονται αφενός η ενίσχυση της βιομηχανίας περιεχομένου, με την ανάπτυξη πολιτιστικών υπηρεσιών και προϊόντων προστιθέμενης αξίας και συναφών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, και

αφετέρου η γενικότερη προώθηση του πολιτισμού και της πολιτιστικής εκπαίδευσης, με την ανάδειξη της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενεργό συμμετοχή δημιουργών, ειδικών επιστημόνων, νέων και του γενικού κοινού.

Οι επιδιώξεις αυτές θα επιτευχθούν με τη βελτίωση τόσο των συνθηκών προσφοράς, όσο και με την τόνωση της ζήτησης των υπηρεσιών και προϊόντων του πολιτιστικού περιεχομένου σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Μέσω επιταγυχνόμενων διαδικασιών και θεσμικής προσαρμογής όπου απαιτείται, θα δοθεί έμφαση στη χρήση πληροφορικής και δικτύων για την επιστημονική και διαχειριστική τεκμηρίωση και διαχείριση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς, την προώθηση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς και πολιτισμού με τη χρήση σύγχρονων δικτύων επικοινωνίας, την προστασία της ελληνικής γλώσσας καθώς και την υποστήριξη νέων μορφών πολιτιστικής έκφρασης με χρήση εργαλείων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.

Ο Άξονας Προτεραιότητας «Παιδεία - Πολιτισμός» περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα [4]:

- Μέτρο 1.1: Εξοπλισμός και δικτύωση σε όλες της βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Μέτρο 1.2: Εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση
- Μέτρο 1.3: Τεκμηρίωση, αξιοποίηση και ανάδειξη του Ελληνικού πολιτισμού

ΜΕΤΡΟ 1.1: Εξοπλισμός και δικτύωση σε όλες της βαθμίδες της εκπαίδευσης

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στη βελτίωση των υποδομών και των δικτύων επικοινωνίας σε σχολεία, στη διοίκηση της εκπαίδευσης, στα ερευνητικά κέντρα, στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στηρίζοντας ταυτόχρονα όλους τους άλλους στόχους του Άξονα Προτεραιότητας για την Παιδεία με την απαραίτητη υποδομή.

Η επίτευξη των παραπάνω περιλαμβάνει μία σειρά από ενέργειες, που έχουν στόχο:

- Να εξοπλίσουν όλες τις σχολικές και διοικητικές μονάδες Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής με τον απαραίτητο υπολογιστικό, δικτυακό και οπτικοακουστικό εξοπλισμό.
- Να ολοκληρώσουν και να αναβαθμίσουν το Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Δίκτυο ως προς την υποδομή και τις υπηρεσίες εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα πρόσβασης στο Δίκτυο της εκπαίδευσης όλων των σχολείων και δημιουργώντας ως το 2006 το Intranet της εκπαίδευσης με όλα τα σχολεία συνδεδεμένα.
- Να εξασφαλιστεί «γρήγορο» Internet για ερευνητές και σπουδαστές, με τη συνέχιση της αναβάθμισης του Ελληνικού Ακαδημαϊκού Δικτύου (GU-Net) και των κέντρων διαχείρισης δικτύων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και να δημιουργηθούν / αναβαθμιστούν τα εργαστήρια πληροφορικής των ΑΕΙ / ΤΕΙ.

- Να υποστηριχθεί η δημιουργία δημόσιων κέντρων πληροφόρησης μέσω Διαδικτύου για νέους σε δυσπρόσιτες περιοχές της χώρας.
- Να καλυφθούν και οι δαπάνες υποδομών για την τηλεεκπαίδευση, οι οποίες θα αναπτυχθούν βάσει ενιαίου σχεδιασμού που θα καλύψει όλο το φάσμα του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Θα ληφθούν επίσης μέτρα, στενά συνδεδεμένα με την επιμόρφωση που θα διευκολύνουν την απόκτηση υπολογιστών από εκπαιδευτικούς και μαθητές, καθώς και μέτρα τροποποίησης της δομής και λειτουργίας του σχολείου ώστε να μπορεί να δεχθεί, να διαφυλάξει και να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά το νέο υπολογιστικό και δικτυακό εξοπλισμό.

ΜΕΤΡΟ 1.2. Εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση

Οι ενέργειες του Μέρους περιλαμβάνουν δράσεις που στοχεύουν στην [4]:

- **Ανάπτυξη ή προμήθεια λογισμικού για την εκπαίδευση.** Το ΥΠΕΠΘ θα παροτρύνει και θα καθοδηγήσει σε θέματα εκπαιδευτικής τεχνολογίας τη βιομηχανία λογισμικού με συγχρηματοδοτούμενα έργα ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού στα ελληνικά ή ελληνοποίησης αξιόλογου διεθνούς εκπαιδευτικού λογισμικού. Ταυτόχρονα θα γίνεται προμήθεια έτοιμου και πιστοποιημένου αξιόλογου εκπαιδευτικού λογισμικού της αγοράς με κεντρικούς ή περιφερειακούς διαγωνισμούς ή και κατευθείαν από τα σχολεία.
- **Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.** Για να επιμορφωθούν άμεσα οι εκπαιδευτικοί της βασικής εκπαίδευσης ώστε να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες στη χρήση Η/Υ και Internet, το ΥΠΕΠΘ σκοπεύει να δημιουργήσει ευέλικτο μηχανισμό επιμόρφωσης χρησιμοποιώντας τα υπάρχοντα Κέντρα Επιμόρφωσης, το δυναμικό των εξειδικευμένων καθηγητών πληροφορικής και τους χώρους των εργαστηρίων στα σχολεία, καθώς και πιστοποίηση των επιμορφωνόμενων καθηγητών.
- **Τηλεκπαίδευση.** Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στη συνέχιση των προγραμμάτων τηλεεκπαίδευσης και στη δημιουργία νέων, αξιοποιώντας την υποδομή στα σχολεία, στη τριτοβάθμια εκπαίδευση και στα κέντρα επιμόρφωσης και στοχεύοντας στη δημιουργία ενός μονίμου μηχανισμού τηλε-επιμόρφωσης στο τέλος του προγράμματος.

ΜΕΤΡΟ 1.3. Τεκμηρίωση, αξιοποίηση και ανάδειξη του Ελληνικού πολιτισμού

Σκοπός του μέτρου είναι η ανάδειξη και η αξιοποίηση του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς με τη χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Η αξιοποίηση αυτή περιλαμβάνει σειρά ενεργειών για τη

γενικευμένη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει η Κοινωνία της Πληροφορίας, με στόχους τόσο άμεσα οικονομικούς, όσο και επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς, ψυχαγωγικούς και επιμορφωτικούς. Στο παραπάνω πλαίσιο προβλέπονται:

- Δημιουργία των απαραίτητων υποδομών τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για την ψηφιοποίηση και επιστημονική τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας, καθώς και την ανάπτυξη των απαραίτητων πληροφοριακών συστημάτων διαχειριστικής και επιστημονικής τεκμηρίωσης.
- Εξέλιξη κόμβων πολιτιστικής πληροφόρησης, δημιουργία και προώθηση πολύγλωσσων ηλεκτρονικών εκδόσεων με ελληνικό πολιτιστικό περιεχόμενο και ηλεκτρονικών εκδόσεων που αναδεικνύουν την ελληνική γλώσσα, δημιουργία σημείων πληροφόρησης του κοινού με την επί τόπου χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.
- Παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη υπηρεσιών και προϊόντων με καινοτόμο χαρακτήρα που συνδέουν τον πολιτισμό και με άλλους τομείς οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, παροχή κινήτρων σε καλλιτέχνες - δημιουργούς για την παραγωγή πολυμεσικών έργων.

Οι παραπάνω ενέργειες στοχεύουν στο διεθνές και ελληνικό γενικό κοινό, στο ειδικό κοινό του πολιτιστικού τουρισμού, καθώς και σε ειδικές κατηγορίες κοινού, όπως οι σχετικές με τον Πολιτισμό επιστημονικές και επαγγελματικές ομάδες, οι απόδημοι Έλληνες, κ.λ.π. Τέλος, θα επιδιωχθεί η οικονομική αξιοποίηση των πνευματικών δικαιωμάτων του Ελληνικού Πολιτισμού και των δημιουργών στην Κοινωνία της Πληροφορίας, με ανάλογη προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου στις σύγχρονες απαιτήσεις και την απλούστευση των διαδικασιών, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Ο δεύτερος Άξονας Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας αφορά στην εξυπηρέτηση του πολίτη και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, η δημόσια διοίκηση έχει την υποχρέωση να παρέχει στους πολίτες και στις επιχειρήσεις υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, σε σύντομο χρόνο και με το μικρότερο δυνατό κόστος. Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας προσφέρουν τα απαραίτητα εργαλεία για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνουν τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης σε πλαίσιο διαφάνειας και δημοκρατικής συμμετοχής.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο, οι γενικοί στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 2 είναι οι εξής [11]:

- Βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων σε πολίτες και επιχειρήσεις υπηρεσιών από τη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Στήριξη της αναδιοργάνωσης και των διαρθρωτικών αλλαγών της δημόσιας διοίκησης και ανάπτυξη των δεξιοτήτων των στελεχών της προκειμένου να χειριστούν τις νέες τεχνολογίες.
- Καθιέρωση και υποστήριξη γεωγραφικών και περιβαλλοντικών χαρτογραφικών και διαχειριστικών πληροφοριακών συστημάτων και ενθάρρυνση καινοτομικών πιλοτικών ενεργειών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για την υποστήριξη της ευρύτερης στρατηγικής παροχής βελτιωμένων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας σε όλους τους πολίτες, καθώς και για την αναδιοργάνωση της διοίκησης και του προϋπολογισμού στον τομέα της υγείας.
- «Ευφυείς» μεταφορές μέσω της εισαγωγής εφαρμογών τηλεματικής στις χερσαίες, θαλάσσιες και εναέρια μεταφορές.

Οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 2 αναμένεται να οδηγήσουν σε βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας σημαντικών τομέων της δημόσιας διοίκησης, ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες και στις επιχειρήσεις, ανάπτυξη ολοκληρωμένων μηχανισμών παραγωγής, διαχείρισης και διάθεσης των δημοσίων πληροφοριών, δημιουργική αξιοποίηση και συνεχή βελτίωση των γνώσεων και των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού [8].

Ο Άξονας Προτεραιότητας «Εξυπηρέτηση του Πολίτη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής» περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

Μέτρο 2.1: «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη

Επιχειρησιακά σχέδια, μελέτες και πιλοτικά έργα

Μέτρο 2.2: «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη

Μέτρο 2.3: Υποστήριξη της διαχείρισης των πόρων των Διαρθρωτικών

Ταμείων και της μετάβασης στο Ευρώ

Μέτρο 2.4: Περιφερειακά γεωγραφικά πληροφοριακά συστήματα και

καινοτομικές ενέργειες

Μέτρο 2.5: Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης και

μελέτες υποστήριξης του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης

Μέτρο 2.6: Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Υγεία και

Πρόνοια

Μέτρο 2.7: Κατάρτιση και θεσμικά μέτρα στην Υγεία και Πρόνοια

Μέτρο 2.8: «Ευφυείς» μεταφορές

ΜΕΤΡΟ 2.1. «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη: Επιχειρησιακά σχέδια, μελέτες και πιλοτικά έργα

Το μέτρο αυτό στοχεύει στην προετοιμασία και στο συντονισμό των φορέων της δημόσιας διοίκησης καθώς και στην ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών σχετικά με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας,

ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα των παρεχομένων σε πολίτες και επιχειρήσεις υπηρεσιών από τη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (Κυβέρνηση on-line).

Η εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων και σχεδίων δράσης από τους εμπλεκόμενους φορείς αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας. Παράλληλα η χρηματοδότηση πιλοτικών έργων επιτρέπει να διασφαλιστεί τόσο η ωριμότητα των εμπλεκόμενων φορέων και των προτεινόμενων παρεμβάσεων όσο και η αποτελεσματικότητα και η βιωσιμότητα των έργων που προτείνονται.

ΜΕΤΡΟ 2.2. «Ηλεκτρονική κυβέρνηση» για την εξυπηρέτηση του πολίτη

Το μέτρο αυτό στοχεύει στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για να βελτιωθεί η ποιότητα των παρεχομένων σε πολίτες και επιχειρήσεις υπηρεσιών από τη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο αξιοποιώντας συναφή αποτελέσματα του Μέτρου 2.1. Οι απαιτούμενες, για την υποστήριξη αυτού του σκοπού, εφαρμογές πληροφορικής και δικτυακών επικοινωνιών θα χρηματοδοτηθούν ως τμήματα έργων που οδηγούν σε βελτίωση των παρεχομένων προς τους πολίτες υπηρεσιών με καθορισμένο και επαληθεύσιμο τρόπο.

Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνεται η ανάπτυξη on-line εφαρμογών (συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δημοσίων προκηρύξεων και προμήθειών), η χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για απλοποίηση και επανακαθορισμό διαδικασιών και επικοινωνίας εντός και μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών σε όλη τη δημόσια διοίκηση, η ηλεκτρονική δικτύωση των φορέων της δημόσιας διοίκησης σε κεντρικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο, οι απαιτούμενες για τη σωστή λειτουργία των συστημάτων εγκαταστάσεις, καθώς και η διευκόλυνση της διεπαφής της δημόσιας διοίκησης με τον πολίτη και τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στους εξής τομείς:

- στο δημοσιονομικό και χρηματοοικονομικό τομέα,
- στην κοινωνική ασφάλιση,
- στον τομέα της δικαιοσύνης,
- στην περιφερειακή ανάπτυξη και διοίκηση,
- στη διοικητική εξυπηρέτηση του πολίτη (π.χ. άδειες, πιστοποιητικά),
- στον τομέα των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών.

Οι προαναφερόμενες προτεραιότητες θα υλοποιηθούν μέσω ολοκληρωμένων προγραμμάτων που θα περιλαμβάνουν εκπαίδευση και επανειδίκευση, προμήθεια υλικού και λογισμικού, καθώς και την αξιοποίηση εξωτερικών ειδικών συμβούλων. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη σύσταση και συγκρότηση των ομάδων που θα είναι υπεύθυνες για την προετοιμασία και εφαρμογή των σχεδίων δράσης, καθώς και στην απαιτούμενη δέσμευση της

ιεραρχίας, προκειμένου να εφαρμοστούν με επιτυχία οι διοικητικές και διαχειριστικές αλλαγές που υποχρεωτικά συνοδεύουν την εισαγωγή σύγχρονων συστημάτων αυτοματισμού γράφειων και τηλεπικοινωνιών.

Στην υλοποίηση έργων πληροφορικής θα δοθεί έμφαση στη δυνατότητα απλοποίησης διαδικασιών και στη σταδιακή εισαγωγή εναλλακτικών τρόπων υλοποίησης, όπως το σχήμα της ανάθεσης εργασιών σε τρίτους και η περιγραφή εργασιών σε επίπεδο παρεχόμενης υπηρεσίας.

ΜΕΤΡΟ 2.3. Υποστήριξη της διαχείρισης των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων και της μετάβασης στο Ευρώ

Στόχος αυτού του μέτρου είναι η υποστήριξη της διαχείρισης των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων και της μετάβασης στο Ευρώ σε κάθε επίπεδο της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Η υποστήριξη της διαχείρισης των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση των παρεμβάσεων του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Πέραν του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, το οποίο αποτελεί το βασικό εργαλείο σε αυτήν την κατεύθυνση, απαιτείται στήριξη με εργαλεία διαχείρισης όλων των φορέων που εμπλέκονται σε έργα και παρεμβάσεις του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Η ομαλή μετάβαση στο Ευρώ ενέχει σειρά τεχνικών προσαρμογών στα πληροφοριακά συστήματα αλλά και γενικότερων διοικητικών και οργανωτικών προσαρμογών. Το μέτρο αυτό θα στηρίξει τις αναγκαίες προσαρμογές στις δημόσιες υπηρεσίες.

ΜΕΤΡΟ 2.4. Περιφερειακά γεωγραφικά πληροφοριακά συστήματα και καινοτομικές ενέργειες

Στόχοι αυτού του μέτρου είναι η εκπόνηση στρατηγικής και σχεδίου δράσης για την Κοινωνία της Πληροφορίας σε κάθε Περιφέρεια, η ενθάρρυνση καινοτομικών πιλοτικών ενεργειών που αφορούν την ανάπτυξη εφαρμογών της Κοινωνίας της Πληροφορίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και η καθιέρωση και υποστήριξη γεωγραφικών και περιβαλλοντικών χαρτογραφικών και διαχειριστικών πληροφοριακών συστημάτων που θα διασυνδέουν την κεντρική με την περιφερειακή και τοπική διοίκηση.

Οι ενέργειες για την ενθάρρυνση καινοτομικών πιλοτικών ενεργειών που αφορούν στην ανάπτυξη εφαρμογών της Κοινωνίας της Πληροφορίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στοχεύουν στην:

- αξιοποίηση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων,
- ενίσχυση των επενδύσεων στους τομείς της υποδομής, της παραγωγής και της χρήσης προϊόντων, εφαρμογών και υπηρεσιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας,

- βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της συμμετοχής των κατοίκων στα κοινά.

Οι ενέργειες για την καθιέρωση και υποστήριξη γεωγραφικών και περιβαλλοντικών χαρτογραφικών και διαχειριστικών πληροφοριακών συστημάτων, που θα διασυνδέουν την κεντρική με την περιφερειακή και τοπική διοίκηση περιλαμβάνουν δύο ειδών δράσεις:

- Δημιουργία γεωγραφικών χαρτογραφικών και διαχειριστικών πληροφοριακών συστημάτων με τη σύνταξη ψηφιακών χαρτών ως υπόβαθρο για την παραγωγή γενικών και θεματικών χαρτών αναγκαίων για την ανάπτυξη και τη διοίκηση, διαχείριση των ψηφιακών δεδομένων μέσω εθνικού χαρτογραφικού κέντρου και διανομή τους σε ηλεκτρονική μορφή, καθώς και ανάπτυξη Εθνικής Υποδομής Γεωγραφικών Πληροφοριών για την εξυπηρέτηση διοικητικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών στόχων.
- Χρήση συστημάτων πληροφορικής για την καλύτερη διαχείριση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.

ΜΕΤΡΟ 2.5. Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης και μελέτες υποστήριξης του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης

Η επιτυχής ενσωμάτωση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στη δημόσια διοίκηση για καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη εξαρτάται από την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της, καθώς και από τις διοικητικές και διαχειριστικές αλλαγές που υποχρεωτικά συνοδεύουν την εισαγωγή σύγχρονων συστημάτων αυτοματισμού γραφείου και τηλεπικοινωνιών.

Στην κάλυψη αυτών των απαιτήσεων αποσκοπούν και οι ειδικοί στόχοι του παρόντος μέτρου, που είναι:

- Βελτίωση των δεξιοτήτων του στελεχιακού δυναμικού του Δημοσίου Τομέα για ευκολότερη αποδοχή των παρεμβάσεων στο πλαίσιο των Μέτρων 2.1-2.4 [8] και αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους.
- Βελτίωση του οργανωτικού και λειτουργικού πλαισίου των τμημάτων / υπηρεσιών του δημοσίου τομέα που θα διαχειρισθούν τις αλλαγές.
- Μελέτες για τη χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας με στόχο τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης.

Η κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων θα πάρει τις παρακάτω μορφές:

- Κατάρτιση σε συνδυασμό με την υλοποίηση έργων πληροφορικής, ως μέρος της σύμβασης και από τους αναδόχους των αντιστοιχών έργων.

- Κατάρτιση που αποσκοπεί στη διάχυση της χρήσης των συστημάτων, από τους αναδόχους των αντιστοιχών έργων ή από άλλους πιστοποιημένους φορείς κατάρτισης.
- Εκπαίδευση στους νέους «κανόνες εργασίας» (ανάπτυξη δεξιοτήτων των υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης για την Κοινωνία της Πληροφορίας), σε συνδυασμό με δράσεις οργανωτικών αλλαγών και με έμφαση στην εμπλοκή της υπηρεσιακής ιεραρχίας.

ΜΕΤΡΟ 2.6 Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Υγεία και Πρόνοια

Το μέτρο στοχεύει στη χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για τη στήριξη της ευρύτερης στρατηγικής για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ιατρικής φροντίδας και την αναβάθμιση της εξυπηρέτησης των πολιτών, και συνδέεται άμεσα με την αναδιοργάνωση της διοίκησης και των δημοσιονομικών στον τομέα της υγείας. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί ένα πλήρως αναθεωρημένο σύστημα υγείας και πρόνοιας που να αξιοποιεί τις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας.

Στους ειδικούς στόχους για την υγεία και πρόνοια περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω [8]:

- Η σύνδεση του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού του τομέα σε υποδομές ιατρικής τηλεματικής για πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία.
- Η διασύνδεση περιφερειακών και τοπικών κέντρων – μονάδων υγείας (συμπεριλαμβάνονται κέντρα σε απομακρυσμένες, νησιωτικές και ορεινές περιοχές) με ιατρικές υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικά σημεία.
- Η ανάπτυξη εφαρμογών τηλεϊατρικής.
- Η ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων για ηλικιωμένους και άτομων με ειδικές ανάγκες.
- Η ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων στις μονάδες υγείας στη βάση συνολικής προσέγγισης παροχής υπηρεσιών.
- Η ανάπτυξη συστημάτων για ασφαλή και εμπιστευτική πρόσβαση σε δίκτυα πληροφοριών για τους ασθενείς.

Για την υλοποίηση του μέτρου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προετοιμασία και εφαρμογή επιχειρησιακού σχεδίου για τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στο χώρο της Υγείας και Πρόνοιας, η συγκρότηση μηχανισμών διοίκησης και παρακολούθησης, η εκτέλεση των έργων μέσω της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε που θα δημιουργηθεί για τις ανάγκες του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η δημιουργία πλαισίων και προτύπων λειτουργίας, ο καθορισμός ενιαίων προδιαγραφών για τα συστήματα πληροφορικής, κ.λ.π.

ΜΕΤΡΟ 2.7. Κατάρτιση και θεσμικά μέτρα στην Υγεία και Πρόνοια

Το μέτρο αυτό καλείται να εξασφαλίσει βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή υλοποίηση και εφαρμογή του προηγούμενου μέτρου.

Περιλαμβάνει ενέργειες σε τρεις κατευθύνσεις:

- Εκπαίδευση επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού σε εφαρμογές ιατρικής τηλεματικής για πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία καθώς και κατάρτιση των χρηστών των συστημάτων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.
- Εκπαίδευση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη της λειτουργίας κέντρων και μονάδων υγείας σε απομακρυσμένες περιοχές.
- Μελέτες και κωδικοποιήσεις για τον καθορισμό θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας των τηλεματικών υπηρεσιών υγείας, για την ασφάλεια ιατρικών πληροφοριών, για την υιοθέτηση διαδικασιών και προτύπων ιατρικών δεδομένων, κ.λ.π.

ΜΕΤΡΟ 2.8. «Ευφυείς» μεταφορές

Ο τομέας των μεταφορών μπορεί να αποκομίσει πολύπλευρα οφέλη από την εκμετάλλευση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και την ενσωμάτωσή τους στη λειτουργία του. Τα οφέλη αυτά αντικατοπτρίζονται στους ειδικούς στόχους του μέτρου που περιλαμβάνουν τη μείωση του χρόνου πραγματοποίησης μιας διαδρομής, τον περιορισμό της απώλειας παραγωγικού χρόνου, τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος, καθώς και τη βελτίωση της ασφάλειας.

Η συλλογή, συστηματοποίηση και εκμετάλλευση πληροφορίας και η χρήση τηλεπικοινωνιακών δικτύων για τη μεταφορά της αυξάνουν σημαντικά την αποδοτικότητα και τη λειτουργικότητα των υποδομών των μεταφορών. Χώρις να υποκαθιστά τη δημιουργία νέων υποδομών, η προσέγγιση αυτή εστιάζεται στη βελτιστοποίηση της εκμετάλλευσης των υφισταμένων. Η εκμετάλλευση των σύγχρονων τεχνολογιών στον τομέα των μεταφορών προϋποθέτει υποδομή και τεχνογνωσία τόσο σε επίπεδο συστήματος όσο και σε επίπεδο χρήστη.

Στο πλαίσιο αυτό συμπεριλαμβάνονται:

- η αποτελεσματική χρήση υπηρεσιών διαχείρισης της κυκλοφορίας και πληροφόρησης στον τομέα των οδικών μεταφορών, η υποστήριξη της ανάπτυξης συστημάτων ελέγχου της κυκλοφορίας και ηλεκτρονικών συστημάτων κρατήσεων στον τομέα των εναέριων μεταφορών,
- η υποστήριξη της ανάπτυξης ηλεκτρονικών συστημάτων κρατήσεων και συστημάτων διαχείρισης εκτάκτων γεγονότων (“αναζήτησης και διάσωσης”) στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο τρίτος Άξονας Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας αφορά στη δημιουργία των συνθηκών για την ομαλή μετάβαση της χώρας στα δεδομένα της μεταβιομηχανικής, ψηφιακής, οικονομίας που στηρίζεται στην παραγωγή, διανομή και χρήση γνώσης και πληροφορίας.

Στη νέα αυτή οικονομία, η τεχνολογία αποτελεί προϋπόθεση για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και μοχλό αύξησης της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Επιφέρει τροποποίηση των παραδοσιακών τρόπων άσκησης της επιχειρηματικής και οικονομικής δραστηριότητας στον πρωτογενή, δευτερογενή και ιδιαίτερα στον τριτογενή τομέα της οικονομίας.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο, οι γενικοί στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 3 είναι η ενίσχυση της οικονομικής μηχανής και της απασχόλησης με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η προώθηση της σύνδεσης του επιστημονικού και τεχνολογικού δυναμικού της χώρας με την παραγωγή και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Ειδικοί στόχοι του άξονα είναι η βελτίωση του βαθμού ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στις ελληνικές επιχειρήσεις του πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα με σκοπό να αναπροσαρμόσουν τις δραστηριότητές τους στις νέες ευρείες γνωστικές δυνατότητες, η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων που βασίζονται στις υψηλές τεχνολογίες και της δυνατότητας πρόσβασής τους σε κεφάλαια, η προώθηση του ηλεκτρονικού επιχειρείν για την ανάδειξη της Ελλάδας σε ισότιμο και ισχυρό εταίρο του διεθνούς εμπορικού περιβάλλοντος, η δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων που θα αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες και η ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων στον τομέα.

Στον τομέα της Έρευνας-Τεχνολογίας, ειδικοί στόχοι είναι η ενθάρρυνση της παραγωγής καινοτομικών προϊόντων και διαδικασιών μέσω της διασύνδεσης έρευνας και παραγωγής με τη λειτουργία κοινοπραξιών ερευνητικών και παραγωγικών φορέων καθώς και η ενίσχυση – συμπλήρωση και διεύρυνση των υποδομών των ερευνητικών φορέων.

Ειδικότερα οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 3 στοχεύουν: Στην ανάπτυξη βασικών γνώσεων πληροφορικής για τον ευρύτερο πληθυσμό μέσω ευέλικτων διαδικασιών, στην κατανόηση και χρήση των εφαρμογών της Κοινωνίας της Πληροφορίας και του Internet από τις γυναίκες, τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες πληθυσμού και τους ηλικιωμένους, σε συνδυασμό με την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, στην προώθηση της απασχόλησης και στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε τομείς της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στην κατάρτιση σε νέες δεξιότητες, στη διάδοση και εφαρμογή της τηλεργασίας και τηλεκατάρτισης κυρίως για γεωγραφικά

απομακρυσμένες περιοχές και τον νησιωτικό χώρο. Έμφαση δίνεται στην χρηματοδότηση καινοτόμων ενεργειών με ανοικτές προκηρύξεις, που προωθούν νέες μεθόδους και εργαλεία κατάρτισης στη βάση νέων εταιρικών σχέσεων μεταξύ επιχειρήσεων και δομών εκπαιδευτικής και επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο Άξονας Προτεραιότητας «Ανάπτυξη και Απασχόληση στην Ψηφιακή Οικονομία» περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα [8]:

Μέτρο 3.1: Δημιουργία ευνοϊκού «ψηφιακού» περιβάλλοντος για την οικονομική δραστηριότητα

Μέτρο 3.2: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία

Μέτρο 3.3: Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Μέτρο 3.4: Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.5: Προώθηση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

ΜΕΤΡΟ 3.1. Δημιουργία ευνοϊκού «ψηφιακού» περιβάλλοντος για την οικονομική δραστηριότητα

Σκοπός του μέτρου είναι η δημιουργία του κατάλληλου θεσμικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την ομαλή μετάβαση της χώρας στα δεδομένα της νέας παγκόσμιας ψηφιακής οικονομίας, με εστίαση στη δημιουργία των συνθηκών για την άνθηση νέων επιχειρήσεων βασισμένων στις νέες τεχνολογίες και την προώθηση της επιχειρηματικότητας γενικότερα.

Όσον αφορά στο θεσμικό περιβάλλον, θα επιδιωχθεί η συμπλήρωση του νομικού και θεσμικού / κανονιστικού πλαισίου με σκοπό την καλλιέργεια ενός κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας στον καταναλωτή σε ότι αφορά συναλλαγές μέσω δικτύου. Για το σκοπό αυτό θα στηριχθούν η Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικού Εμπορίου και άλλοι μηχανισμοί διαβούλευσης μεταξύ της Πολιτείας, του ακαδημαϊκού κόσμου και των επιχειρήσεων.

Όσον αφορά το επιχειρηματικό περιβάλλον, θα υλοποιηθεί μία σειρά από δράσεις για:

- Την εισαγωγή ηλεκτρονικών διαδικασιών στις συναλλαγές του Δημοσίου με τις επιχειρήσεις (Δημόσιες Προμήθειες, υποβολή προτάσεων για συμμετοχή σε Κοινοτικά προγράμματα κ.λ.π.) σε συνέργια με δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 2.
- Τη δημιουργία μηχανισμών πιστοποίησης και προτυποποίησης προϊόντων και υπηρεσιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας.
- Την ενδυνάμωση των δομών στήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) όλων των τομέων της οικονομίας (πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή) με εξοπλισμό, δικτύωση, τεχνογνωσία ώστε να μπορούν να παρέχουν ολοκληρωμένη πληροφόρηση και συμβουλευτική στήριξη σε θέματα των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και των νέων επιχειρηματικών πρακτικών που στηρίζονται σε αυτές.

- Τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας με την ανάπτυξη μηχανισμών όπως κεφάλαια υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου και θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων [8].

Θα υλοποιηθούν επίσης ειδικές δράσεις στήριξης επιχειρήσεων στους τομείς του τουρισμού, της ενέργειας και της γεωργίας καθώς και ειδικές δράσεις στήριξης των επιχειρήσεων που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.

ΜΕΤΡΟ 3.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή τους στην ψηφιακή οικονομία

Το μέτρο αυτό περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην ενίσχυση των ελληνικών επιχειρήσεων για την ένταξή τους στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Ειδικοί στόχοι του Μέτρου είναι η προώθηση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας από τις επιχειρήσεις με την ολοκλήρωση της διαχείρισης της πληροφορίας στις εσωτερικές τους διαδικασίες, η προώθηση της χρήσης νέων τεχνολογιών και εργαλείων από τις επιχειρήσεις για την ένταξή τους στην νέα οικονομία του «ηλεκτρονικού επιχειρείν», η ανάπτυξη νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και η δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου για τα δίκτυα υψηλής ταχύτητας.

Οι παραπάνω στόχοι θα επιτευχθούν με δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων και ομάδων επιχειρήσεων και των τριών τομέων της οικονομίας για την εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας με σκοπό:

- την υιοθέτηση νέων επιχειρηματικών πρακτικών που θα βελτιώσουν την εξωστρέφεια τους και θα τις μετατρέψουν σε ηλεκτρονικές επιχειρήσεις,
- τη βελτίωση της διαχείρισης της πληροφορίας στο εσωτερικό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητά τους,
- την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων όπως εξοικονόμηση ενέργειας, ασφάλεια-υγιεινή,
- διαχείριση κρίσεων, προστασία περιβάλλοντος κ.λ.π., καθώς και την εισαγωγή του θεσμού της τηλε-εργασίας.

Για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών ψηφιακής μορφής, καθώς και για τη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, θα ενισχυθούν επιχειρήσεις του κλάδου των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και της βιομηχανίας περιεχομένου σε επιλεγμένους θεματικούς τομείς (π.χ. τουρισμός), ενώ παράλληλα θα ενισχυθεί και η δημιουργία νέων επιχειρήσεων στους τομείς αυτούς.

ΜΕΤΡΟ 3.3 Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Το μέτρο στοχεύει:

- στην ανάπτυξη δράσεων Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε&ΤΑ), επίδειξης και αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε τομείς των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, και
- στην ανάπτυξη και επέκταση δικτύων και προηγμένων υπηρεσιών τηλεματικής, καθώς και στη δημιουργία και διάχυση περιεχομένου σχετικού με την έρευνα στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας.

Οι δράσεις του πρώτου στόχου θα υλοποιηθούν από κοινοπραξίες ερευνητικών και παραγωγικών φορέων σε τομείς όπως [1] :

- Ηλεκτρονική Μάθηση (e-Learning).
- Ηλεκτρονικό επιχειρείν (e-Business).
- Επεξεργασία εικόνας ήχου και γλώσσας.
- Μικροηλεκτρονική, αισθητήρες και αυτοματισμοί.
- Τεχνολογίες και υπηρεσίες δικτύων και επικοινωνιών σε επιλεγμένους τομείς.
- Εφαρμογές τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας σε ειδικούς τομείς και ενσωματωμένα συστήματα και μικροσυστήματα για εξειδικευμένες εφαρμογές.
- Ηλεκτρονική υποστήριξη παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Έξυπνες κάρτες.

Ο δεύτερος στόχος περιλαμβάνει δράσεις ανάπτυξης υποδομών όπως:

- Ανάπτυξη, ενίσχυση, επέκταση δικτύων που έχουν σχέση με την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, ανάπτυξη προηγμένων υπηρεσιών τηλεματικής μεταξύ ερευνητικών φορέων.
- Οργάνωση και διάχυση περιεχομένου (συγκέντρωση ταξινόμηση και αναδιανομή πληροφοριών, βάσεις δεδομένων) που είναι απαραίτητο στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

ΜΕΤΡΟ 3.4 Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

Οι ενέργειες του μέτρου αυτού αποσκοπούν στην ανάπτυξη ενός εργατικού δυναμικού με κατάλληλες δεξιότητες ικανού να λειτουργήσει στο νέο περιβάλλον που δημιουργεί η Κοινωνία της Πληροφορίας, καθώς και στην προώθηση της απασχολησιμότητας.

Οι ενέργειες του Μέτρου απευθύνονται τόσο σε άνεργους όσο και σε εργαζόμενους και εξειδικεύονται στα εξής:

- Προγράμματα ανάπτυξης βασικών δεξιοτήτων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στον τομέα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, με αποκεντρωμένες διαδικασίες και με στόχο τη διάχυσή τους στο σύνολο του κοινωνικοοικονομικού ιστού της χώρας για αύξηση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού.
- Προγράμματα ανάπτυξης εξειδικευμένων δεξιοτήτων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας σε νέα επαγγέλματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας καθώς και σε τομείς όπως ο πολιτισμός και η έρευνα.
- Προώθηση της χρήσης της τηλεκατάρτισης, με ανάπτυξη του εξοπλισμού, ιδιαίτερα σε νησιωτικές και σε απομονωμένες ορεινές περιοχές. Ειδική μέριμνα θα δοθεί στην προώθηση της τηλεκατάρτισης στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και ιδιαίτερα σε γυναίκες και σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

ΜΕΤΡΟ 3.5 Προώθηση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Οι ενέργειες του μέτρου αυτού αποσκοπούν στην δημιουργία θετικού περιβάλλοντος για την προώθηση της απασχόλησης σε επαγγέλματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε τομείς της Κοινωνίας της Πληροφορίας και στην ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας όπως η τηλεργασία.

Οι ενέργειες του Μέτρου απευθύνονται τόσο σε άνεργους όσο και σε εργαζόμενους και εξειδικεύονται στα εξής:

- Προγράμματα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας (Stage) για άνεργους νέους πτυχιούχους και προγράμματα σύνδεσης κατάρτισης και απασχόλησης ανέργων, με στόχο την προώθηση της απασχόλησης στους τομείς της Κοινωνίας της Πληροφορίας.
- Προώθηση νέων μορφών επιχειρηματικότητας, για άνεργους και εργαζόμενους σε τομείς της Κοινωνίας της Πληροφορίας, με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και ενίσχυση των ειδικών κέντρων υποστήριξης μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επαγγελματιών με αξιοποίηση ήδη υπαρχουσών αντίστοιχων δομών.
- Προσαρμογή και ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου για την τηλε-εργασία ύστερα από εκπόνηση σχετικών μελετών. Δράσεις για την προώθηση της τηλε-εργασίας σε συγκεκριμένους τομείς, έμφαση στην ανάπτυξη πιλοτικών έργων για τη δικτύωση εργοδοτών από μητροπολιτικά κέντρα και εμπειρογνομώνων από απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και στη διάχυση «βέλτιστων πρακτικών» τηλε-εργασίας.
- Σύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης νέων ερευνητών και απασχόλησης, με στόχο τη δημιουργία επιστημονικού και ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού σε τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας και την προώθηση του δυναμικού αυτού στους παραγωγικούς φορείς. Η συμμετοχή νέων επιστημόνων ερευνητών θα μπορεί να συνδυάζεται με την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με την προϋπόθεση υποστήριξης του έργου από φορέα χρήστη των αποτελεσμάτων της έρευνας (επιχείρηση ή άλλους φορείς). Επίσης, θα δοθεί η δυνατότητα

εκπαίδευσης των νέων ερευνητών σε θέματα μεθοδολογίας της έρευνας, διαχείρισης της τεχνολογίας και της καινοτομίας, καθώς και ανάληψης πρωτοβουλιών επιχειρηματικότητας και management.

- Προώθηση στις επιχειρήσεις νέων ερευνητών από ερευνητικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού. Η δράση αφορά στην τοποθέτηση ερευνητών, κατόχων διδακτορικού διπλώματος, σε επιχειρήσεις, σε νεοδημιουργούμενες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης με υψηλές απαιτήσεις.

Information Society

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η εθνική υποδομή επικοινωνιών αποτελεί τη σπονδυλική στήλη της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η ανάπτυξή της θα διασφαλίσει την ταχύτητα, τη φιλικότητα και την οικονομικότητα της αποθήκευσης, διακίνησης και επεξεργασίας της ψηφιακής πληροφορίας, διευκολύνοντας επομένως την ανάπτυξη της ποικιλίας προϊόντων και υπηρεσιών που συνολικά χαρακτηρίζουν την Κοινωνία της Πληροφορίας. Σκοπός είναι να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον εκτεταμένης προσφοράς εξελιγμένων τηλεπικοινωνιακών και οπτικοακουστικών υπηρεσιών με χαμηλό κόστος.

Η εξασφάλιση της απαραίτητης υποδομής σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές θα πρέπει να διασφαλιστεί όχι μόνο μέσω των κατάλληλων κανονιστικών ρυθμίσεων που θα συνοδεύουν τον ανταγωνισμό σε μία απελευθερωμένη αγορά, αλλά και προωθώντας τη ζήτηση για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στις περιοχές αυτές μέσω της πρόσβασης ιδιωτών και επιχειρήσεων σε υποδομή που διατίθεται για χρήση στις δημόσιες υπηρεσίες.

Γενικότερα, οι δράσεις αυτού του άξονα προτεραιότητας θα πρέπει να εφαρμοστούν σε ένα περιβάλλον πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς των τηλεπικοινωνιών, ενθάρρυνσης του ανταγωνισμού και τήρησης ανοικτών διαγωνιστικών διαδικασιών. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών, χαμηλότερων τιμών και περισσότερου εύρους ζώνης μέσω της εισαγωγής μεγαλύτερου ανταγωνισμού στα τοπικά δίκτυα πρόσβασης. Σκοπός είναι να παρέχονται οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές κατ' αναλογία των οδικών.

Με σκοπό τη δημιουργία συνθηκών για την παροχή ποιοτικά προηγμένων τηλεπικοινωνιακών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, με προσιτό για όλους κόστος σε καθεστώς πλήρους απελευθέρωσης, οι Γενικοί Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 4 είναι [4]:

- Ολοκλήρωση και υποδομές για την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου της απελευθέρωσης και ενίσχυσης του ανταγωνισμού.
- Ανάπτυξη της τηλεπικοινωνιακής και ταχυδρομικής υποδομής για την παροχή προηγμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε περιφερειακό / τοπικό επίπεδο.
- Δημιουργία ανθρώπινου δυναμικού ικανού να χειριστεί τις νέες τεχνολογίες και να τις αξιοποιήσει στο νέο περιβάλλον, που αυτές δημιουργούν.

Ο Άξονας Προτεραιότητας «Επικοινωνίες» περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

Μέτρο 4.1: Ανάπτυξη μηχανισμών για την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και την ενίσχυση του ανταγωνισμού

Μέτρο 4.2: Ανάπτυξη Υποδομών Δικτύων Τοπικής Πρόσβασης

Μέτρο 4.3: Προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για τον πολίτη

Μέτρο 4.4: Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των ταχυδρομικών υποδομών και ανάδειξη ταχυδρομικών γραφείων σε πολυδύναμα κέντρα

Μέτρο 4.5: Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα των επικοινωνιών

ΜΕΤΡΟ 4.1 Ανάπτυξη μηχανισμών για την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και την ενίσχυση του ανταγωνισμού

Το Μέτρο στοχεύει στην απελευθέρωση της αγοράς και στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού μέσω της ανάπτυξης των απαιτούμενων μηχανισμών για τη:

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας των Κανονιστικών και Ρυθμιστικών φορέων.
- Ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού στην ελεύθερη αγορά των Τηλεπικοινωνιών.

Το μέτρο περιλαμβάνει τις αναγκαίες παρεμβάσεις στους αρμόδιους φορείς με στόχο την υποστήριξη και ενίσχυση της λειτουργικότητάς τους για την αντιμετώπιση των νέων αυξημένων αρμοδιοτήτων στο καθεστώς του πλήρους ανταγωνισμού και της ταχέως αναπτυσσόμενης τηλεπικοινωνιακής αγοράς στην Ελλάδα.

Παράλληλα, για να ενισχυθεί η πρόοδος προς την προαναφερθείσα κατεύθυνση, θα χρηματοδοτηθούν δράσεις που υποστηρίζουν την διαδικασία απελευθέρωσης και ρύθμισης στην τηλεπικοινωνιακή αγορά.

Οι προαναφερόμενοι στόχοι θα υλοποιηθούν μέσω:

- Ανασχεδιασμού των διαδικασιών και υποστήριξης του τρόπου λειτουργίας των φορέων με την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων και δικτυακής υποδομής.
- Διευκόλυνσης των φορέων για την αποτελεσματική εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου και τον έλεγχο των ασύρματων επικοινωνιών μέσω υποστηρικτικών μηχανισμών.

ΜΕΤΡΟ 4.2 Ανάπτυξη Υποδομών Δικτύων Τοπικής Πρόσβασης

Στόχος του Μέρου είναι η ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακής υποδομής δικτύων τοπικής πρόσβασης περιλαμβανομένων μικρών πόλεων και μη αστικών ή απομακρυσμένων περιοχών, για την παροχή βασικών υπηρεσιών ευρείας ζώνης.

Η ανάπτυξη δικτύων τοπικής πρόσβασης στις εν λόγω περιοχές, θα διευκολύνει την απελευθέρωση της αγοράς, θα αυξήσει τον ανταγωνισμό και, παράλληλα, θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων των ορεινών και νησιωτικών περιοχών, μέσω της εξασφάλισης με ηλεκτρονικό τρόπο ικανοποιητικού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και εμπορικών εφαρμογών. Οι ανωτέρω υποδομές πρόσβασης κρίνονται επίσης αναγκαίες για την αναβάθμιση και βελτίωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των περιοχών, τη διατήρηση αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Επιπλέον, κατάλληλη δικτυακή υποδομή μπορεί να υποστηρίξει την εποπτεία-προστασία των περιοχών αυτών από φυσικές καταστροφές, (π.χ. πυρκαγιές, σεισμούς κ.λ.π.) και να ενισχύσει άλλες εφαρμογές για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η ανάπτυξη της τηλεπικοινωνιακής υποδομής τοπικής πρόσβασης θα βασιστεί στη στρατηγική των Περιφερειών ώστε να ληφθούν υπόψη οι γεωφυσικές ιδιαιτερότητες, οι προβλεπόμενες κοινωνικο-οικονομικό-πληθυσμιακές εξελίξεις, η υπάρχουσα τηλεπικοινωνιακή υποδομή, ενώ η τεχνολογία υλοποίησης θα υποδειχθεί από τις εκάστοτε απαιτήσεις.

ΜΕΤΡΟ 4.3 Προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες για τον πολίτη

Για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας απαιτούνται προηγμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες ικανές να στηρίξουν εφαρμογές σε όλο το φάσμα της οικονομίας και της κοινωνίας. Μέσω της υλοποίησης του Μέτρου αυτού θα προωθηθεί η εισαγωγή των νέων τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή του πολίτη, καθώς επίσης και στη λειτουργία του δημόσιου τομέα, έτσι ώστε να καταστούν κοινωνοί των προνομίων που προσφέρει η Κοινωνία της Πληροφορίας.

Στόχοι του Μέτρου είναι:

- Η ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ευρείας ζώνης, σε περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας οι οποίες έχουν αναγνωρισμένες ανάγκες, όσον αφορά τη λειτουργία και διασύνδεση των φορέων της δημόσιας διοίκησης.
- Η ανάπτυξη δράσεων που αφορούν στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών, σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή και ορισμένο αριθμό χρηστών, οι οποίες ακόμα δεν έχουν υλοποιηθεί στην Ελλάδα, δεν θεωρούνται άμεσα κερδοφόρες και θα συμβάλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη.
- Η ανάπτυξη ειδικών δράσεων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες.

ΜΕΤΡΟ 4.4 Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των ταχυδρομικών υποδομών και ανάδειξη ταχυδρομικών γραφείων σε πολυδύναμα κέντρα

Μέσω συγκεκριμένου σχεδίου δράσης, που λαμβάνει υπόψη την απελευθέρωση της αγοράς στον χώρο των ταχυδρομικών υπηρεσιών, θα επιδιωχθούν:

- Η αναβάθμιση καταστημάτων των ΕΛΤΑ, με στόχο την ανάδειξή τους σε πολυδύναμα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, μέσω παρεμβάσεων στις

υποδομές και ανάληψης δράσεων για συνεργασία με φορείς της δημόσιας διοίκησης.

- Η ενίσχυση και απόκτηση της κατάλληλης υποδομής με στόχο την πλήρη αξιοποίηση της πληροφορικής για την αυτοματοποίηση των κέντρων διαλογής και διανομής, καθώς και ανάπτυξη του συστήματος διανομής.
- Οι δράσεις ολοκλήρωσης και ανάπτυξης των συστημάτων πληροφορικής που θα υποστηρίζουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες, την επέκταση σε νέες υπηρεσίες και την επίτευξη των στόχων ποιότητας των ΕΛΤΑ.
- Οι υποστηρικτικές ενέργειες για την ομαλή υλοποίηση των υπολοίπων δράσεων του μέτρου.

Με το μέτρο αυτό εξασφαλίζεται η αναδιοργάνωση των λειτουργιών και η αναβάθμιση του ταχυδρομικού δικτύου, που αποτελεί έναν από τους πρωτεύοντες στόχους των ΕΛΤΑ. Ο εκσυγχρονισμός τους θα υποβοηθήσει τους βασικούς επιχειρησιακούς τους στόχους και την ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών τους.

Επιπλέον, θα δοθεί έμφαση στις απομακρυσμένες περιοχές, μέσα από μία σειρά δράσεων και έργων με στόχο την ανάδειξη των ταχυδρομικών γραφείων των ΕΛΤΑ σε πολυδύναμα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, τα οποία θα επιτρέψουν στους κατοίκους των απομακρυσμένων αυτών περιοχών την πρόσβαση στις εφαρμογές της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

ΜΕΤΡΟ 4.5 Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού του τομέα των επικοινωνιών

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού επιδιώκεται η κατάρτιση του στελεχιακού δυναμικού του των κανονιστικών / ρυθμιστικών φορέων σε θέματα αιχμής τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών / εφαρμογών τα οποία είναι απαραίτητα για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους. Παράλληλα, το μέτρο στοχεύει στην ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των ΕΛΤΑ, ειδικότερα στην περιφέρεια, καθώς και δράσεις ειδικής κατάρτισης, που είναι συνδεδεμένες με τις προαναφερθείσες επενδύσεις. Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού θα επιτευχθεί μέσα από εκπαίδευση και συνεχιζόμενη κατάρτιση, για τη διασφάλιση της επιτυχίας των επιδιωκόμενων αλλαγών στην νοοτροπία, την οργανωτική δομή και την τεχνολογική βάση των ΕΛΤΑ και των κανονιστικών και ρυθμιστικών αρχών.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Ο πέμπτος Άξονας Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας περιλαμβάνει δράσεις με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των έργων / ενεργειών του επιχειρησιακού προγράμματος, στις διάφορες φάσεις υλοποίησής τους.

Οι βασικότερες από τις δράσεις αυτές αφορούν:

- στις υπηρεσίες διαχείρισης, αξιολόγησης και δημοσιότητας,
- στην τεχνική στήριξη της Επιτροπής Παρακολούθησης και της Διαχειριστικής Αρχής,
- στην υποστήριξη της λειτουργίας των δομών παρακολούθησης και εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος.
- στην ανάθεση μελετών για την τεκμηρίωση των προτάσεων και στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης των ενεργειών που περιλαμβάνονται στους υπόλοιπους Άξονες Προτεραιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος,
- στη διεξαγωγή ειδικών εμπειρογνωμοσυνών και στην παροχή τεχνικής στήριξης, καθώς και στην μετάκληση εξειδικευμένων στελεχών από διοικήσεις άλλων χωρών.

Η Τεχνική Βοήθεια περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα [4]:

Μέτρο 5.1: Διαχείριση, εφαρμογή και παρακολούθηση

Μέτρο 5.2: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ

Μέτρο 5.3: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

ΜΕΤΡΟ 5.1 Διαχείριση, εφαρμογή και παρακολούθηση

Περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην:

- Προετοιμασία, επιλογή, παρακολούθηση και αποτίμηση δράσεων και ενεργειών της τεχνικής βοήθειας και των έργων του επιχειρησιακού προγράμματος.
- Διοργάνωση συνεδριάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης και Τεχνικών Συσκέψεων του επιχειρησιακού προγράμματος.
- Διενέργεια ελέγχων εφαρμογής και επί τόπου παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων.
- Μετάκληση εμπειρογνομόνων και παροχή ανάλογων υπηρεσιών για την υποστήριξη της Επιτροπής Παρακολούθησης και των Τεχνικών Συσκέψεων.
- Καταβολή των αμοιβών αποσπασμένων δημοσίων υπαλλήλων και λοιπού προσωπικού που απασχολείται στη Διαχειριστική Αρχή για την εκτέλεση των παραπάνω δράσεων.
- Λειτουργία της Διαχειριστικής Αρχής (ενοίκια, έξοδα φιλοξενίας και ταξιδιών, πάγια έξοδα, αναλώσιμα, κ.ο.κ.).

ΜΕΤΡΟ 5.2 Τεχνική Βοήθεια Ευρωπαϊκού Κοινού Ταμείου

Περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν σε:

- Μελέτες για την υποστήριξη της εφαρμογής του προγράμματος,
- Ημερίδες και επιμορφωτικά σεμινάρια,
- Δημοσιότητα, προβολή και ευαισθητοποίηση.

ΜΕΤΡΟ 5.3 Τεχνική Βοήθεια Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης

Περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην:

- Εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων για διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος.
- Συνδρομές και συμμετοχές σε Συνέδρια και Εκθέσεις.
- Αξιολόγηση των δράσεων και των έργων του προγράμματος.
- Διαμόρφωση χώρων καθώς και στην αγορά και συντήρηση εξοπλισμού γραφείων και μηχανολογικού εξοπλισμού για τις δομές διαχείρισης και εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος.
- Λειτουργία (αμοιβές προσωπικού, πάγιες δαπάνες, έξοδα ταξιδίων, κ.ο.κ.) της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε. και του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας.
- Παροχή υπηρεσιών από την Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε. προς τους φορείς υλοποίησης έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
- Εκπόνηση μελετών σχετικά με διάφορες πτυχές της Κοινωνίας της Πληροφορίας από το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας. [10,6]

3.5 Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής κοινωνίας επιβάλλει την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στη χώρα μας. Στην προσπάθεια αυτή, σοβαρότερη αδυναμία είναι η υστέρηση έναντι των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλους σχεδόν τους δείκτες του τομέα. Οι δυνατότητες προέρχονται από την επιτάχυνση της ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια [8].

Ευκαιρίες. Οι σημαντικοί τρέχοντες ρυθμοί αύξησης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, προβλέπεται να συνεχιστούν και κατά την περίοδο εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας. Η είσοδος της χώρας στην ΟΝΕ, το ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον (χαμηλός ρυθμός πληθωρισμού, πτώση επιτοκίων) και οι μεγάλες ευκαιρίες ανάπτυξης που προσφέρουν οι αγορές των Βαλκανικών χωρών,

συνηγορούν στο γεγονός της ενίσχυσης των γενικότερων αναπτυξιακών ρυθμών.

Ειδικότερα, οι βασικές εξελίξεις του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος που αναμένεται να επηρεάσουν θετικά το επιχειρησιακό πρόγραμμα, και τις επιμέρους δράσεις του είναι η σταθερή μείωση του Δημόσιου Ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ, καθώς και του Δημόσιου Χρέους, η αποκλιμάκωση των επιτοκίων, η διεύρυνση του χρηματοπιστωτικού τομέα, που σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της Κεφαλαιαγοράς θα ενισχύσουν τις προδιαγραφόμενες τάσεις αύξησης ή διατήρησης σε υψηλά επίπεδα της επενδυτικής δαπάνης, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ο σχεδιασμένος ρυθμός των ιδιωτικοποιήσεων, η ανασυγκρότηση των εργασιακών σχέσεων, ο εκσυγχρονισμός του δημοσιονομικού και φοροεισπρακτικού τομέα, το κύμα των συγχωνεύσεων στον τραπεζικό τομέα και η μείωση του κόστους κεφαλαίου από την ένταξη της Ελλάδας στο Ευρώ.

Κίνδυνοι. Οι 'εξωτερικοί' κίνδυνοι για το επιχειρησιακό πρόγραμμα μπορούν να υπαχθούν σε δύο κατηγορίες: Στην πρώτη, υπάγονται οι εξελίξεις και τα απρόβλεπτα γεγονότα, οικονομικής ή γεωπολιτικής φύσης, που μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στη δυναμική της ανάπτυξης και στις μακροοικονομικές ισορροπίες (π.χ. μια νέα περίοδος αναταραχής στα Βαλκάνια, μια παρατεταμένη χρηματοοικονομική κρίση, κ.λ.π.) Όμως, παρόμοιες εξελίξεις θα επηρεάσουν όλες τις χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι μεμονωμένα την Ελλάδα.

Στη δεύτερη κατηγορία υπάγονται οι παράγοντες που αποτελούν δομικές αδυναμίες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, όπως ο χαμηλός βαθμός εξοικείωσης του πληθυσμού με τις νέες τεχνολογίες, η καθυστέρηση του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης και περιορισμένη ψηφιοποίηση του υλικού της, η απόσταση του εκπαιδευτικού συστήματος από τις απαιτήσεις μιας μοντέρνας κοινωνίας με τεχνολογική κουλτούρα οι περιφερειακές - τοπικές ανισότητες και πολλές απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές, η χαμηλή κινητικότητα της ελληνικής αγοράς εργασίας, και ο χαμηλός βαθμός ανταγωνιστικότητας σε κρίσιμους για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας τομείς. Μολονότι παράγοντες αυτού του είδους δρουν ανασταλτικά στην επίτευξη των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η Κοινωνία της Πληροφορίας προσφέρει νέες και μεγάλες δυνατότητες υπέρβασης αυτών των χρόνιων δομικών αδυναμιών της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

Αδυναμίες – Δυνατότητες – Προοπτικές του Τομέα: Η Ελλάδα υστερεί στην ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Συμπερασματικά και συνοπτικά, τα στοιχεία που καταγράφουν τις αδυναμίες του τομέα στη χώρα είναι [8]:

- Η Ελλάδα καταγράφει υστέρηση στους περισσότερους δείκτες.
- Η καθυστέρηση είναι εμφανέστερη στην πληροφορική παρά στις επικοινωνίες.

- Το χάσμα με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες είναι μεγαλύτερο σε πιο εξελιγμένες μορφές και τεχνολογίες, ενώ μικραίνει σε «παραδοσιακές» υποδομές (π.χ. τηλεφωνικές γραμμές).
- Η καθυστέρηση αφορά τόσο στις υποδομές όσο και στις υπηρεσίες.
- Βασική προωθητική δύναμη της Κοινωνίας της Πληροφορίας από την πλευρά τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης είναι ο ιδιωτικός τομέας. Ο δημόσιος τομέας υστερεί τόσο ως προμηθευτής ψηφιοποιημένων στοιχείων, όσο και ως 'καταναλωτής', ιδίως ανεπτυγμένων εφαρμογών:
- Η Κοινωνία της Πληροφορίας ωθείται περισσότερο στην κατανάλωση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, αν και σημειώνεται πρόοδος στην παραγωγή.
- Η ιδιωτική κατανάλωση αποτελεί το βασικό παράγοντα διαμόρφωσης του προφίλ της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Εξασφαλίζει ευρεία διάδοση απλών υποδομών (π.χ. σταθερή τηλεφωνία, χρήση Η/Υ στο σπίτι, κινητή τηλεφωνία) αλλά υστερεί σε ποιοτικά εξελιγμένες υποδομές και δυνατότητες παρά την ταχεία αύξηση των τελευταίων δύο ετών (π.χ. Internet).

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά αδυναμίας σκιαγραφούν και τα δυναμικά στοιχεία της κατάστασης, όπως είναι:

- Το «δυναμικό ανάπτυξης», που εκδηλώνεται όταν μια οικονομία απελευθερώνεται.
- Η αναπτυξιακή τροχιά στην οποία έχει μπει η Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα.
- Η ραγδαία αύξηση τα τελευταία χρόνια δεικτών, όπως η χρήση του Internet.
- Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της αγοράς τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.
- Οι διεργασίες (συγχωνεύσεις, εξαγορές, διεθνοποίηση) στο χώρο των επιχειρήσεων πληροφορικής και η άνθηση του χρηματιστηρίου, που τις προικοδότησε με κεφάλαια.
- Η αύξηση της γενικότερης «κοινωνικής τεχνογνωσίας» για θέματα τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, κυρίως «αυθόρμητα» (ιδιωτική χρήση), αλλά και περισσότερο οργανωμένα στο πλαίσιο μεγαλύτερων οργανισμών (τράπεζες, επιχειρήσεις, δημόσιο / TAXIS, κ.α.).
- Η κάλυψη της μέχρι σήμερα υστέρησης στον Δημόσιο Τομέα (διοίκηση, εκπαίδευση, υγεία, κ.λ.π.), η οποία θα δώσει τεράστια ώθηση στον τομέα της Κοινωνίας της Πληροφορίας στη χώρα μας.
- Η αύξηση της ικανότητας σχεδιασμού και διαχείρισης σε πολλούς ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, λόγω της υλοποίησης των έργων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας του 2^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, με αποτέλεσμα το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης να ξεκινά με καλύτερους όρους [11].

Επομένως, οι προοπτικές του τομέα τα επόμενα χρόνια προβλέπονται θετικές και με αποφασιστική επίδραση συνολικά στην ελληνική οικονομία και κοινωνία. Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλλει, επίσης, η στρατηγική, το χρηματοδοτικό και το οργανωτικό – διαχειριστικό σχήμα του Επιχειρησιακού

Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας ως αυτόνομου άξονα στο 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα e-TEN αποτελεί μέρος της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, που προορίζεται να συνδράμει την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος του είναι να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε οικονομικούς φορείς εκμετάλλευσης καθώς και σε περιφερειακές και τοπικές κοινότητες να δρέψουν πλήρως τα οφέλη από τη συγκρότηση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα.

Επιδιώκεται η προώθηση συνολικής αρμονικής ανάπτυξης μέσω της συμβολής στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Το πρόγραμμα στοχεύει ιδιαίτερα στον περιορισμό των ανισοτήτων στο επίπεδο ανάπτυξης των διάφορων περιφερειών και αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις λιγότερο ευνοημένες περιοχές. Ως βασικό μέσο του προγράμματος δράσης e-Europe 2005, υποστηρίζει την καθιέρωση επιχειρησιακών υπηρεσιών κοινού ενδιαφέροντος βάσει ηλεκτρονικών δικτύων μετάδοσης δεδομένων.

Τα e-TEN υιοθετούν τη σκοπιά του χρήστη, επομένως πολυδικτυακή προσέγγιση: δεν εστιάζουν σε ένα μοναδικό τηλεπικοινωνιακό κομιστικό δίκτυο, αλλά πρόκειται για υπηρεσία όπου, όταν απαιτηθεί, ενοποιούνται, κατά τρόπο ομαλό και αδιάκοπο, συστατικά στοιχεία σταθερών και κινητών δικτύων.

Επίσης, τα e-TEN συμβάλλουν ώστε οι όμιλοι και οι κοινοπραξίες να γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ ώριμων τεχνικών εξελίξεων και λειτουργίας στην παγκόσμια αγορά, να καταρτίζουν επιχειρηματικά σχέδια πριν από τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, να επιταχύνουν την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών στην αγορά, καθώς και να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε υπηρεσίες κοινού ενδιαφέροντος που δεν έχουν πιθανότητα άμεσης χρηματοδότησης από την αγορά [12].

4.2 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Η πρωτοβουλία e-TEN βασίζεται σε άρθρα της Συνθήκης του Μάαστριχ όπου θεωρείται ότι, εκτός από τις μεταφορές και την ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες είναι τομέας που θα πρέπει να επωφελείται από ευρωπαϊκή δράση που ευνοεί τη διαλειτουργία δικτύων και εξασφαλίζει την πρόσβαση όλων σε αυτά.

Στις κατευθύνσεις προσδιορίζονται οι ακόλουθοι προς επίτευξη στόχοι:

- Διευκόλυνση της μετάβασης προς την κοινωνία των πληροφοριών για όλους (π.χ. συνεκτιμώντας τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ηλικιωμένων και προάγοντας την κοινωνική ένταξη).
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων, και ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς.
- Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
- Ενθάρρυνση νέων δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων προσδιορίζονται στις κατευθύνσεις οι ακόλουθες προτεραιότητες:

- Η ενίσχυση πολυμεσικών εφαρμογών που βασίζονται σε τηλεπικοινωνιακά δίκτυα. Η αβεβαιότητα βραχυπρόθεσμης εμπορικής βιωσιμότητας, εξαιτίας του καινοτόμου χαρακτήρα της εφαρμογής, ή δυσεπίτευκτες οργανωτικές απαιτήσεις μπορούν να αποθαρρύνουν την ιδιωτική πρωτοβουλία στο πεδίο αυτό, παρά το γεγονός ότι οι εν λόγω εφαρμογές είναι γενικού συμφέροντος. Το πεδίο αυτό αφορά παροχές υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.
- Υποστήριξη γενικών υπηρεσιών (υπηρεσίες προσαρμοσμένου λογισμικού) που βασίζονται στο Internet, που καθιστούν δυνατή την εμφάνιση νέων εφαρμογών σε ανοικτές πλατφόρμες υπηρεσίας και που διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα, αξιοπιστία και ασφάλειά τους. Το πεδίο αυτό αφορά καινοτόμους παροχές υπηρεσιών που προσφέρουν λύσεις για την «ηλεκτρονική κοινωνία» (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση, υγεία).
- Η διασύνδεση δικτύων, σταθερών, κινητών ή δορυφορικών, και η διαλειτουργία τεχνολογιών δικτύωσης αντιμετωπίζονται μέσω έργων που εστιάζουν σε εφαρμογές ή γενικές υπηρεσίες.

4.3 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Γενικές υπηρεσίες είναι οι δικτυακές αυτές υπηρεσίες που διευκολύνουν τη λειτουργία και διαχείριση εφαρμογών οι οποίες υποστηρίζουν εμπορικές και κοινωνικές δραστηριότητες στην κοινωνία των πληροφοριών. Μπορούν να αποτελέσουν δομοστοιχεία στην προσφορά εξειδικευμένων υπηρεσιών ή δύνανται να έχουν εκτεταμένη χρήση σε ευρύτερους τομείς της βιομηχανίας, του εμπορίου ή της εν γένει ζωής των πολιτών. Με την παροχή τυποποιημένων γενικών υπηρεσιών, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης από ευρύ φάσμα εφαρμογών, περιορίζονται τόσο το κόστος ανάπτυξης όσο και ο χρόνος έως τη διάθεση στην αγορά για πιο συγκεκριμένες δικτυακές εφαρμογές.

Οι γενικές υπηρεσίες θα πρέπει να είναι ευρύτερα προσβάσιμες και να καθιστούν ευρύτερα διαθέσιμη την κοινωνία των πληροφοριών, ιδίως για τα άτομα και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Θα πρέπει κατά συνέπεια να βασίζονται σε υφιστάμενες και διαθέσιμες δικτυακές υπηρεσίες· τούτο συνεπάγεται ότι θα είναι εστιασμένες στο Internet. Ιδιαίτερη σημασία θα

πρέπει να βρεθεί σε θέματα κινητικότητας, δεδομένου ότι διαθέτει μεγάλο δυναμικό για εμπορική ανάπτυξη και προσφέρει διαρκώς ευρύτερες εφαρμογές στη καθημερινή ζωή.

4.3.1 Γενικές υπηρεσίες πληροφοριών

Πρόκειται για υπηρεσίες που επιτρέπουν την επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων συνδεδεμένων με πολυμέσα. Περιλαμβάνεται η διαχείριση και μετάδοση σύνθετων πληροφοριών, όπως το βίντεο. Στις υπηρεσίες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται αποθήκευση, ευρετηριασμός, ανάκτηση και διαλογικότητα.

Οι υπηρεσίες θα πρέπει να είναι ευρύτερα προσβάσιμες στο πλαίσιο πολυγλωσσικής κοινωνίας. Θα πρέπει κατά συνέπεια να δοθεί προσοχή σε διεπαφές που προσφέρουν πολυγλωσσική υποστήριξη και προσβασιμότητα στη μητρική γλώσσα μέσω, λόγου χάριν, χρήσης αυτόματης μετάφρασης. Οι υπηρεσίες θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούνται από άτομα που δεν διαθέτουν εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις, προς το οποίο απαιτείται ευρύ φάσμα πολυμεσικών υπηρεσιών πρόσβασης σε πληροφορίες μέσω εύχρηστων διεπαφών.

Οι υπηρεσίες πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες να προσδιορίζουν και να εξασφαλίζουν δικτυακές προσφορές με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, μέσω ενοποιημένων υπηρεσιών μητρώου, συνδεδεμένων με υπηρεσίες ελέγχου περιεχομένου καθώς και με νοήμονες υπηρεσίες πληροφόρησης σχετικά με τα τιμολόγια. Θα πρέπει επίσης να επιτρέπουν την διεξαγωγή ασφαλών συναλλαγών μέσω δικτύου, τόσο προστατεύοντας την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών και την ακεραιότητα των δεδομένων, όσο και με υπηρεσίες επαλήθευσης ταυτότητας (ηλεκτρονική ταυτοποίηση και ψηφιακή υπογραφή, πιστοποιημένοι φορείς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με εναλλακτικές μεθόδους προσαρμοσμένες στις συγκεκριμένες ανάγκες διάφορων ομάδων πελατών) [6].

4.3.2 Υπηρεσίες για τη βιομηχανία και το εμπόριο

Οι υπηρεσίες αυτές παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες, ιδίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, να χρησιμοποιούν δικτυακές υπηρεσίες στις εμπορικές συναλλαγές τους.

Περιλαμβάνονται όλες οι πτυχές:

- ασφαλείς συναλλαγές μέσω δικτύου (ασφαλής αποστολή, υπηρεσίες κοινής εμπιστοσύνης, πρόληψη της απάτης, ηλεκτρονική επίλυση διαφορών και εναλλακτικές διαδικασίες αποζημίωσης, επαλήθευση ταυτότητας και μη άρνηση αναγνώρισης),
- υπηρεσίες που επιτρέπουν στους χρήστες να δημοσιοποιούν τα προϊόντα τους και να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με διαθέσιμα προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και μεσάζοντες πληροφοριών, που συνδέουν και ενοποιούν υπηρεσίες και περιεχόμενο,

- υπηρεσίες που προορίζονται για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, των συγγραφικών δικαιωμάτων, των διπλωμάτων ευρεσιτεχνιών και προέλευσης προϊόντων, καθώς και για την είσπραξη εισοδήματος προερχόμενου από άδειες και λοιπές μορφές διανοητικής ιδιοκτησίας.

Απαιτούνται επίσης υπηρεσίες πληροφοριών για την υποστήριξη αποφάσεων κατά την προμήθεια λοιπών δικτυακών υπηρεσιών [6].

4.3.3 Νέες μέθοδοι πρόσβασης, κινητικότητα και σύγκλιση

Οι υπηρεσίες που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα πρόσβασης δικτυακών υπηρεσιών μεγαλύτερης χωρητικότητας, είτε μέσω υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή μέσω προσφάτως εμπορικά διαθέσιμο εξοπλισμό (π.χ. δορυφορικές, κινητές επικοινωνίες κ.λ.π.). Η σύγκλιση των υπηρεσιών αποτελεί σημαντικό θέμα στο βαθμό που καταρρέουν οι φραγμοί μεταξύ φωνητικών υπηρεσιών και υπηρεσιών δεδομένων. Τα έργα θα πρέπει να αφορούν την παροχή πολλαπλών υπηρεσιών μέσω δικτύων.

Μεγάλη σημασία έχουν οι κινητές υπηρεσίες. Τα έργα πρέπει να πραγματεύονται θέματα προσωπικής κινητικότητας και φορητότητας αριθμού. Καλούνται επίσης να αντιμετωπίσουν μεθόδους πρόσβασης υπηρεσιών από φορητές διατάξεις (π.χ. κινητά τηλέφωνα χειρός επόμενης γενεάς) καθώς και σε συνθήκες κίνησης (π.χ. σε αυτοκίνητο ή τρένο) [6].

4.4 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

4.4.1 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα εκπαίδευσης και κατάρτισης

Οι κλάδοι της εκπαίδευσης και της κατάρτισης χρησιμοποιούν διαρκώς περισσότερο τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, κυρίως βασιζόμενες στην επιταχυνόμενη ανάπτυξη του Internet. Η διαδικασία αυτή που κατά κανόνα περιορίζεται στο εθνικό πλαίσιο θα πρέπει να ενθαρρυνθεί σε ευρωπαϊκή κλίμακα με τη δημιουργία αειφορικών δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούν ολοκληρωμένα πολυμεσικά προϊόντα και τεκμηριώνουν το δυναμικό τους για οικονομική απόδοση.

Στόχος στον παρόντα κλάδο είναι η ενθάρρυνση της εμπορικής ανάπτυξης πολυγλωσσικών, διαλογικών και πολυμεσικών εργαλείων και υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης σε κλίμακα Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η ενθάρρυνση κοινοτικής ορθής πρακτικής για πολυμεσικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Η ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης και κατάρτισης για όλους μπορεί να ενισχυθεί με:

- Εμπορική ανάπτυξη δικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης που υποστηρίζουν την εξέλιξη των διδασκομένων και την εξοικείωσή τους με την τεχνολογία των πληροφοριών μέσω του δικτυακού διδακτικού προγράμματος. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να διαθέτουν αποδεδειγμένη βάση πελατών, που θα αποτελεί μέρος της κύριας δραστηριότητας των βασικών συντελεστών του χώρου (π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια, εταιρείες, μικρομεσαίες υπηρεσίες, οικονομικές σχολές, κέντρα κατάρτισης).
- Ανάπτυξη υπηρεσιών μεσιτείας που παρέχουν πρόσβαση σε υφιστάμενες δικτυακές εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να παρέχουν ευκολίες για τη δημιουργία, πρόσβαση, μετάδοση, εμπορία και χρήση πολυγλωσσικών, πολυμεσικών υλικών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Θα πρέπει επίσης να παρέχουν κατάλληλα περιβάλλοντα διαχείρισης συγγραφικών δικαιωμάτων, δικτυακή πρόσβαση σε τελικούς (άτομα) και ενδιάμεσους χρήστες (εταιρείες, εκπαιδευτικά ιδρύματα), καθώς και σε όλους τους ενδιαφερόμενους συντελεστές (π.χ. συγγραφείς, διδάσκοντες, διδασκόμενοι, εκδότες, φορείς ανάπτυξης λογισμικού, φορείς μέσων επικοινωνίας, φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών) σε ευρύτερη ευρωπαϊκή κλίμακα.
- Προαγωγή υφιστάμενων (περιφερειακών / εθνικών) δικτυακών υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης ως μοντέλων ορθής πρακτικής. Λόγου χάριν, ο προσδιορισμός μαθημάτων και υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης που μπορούν να επεκταθούν σε άλλα πεδία, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο εξωτερικό (π.χ. για την προαγωγή του ψηφιακού αλφαριθμητισμού, δημιουργία θέσεων εργασίας για μακροχρονίως άνεργους, για κατάρτιση στην τεχνολογία των πληροφοριών, για λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες).

4.4.2 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για πρόσβαση στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά

Στόχος είναι η δημιουργία των όρων για την ανάπτυξη πολυμεσικών εφαρμογών που παρέχουν πρόσβαση στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά (συλλογές και υλικά σε βιβλιοθήκες, μουσεία και οπτικοακουστικά αρχεία) και για την ανάπτυξη μοντέλων που παρέχουν δυνατότητες θεμιτής και εύλογης απόδοσης των επενδύσεων, ακόμα και στην περίπτωση που πολλοί οργανισμοί διαχείρισης περιεχομένου λειτουργούν σε μη κερδοσκοπική βάση.

Για την επιτυχή ανάπτυξη των εν λόγω εφαρμογών απαιτείται η δημιουργία πλαισίων συνεργασίας μεταξύ παραγόντων από τα μέσα ενημέρωσης, τον πολιτιστικό χώρο, τις νομικές και κυβερνητικές υπηρεσίες καθώς και δέουσα εκτίμηση των νομικών περιορισμών που επηρεάζουν την εκμετάλλευση των εφαρμογών (συγγραφικά δικαιώματα, άδειες). Οι εφαρμογές θα πρέπει να είναι διαλειτουργικές και να βασίζονται σε αποδεκτά πρότυπα και πρωτόκολλα ψηφιοποίησης και ανταλλαγής δεδομένων, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα

σφαιρικής, πολυγλωσσικής πρόσβασης στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά.

Θα πρέπει να αναληφθούν έργα στα ακόλουθα πεδία:

Διαμουσειακές ηλεκτρονικές εκθέσεις (εικονική πραγματικότητα): Χάρη στη σημερινή τεχνολογία είναι δυνατή η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών εκθέσεων «εικονικής πραγματικότητας» με τη συγκέντρωση πολυμεσικών πληροφοριών από διάφορες συλλογές ή από τα εκθέματα ενός μουσείου. Στόχος είναι η ανάπτυξη νέων πλαισίων για εικονικές και θεματικές εκθέσεις για την παρουσίαση των καλλιτεχνικών τάσεων σε ευρύ κοινό. Οι πολυμεσικές εκθέσεις, προσαρμοσμένες στο τουριστικό πλαίσιο, μπορούν επίσης να βελτιώσουν την κατανόηση και την εκτίμηση των τουριστών για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά. Μπορούν ακόμα να υποστηρίξουν τη διάδοση και προώθηση του πολιτιστικού πλούτου της Ευρώπης, όπως και να συμβάλουν στη διατήρηση της πολιτιστικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Πολιτιστική κληρονομιά και εκπαίδευση: Η χρήση πολυμέσων από διδάσκοντες τείνει να αποτελέσει τρέχον βοήθημα τις διδασκαλίας. Η ολοκλήρωση των προϊόντων αυτών στη σχολική και πανεπιστημιακή διδακτική λειτουργία πρέπει να αντιμετωπιστεί τόσο από τη σκοπιά του μουσείου όσο και από εκπαιδευτική άποψη. Στόχος είναι η ενθάρρυνση της ανάπτυξης εκπαιδευτικών πολυμεσικών προϊόντων που αξιοποιούν την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά.

4.4.3 Διευρωπαϊκές τηλεπικοινωνιακές εφαρμογές για MME

Υπό το φως του αυξανόμενου παγκόσμιου ανταγωνισμού, πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις στρέφονται προς διεθνείς αγορές και υιοθετούν καινοτόμες στρατηγικές μάρκετινγκ. Οι πολυγλωσσικές δυνατότητες μάρκετινγκ, εμπορικών και επιχειρηματικών συναλλαγών θα πρέπει να προσφέρονται μέσα σε διευρωπαϊκό περιβάλλον που θα διασφαλίζει διαλειτουργικές, ασφαλείς και εμπιστευτικές συναλλαγές για τις επιχειρήσεις που είναι πρόθυμες να έχουν επιχειρηματική λειτουργία μέσω του δικτύου.

Τα έργα στο πεδίο αυτό θα υποστηρίξουν τη χρήση διευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών εφαρμογών και υπηρεσιών από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με συνδέσεις προς δημόσιες αρχές, εμπορικές ενώσεις, καταναλωτές και προμηθευτές [12].

Προτεραιότητα θα δοθεί σε έργα που εστιάζουν σε:

- Υπηρεσίες ανάκτησης και προώθησης πληροφοριών, που περιλαμβάνουν εφαρμογές για δικτυακή παροχή γεωγραφικών πληροφοριών ή άλλων δεδομένων του δημόσιου τομέα (π.χ. πληροφορίες τελωνειακού και φορολογικού χαρακτήρα, εμπορικές στατιστικές) προς χρήση τοπικών επιχειρήσεων, καθώς και εξατομικευμένες υπηρεσίες συναλλαγών για τους χρήστες, οι οποίες παρέχονται μέσω του Internet.

- Ηλεκτρονική διαδικασία διαγωνισμών με έμφαση σε έργα δημιουργίας ηλεκτρονικής αγοράς που συγκεντρώνουν αγοραστές και προμηθευτές προϊόντων και υπηρεσιών για δημόσιες αγορές, με ομαλή και αδιάκοπη παροχή υπηρεσιών σε ευρωπαϊκή κλίμακα.
- Ηλεκτρονικό εμπόριο με εστίαση σε έργα που διευκολύνουν τη δημιουργία και ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω ορθολογισμού και αυτοματοποίησης επιχειρηματικών διεργασιών, με αυξανόμενη χρήση ευκολιών του Internet.
- Διαχειριστικά δίκτυα για οργανισμούς υποστήριξης επιχειρήσεων παρέχοντας τεχνική βοήθεια σε τοπικές εταιρείες σε θέματα πρόσβασης σε εξειδικευμένους πόρους και λύσεις και σχετικά με την αυτοματοποίηση διασυννοριακών επιχειρηματικών διεργασιών. Οι δημόσιες διοικήσεις καθώς και οι κατά τόπους συντονιστικές υπηρεσίες και οργανισμοί μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο.

4.4.4 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα μεταφορών και κινητικότητας

Ο τομέας των μεταφορών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Οι απαιτήσεις του τομέα είναι πολυσύνθετες και συχνά έχουν διευρωπαϊκό χαρακτήρα, καθιστώντας τον βάσει πελατών στόχου για νέες τηλεπικοινωνιακές εφαρμογές.

Τα διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα πρέπει να αξιοποιηθούν στο έπακρο για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας προσανατολισμένων στο χρήστη, οι οποίες θα βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα ζωής και θα βελτιστοποιήσουν τις μεταφορές, τα ταξίδια και τις δραστηριότητες αναψυχής εξετάζοντας ιδιαίτερα:

- Την επιμελητειακή υποστήριξη στον κλάδο των μεταφορών, διαχείριση εμπορικής κίνησης και στόλου για τους διάφορους τρόπους μεταφοράς.
- Καινοτόμες υπηρεσίες υποστήριξης ασφάλειας (π.χ. υπηρεσίες κατά της κλοπής), έκτακτης ανάγκης και συντήρησης, όπως οι κινητές λύσεις έκτακτης ανάγκης σε ολόκληρη την Ευρώπη.
- Νέες υπηρεσίες απόκτησης και ενοποίησης δεδομένων κίνησης (π.χ. βάσει των αρχών «floating car data» – συλλογή δεδομένων από οχήματα εν κινήσει).
- Παροχή, σε συνεχή και αδιάκοπη βάση, δυναμικών και τοπικών ταξιδιωτικών, τουριστικών και πληροφοριών κίνησης, όπως σχεδιασμός ταξιδιού και καθοδήγηση διαδρομής, εμπλουτισμένων με γενικές ή εξατομικευμένες υπηρεσίες πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο για τον κινούμενο πολίτη.

Επιπλέον θα υπάρξει κάλυψη για δικτυωμένες μεταφορικές υπηρεσίες σε αστικές και αγροτικές περιοχές, λαμβανομένων υπόψη απαιτήσεων τυποποίησης και διαλειτουργικότητας καθώς και του δυναμικού ενοποίησης με άλλες τομειακές εφαρμογές (π.χ. τουριστικές πληροφορίες, παρακολούθηση και έλεγχος της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα, γεωγραφικές πληροφορίες, σύστημα παγκόσμιου εντοπισμού θέσης).

Η ανάπτυξη όλων αυτών των υπηρεσιών θα βασιστεί σε παγκόσμια / περιφερειακά δίκτυα τηλεπικοινωνιακής υποδομής με σταθερά, κινητά και δορυφορικά συστατικά στοιχεία, ενώ θα αξιοποιηθεί η συνέργια μεταξύ συστατικών στοιχείων επικοινωνιών και συστημάτων παγκόσμιου εντοπισμού θέσης και πλοήγησης. Κατά περίπτωση, θα πρέπει επίσης να καλύπτεται η απαραίτητη συμπληρωματικότητα και διαλειτουργικότητα με τα διευρωπαϊκά μεταφορικά δίκτυα (TEN-Transport) [6].

4.4.5 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για το περιβάλλον και τη διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Τα διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα μπορούν να έχουν σημαντική συμβολή στην παρακολούθηση και διαχείριση του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Παρατηρείται αυξανόμενη ζήτηση για υπηρεσίες περιβαλλοντικών πληροφοριών (όπως: ατμοσφαιρικός αέρας, ύδατα, έδαφος, βιοποικιλότητα) εκ μέρους διαχειριστών περιβάλλοντος, τόσο από δημόσιες διοικήσεις όσο και από ιδιωτικές επιχειρήσεις: οι εν λόγω υπηρεσίες θα τους επιτρέψουν να συμμορφωθούν με τις υφιστάμενες και τις νέες εθνικές ευρωπαϊκές πολιτικές και οδηγίες (π.χ. για την εξασφάλιση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα στις πόλεις μας). Αφετέρου, διευρωπαϊκές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που βασίζονται σε εναρμονισμένα δημόσια περιβαλλοντικά δεδομένα θα δημιουργήσουν νέες αγορές με περισσότερα προϊόντα και υπηρεσίες για τους χρήστες (π.χ. μετεωρολογικές πληροφορίες, ρύπανση, επίπεδα και περιόδους ακτινοβολίας και γύρης), καθώς επίσης θα συμβάλλουν στη λήψη καλύτερων αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση του περιβάλλοντος.

Για τα παγκόσμια συστήματα διαχείρισης εκτάκτων καταστάσεων και δημόσιας ασφάλειας (όπως, λόγου χάριν, είναι η διαχείριση πλημμύρων σε αστικές περιοχές, ποταμούς και εκβολές τους, πυρκαγιές δασών και διαχείριση βιομηχανικών κινδύνων), τα αξιόπιστα συστήματα και δίκτυα επικοινωνιών (κινητά, δορυφορικά, ραδιοκυματικά κ.λ.π.) καθώς και ο ακριβής εντοπισμός των πόρων αποτελούν τον ουσιώδη πυρήνα για λήψη αποφάσεων σχετικά με τη βοήθεια σε περιπτώσεις κρίσεων, σε πραγματικό χρόνο. Είναι επίσης σημαντικά για την πρόβλεψη φυσικών καταστροφών και την εκτίμηση των ζημιών τους. Εφαρμογές τηλενίχνευσης που χρησιμοποιούν διαστημικά και επίγεια δεδομένα θα διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στη διαχείριση και τον έλεγχο των περιβαλλοντικών περιστατικών έκτακτης ανάγκης (π.χ. παρακολούθηση παγόβουνων και παράκτιων υδάτων, τηλεπισκόπηση) [6].

4.4.6 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα υγείας

Ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης αποτελεί αντικείμενο συνεχούς μετασχηματισμού. Ακολουθώντας την πρόοδο της ιατρικής επιστήμης, εισάγονται νέες διαγνωστικές και θεραπευτικές μέθοδοι. Εν τω μεταξύ αυξάνεται το προσδόκιμο ζωής και οι πολίτες έχουν υψηλότερες απαιτήσεις για τις παρεχόμενες υγειονομικές υπηρεσίες.

Η είσοδος της πληροφορικής και η χρήση εφαρμογών που βασίζονται σε τηλεπικοινωνίες προσφέρει ευκαιρίες καινοτομίας στη διαδικασία παροχής της υγειονομικής περίθαλψης, με αποτελεσματικότερο καθορισμό των στόχων κατανομής των πόρων, αύξηση της ποιότητας της περίθαλψης καθώς και της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Στόχος στον κλάδο αυτό είναι η υποστήριξη και διευκόλυνση δομημένης ροής πληροφοριών μεταξύ όλων των συντελεστών της αλυσίδας της υγειονομικής περίθαλψης (π.χ. δασοκομεία, δημόσια ή ιδιωτικά, επαγγελματίες του κλάδου, φαρμακεία, κοινωνική περίθαλψη) προς όφελος των ασθενών.

Τα έργα στο πεδίο αυτό θα πρέπει να είναι προσανατολισμένα στις διαδικασίες, περιγράφοντας με ποιόν τρόπο οι προτεινόμενες υπηρεσίες θα επηρεάσουν και θα βελτιώσουν τις υφιστάμενες διαδικασίες παροχής υγειονομικής περίθαλψης και ποια θα είναι τα νέα μοντέλα επιχειρήσεων που θα προκύψουν. Θα πρέπει να αντιμετωπισθούν τα συγκεκριμένα προβλήματα για την έναρξη παροχής των υπηρεσιών, συνεκτιμώντας τις διαφορετικές υφιστάμενες συνθήκες στα κράτη μέλη.

Παραδειγματικά, εντοπίστηκαν τρεις κύριες δραστηριότητες:

- **Υπηρεσίες πληροφοριών στο χώρο της δημόσιας υγείας:** Υπηρεσίες πληροφοριών για τις αρχές, υγειονομικά ιδρύματα, επαγγελματίες και πολίτες θα αναπτυχθούν για την αύξηση της πρόσβασης και της ποιότητας των δεδομένων όσον αφορά πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία ασθενειών (π.χ. ιντερνετικές πύλες για θέματα υγείας). Θα πρέπει να βελτιωθούν οι ευκαιρίες μέσω ηλεκτρονικών κέντρων υγείας ώστε οι πολίτες να προβαίνουν σε ενημερωμένες επιλογές παροχέα υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, αυτοπερίθαλψης, υγιεινής διαβίωσης, υγείας και ασφάλειας στην εργασία, καθώς και πρόληψης ασθενειών.
- **Συνέχεια-συνοχή της περίθαλψης και διαχείριση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης:** Με την ανάπτυξη εφαρμογών και ολοκληρωμένων δικτύων για συμπληρωματικά κέντρα υγείας, θα πρέπει να προωθηθεί η κοινή πρόσβαση σε διαφανείς πληροφορίες σχετικά με τους ασθενείς, με τήρηση των δικαιωμάτων πρόσβασης. Ένα άλλο αντικείμενο αξιοποίησης είναι η αντιστοίχιση των αναγκών των ασθενών με τους διαθέσιμους και συναφείς πόρους υγειονομικής περίθαλψης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής μεταξύ περιφερειακών υγειονομικών δικτύων προς αμοιβαίο όφελος.
- **Τηλεϊατρική:** Σκοπός είναι η σύνδεση σημείων περίθαλψης και η ανάπτυξη υπηρεσιών στήριξης. Συμπεριλαμβάνονται τηλεπίσχεψη και τηλεδιάγνωση, συμπεριλαμβανομένης διάγνωσης και παρακολούθησης ασθενών και πολιτών με ειδικές ανάγκες, στο σπίτι ή σε μικρές, απομακρυσμένες και απομονωμένες κοινότητες.

Στόχοι είναι η ανάπτυξη υπηρεσιών (π.χ. ιντερνετικές υγειονομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες βάσει έξυπνης κάρτας) που επιτρέπουν την εξ αποστάσεως διαβούλευση επαγγελματιών σε ειδικευμένα κέντρα, περιφερειακά νοσοκομεία

και άλλα σημεία περίθαλψης, ενώ παρέχουν στους πολίτες αποτελεσματική υγειονομική περίθαλψη στο σπίτι, σε απομονωμένα σημεία, καθώς και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Ταυτόχρονα, πρέπει να τονίζεται και να βελτιώνεται η διαλειτουργικότητα διαφορετικών και πολυγλωσσικών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης.

4.4.7 Διευρωπαϊκά αστικά και περιφερειακά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα πληροφοριών

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν, σε μεγάλο βαθμό, αποκτήσει συνείδηση της σημασίας των τηλεπικοινωνιακών δικτύων για την οικονομική και κοινωνική ζωή της περιοχής τους καθώς και για τα πλεονεκτήματα που μπορούν να προκύψουν από τη χρήση τους. Υφίσταται ευρύ πεδίο βελτίωσης και επέκτασης της επικοινωνίας σε τοπική και περιφερειακή δράση, μεταξύ δημόσιων αρχών και διοικήσεων, επιχειρήσεων και των πολιτών, πραγματοποιώντας σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της ηλεκτρονικής κοινωνίας. Προκύπτουν βελτιώσεις για τη δημοκρατική λειτουργία και τη διοίκηση, την ισότητα ως προς την πρόσβαση σε πληροφορίες, την οικονομική απόδοση και την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Θα πρέπει να δημιουργηθούν εύχρηστες, μονοαπευθυντικές εφαρμογές «ενιαίου σημείου πρόσβασης», παρουσιάζοντας τις δυνατότητες οικονομικά προσιτής και συνεχούς πρόσβασης για τους πολίτες ώστε να καταστεί ολοκληρωμένη δέσμη υπηρεσιών συλλογικού ενδιαφέροντος (π.χ. διάφορες διατυπώσεις καταχώρισης σε δημόσιες υπηρεσίες, ιχνηλάτηση διοικητικών αιτημάτων, πληρωμή φόρων και λογαριασμών κ.λ.π.).

Ως παράδειγμα αναφέρονται:

- Η ανάπτυξη συστημάτων και υπηρεσιών για δημόσιες διοικήσεις με σκοπό τη βελτίωση οικονομικά αποδοτικής, κινητικής και σταθερής πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με κανονιστικές ρυθμίσεις και σε έγγραφα νομικού χαρακτήρα, και
- Η διευκόλυνση ανταλλαγών μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πωλητών και επιχειρήσεων.

Θα πρέπει να αναπτυχθεί κατάλληλη πλατφόρμα χρήστη για υφιστάμενα δίκτυα και υποδομή, που θα αντιμετωπίζει περιπτώσεις συμφόρησης και ζητήματα διαλειτουργικότητας, χρησιμοποιώντας κατάλληλα πρότυπα και γενικές υπηρεσίες για τις προς εκτέλεση εφαρμογές (π.χ. μέσω λύσεων ενδοδικτύου / Internet ή με έξυπνες κάρτες). Σημαντική συνιστώσα για τους σκοπούς αυτούς μπορεί να είναι η αποδοχή και η χρήση ηλεκτρονικών ασφαλών εγγράφων.

Η συμμετοχή και συνδέσεις με ιθύνοντες από τον χώρο της πολιτικής και των επιχειρήσεων ενθαρρύνει την ολοκλήρωση της στρατηγικής των Τεχνολογιών Πληροφόρησης με κοινωνικοοικονομικούς και εμπορικούς στόχους, προσδίδοντας στα έργα εντονότερο προσανατολισμό προς την ανάπτυξή τους στην αγορά.

Όσον αφορά την απαιτούμενη διευρωπαϊκή διάσταση, η ταυτόχρονη υλοποίηση σε διάφορες πόλεις, καθώς και οι κοινές δοκιμές και επικύρωση για την αγορά των νέων υπηρεσιών θα επιτρέψει αμοιβαία επωφελείς ανταλλαγές ιδεών και βέλτιστης πρακτικής μεταξύ των αναπτυξιακών φορέων των έργων. Με τον τρόπο αυτό θα προκύψουν επίσης δυνατότητες διασυνδεσιμότητας μεταξύ διαφόρων πόλεων και περιφερειών κατά την επόμενη φάση [12].

4.4.8 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για νέες μεθόδους εργασίας και υπηρεσίες για την αγορά εργασίας

Οι σημερινές επιχειρήσεις απαιτούν από τους υπαλλήλους τους περισσότερη ευελιξία και κινητικότητα. Ορισμένοι παράγοντες ενδέχεται να αυξάνουν την ανάγκη κινητικότητας, όπως εταιρείες με διάφορες γεωγραφικές θέσεις ή γενική τάση μετακίνησης από τα αστικά κέντρα σε καθαρότερες προαστιακές περιοχές, η κινητικότητα όμως περιορίζεται εξαιτίας αυξανόμενης ζήτησης για συστήματα μεταφορών. Νέες μέθοδοι εργασίας θα πρέπει να προτείνουν θέσεις εργασίας με βάθος χρόνου και ευφυή σύλληψη, καθώς και εργασιακές συνθήκες κατάλληλες για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών, την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης.

Ο στόχος στον κλάδο αυτό είναι να προωθηθεί ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών που ενοποιούν διακλαδικές μεθόδους εργασίας και εργαλεία για μεγάλο αριθμό επιχειρηματικών περιπτώσεων, μέσα σε υγιές τεχνικό και λειτουργικό πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να συνεκτιμά τον αντίκτυπο της τηλεργασίας στο κόστος παραγωγής και καινοτομίας, σε ευέλικτες μεμονωμένες λύσεις στην εργασία (π.χ. για άτομα με ειδικές ανάγκες), καθώς και στην ενεργειακή κατανάλωση και το περιβάλλον.

Οι εφαρμογές θα πρέπει να είναι σε θέση να διαχειρίζονται μεγάλο όγκο δεδομένων, συνεργασία μεταξύ ομάδων εργασίας, διεργασίες οργανωτικής αλλαγής, καθώς και η κωδική δομοστοιχειακή οργάνωση με αποτέλεσμα τον περιορισμό της φυσικής παρουσίας στον τόπο εργασίας και την ολοκλήρωση εργασίας, μάθησης και αναψυχής.

Οι εφαρμογές αυτές αναμένεται ότι θα υποστηρίξουν νέες λύσεις για την οργάνωση της εργασίας σε εταιρείες με διασκορπισμένη και κινούμενο εργατικό δυναμικό, με κατάλληλη πρόβλεψη για προστασία των δεδομένων, τεχνική βοήθεια και πληροφόρηση, τιμολόγηση, κοινωνική ασφάλεια, υγεία και ασφάλεια στην εργασία.

Δικτυακές υπηρεσίες όπως βάσεις δεδομένων σχετικά με θέσεις εργασίας θα πρέπει να αναπτυχθούν για υποστήριξη της μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας στην κοινότητα καθώς και για να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της ανεργίας και για την κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες.

4.4.9 Διευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα για την έρευνα

Τα ηλεκτρονικά δίκτυα αποτελούν απαραίτητο όργανο στην καθημερινή ζωή των ερευνητών, για την εύκολη πρόσβαση, την αλλαγή και τη διάδοση πληροφοριών.

Οι στόχοι στον κλάδο αυτό είναι η απόδειξη της εμπορικής βιωσιμότητας για:

- διευρωπαϊκές ευρυζωνικές διασυνδέσεις μεταξύ εθνικών και βιομηχανικών δικτύων έρευνας και εκπαίδευσης που παρέχουν πολυμεσική κατάρτιση, συλλογική έρευνα και πρόσβαση σε πόρους,
- με την υποστήριξη συμφωνιών αμοιβαιότητας μεταξύ των ερευνητικών δικτύων, προς όφελος της βιομηχανίας, των πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων (π.χ. καθιστώντας αποδοτικότερες τις διευρωπαϊκές συνδέσεις μέσω της Ευρώπης παρά μέσω των ΗΠΑ).

4.5 ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΒΑΣΙΚΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Νέες απαιτήσεις που προκύπτουν από την ηλεκτρονική κοινωνία απαιτούν υψηλών επιδόσεων πρόσβαση και υποδομές κορμού. Με τα e-TEN θα τεθούν οι βάσεις και θα ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη πολυμεσικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας για τελικούς χρήστες και θα υποστηριχθεί η σταδιακή εισαγωγή και διαλειτουργία δικτυακών λύσεων για ολοκληρωμένες ευρυζωνικές επικοινωνίες.

4.5.1 EURO - ISDN (Ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών)

Η κοινοτική παρέμβαση προς όφελος του Euro-ISDN (ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών) εκπλήρωσε τους στόχους της. Το ISDN αποτελεί πλέον δραστήρια εξειδικευμένη αγορά, καλώς υποστηριζόμενη από την ευρωπαϊκή βιομηχανία. Στο πλαίσιο των e-TEN δεν θα δοθεί προτεραιότητα σε εφαρμογές βάσει ISDN· αντίθετα θα υιοθετηθεί, στο μέτρο του δυνατού, μια τεχνολογικά ουδέτερη, πολυδικτυακή προσέγγιση που, όταν είναι απαραίτητο θα ενοποιεί τα σταθερά και κινητά δίκτυα [12].

4.5.2 Διαλειτουργία ευρυζωνικών δικτύων

Δορυφορικά δίκτυα: Οι δορυφορικές υποδομές ανταποκρίνονται σε διαρκώς μεγαλύτερο βαθμό στις βασικές απαιτήσεις των χρηστών, όπως προσωπική κινητικότητα, πρόσβαση σε Internet υψηλών ταχυτήτων για πολυμεσικές υπηρεσίες, καθώς και παγκόσμια συνδεσιμότητα. Στο πλαίσιο των e-TEN υποστηρίζεται η ανάπτυξη και δυνατότητα επέκτασης μέσω ετερογενώς δικτυακής υποδομής δορυφορικών πολυμεσικών και διαλογικών υπηρεσιών και εφαρμογών, επιθυμώντας να συμπεριληφθούν συντελεστές της αξιακής αλυσίδας (φορείς ανάπτυξης εφαρμογών, παροχείς περιεχομένου, παροχείς υπηρεσιών και δικτύου, προμηθευτές τερματικού εξοπλισμού, χρηματοδοτικοί φορείς) που επιδιώκουν δραστηριοποίηση σε παγκόσμια κλίμακα. Στόχος

είναι να καταδειχθεί η εμπορική βιωσιμότητα των εν λόγω υπηρεσιών και εφαρμογών όταν υποστηρίζονται από συνδυασμό διασυνεργαζόμενων δορυφορικών και επίγειων υποδομών. Περιλαμβάνει, χωρίς να περιορίζεται αποκλειστικά σε αυτά, επικύρωση μοντέλων κίνησης και εσόδων, λειτουργική βιωσιμότητα της διαχείρισης περιβαλλόντων δορυφορικών και επίγειων δικτύων, εμπορική καταλληλότητα διοικητικών υπηρεσιών που διασφαλίζουν την παροχή ποιοτικώς επαρκών υπηρεσιών, διάρθρωση τιμολογίων και ενοποιημένη τιμολόγηση.

Κινητά δίκτυα: Η ταχεία διείσδυση των κινητών τηλεπικοινωνιών παρέχει νέες ευκαιρίες για πολυμεσικές υπηρεσίες και εφαρμογές. Τα e-TEN υποστηρίζουν την ανάπτυξη προηγμένων και καινοτόμων κινητών υπηρεσιών (π.χ. επικοινωνίες δεδομένων υψηλών ταχυτήτων, εφαρμογές Internet/ενδοδικτύων, κινητό βίντεο) που βασίζονται σε κινητά δίκτυα. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να παρέχονται μέσα από σειρά τεχνολογιών ασύρματης πρόσβασης και δίκτυα που βασίζονται σε ανοικτά πρότυπα· θα αποδειχθεί η βιωσιμότητα στην αγορά χερσαίων ασύρματων συστημάτων πολλαπλών εφαρμογών στο πλαίσιο μαζικής αγοράς ή δημόσιας υπηρεσίας.

Διαλειτουργία σε παγκόσμιο δίκτυο: Οι σταθερές, δορυφορικές και κινητές τεχνολογίες δικτύωσης που υποστηρίζουν σειρά πρωτοκόλλων σε διαφορετικά επίπεδα καθίστανται διαθέσιμες-αξιοποιήσιμες, ενώ είναι απίθανο να προκύψει μία μόνο λύση ως καθολικά αποδεκτή. Η διασύνδεση και διαλειτουργία των υφιστάμενων τεχνολογιών δικτύωσης απαιτείται για τη δημιουργία αποτελεσματικής διευρωπαϊκής υποδομής δικτύωσης. Στόχος στο πεδίο αυτό είναι η εμπορική επικύρωση και ενθάρρυνση διατεματικής, ομαλής και αδιάκοπης παροχής υπηρεσίας σε επιχειρησιακό πλαίσιο που υποστηρίζεται από ετερογενή αλλά διαδίκτυωμένη υποδομή, συμπεριλαμβανομένων δικτύων πυρήνα και πρόσβασης, με πρωτόκολλα Internet (IP) σε ρόλο σημαντικού φορέα ολοκλήρωσης δικτυακών τεχνολογιών

4.6 ΤΕΛΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Συμπερασματικά, οι στρατηγικοί στόχοι του e-TEN για τη συμβολή στην καθιέρωση και ανάπτυξη διευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών δικτύων και για την επιτάχυνση της υλοποίησης του σχεδίου δράσης e-Europe 2005, είναι:

- να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες να δρέψουν πλήρως τα οφέλη της ενιαίας αγοράς,
- να ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή,
- να μειωθούν οι ανισότητες μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των περιφερειών,
- να προαχθεί η διασύνδεση και διαλειτουργικότητα των εθνικών δικτύων καθώς και η πρόσβαση στα δίκτυα αυτά και
- να εγκατασταθούν εφαρμογές και υπηρεσίες που παρέχουν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις τα μέσα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. [6,12]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όσο περισσότερο τα δίκτυα και οι υπολογιστές έχουν κεντρικό ρόλο στις επιχειρήσεις και την καθημερινή ζωή τόσο περισσότερο υπάρχει ανάγκη για ασφάλεια των συναλλαγών. Η ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριακών συστημάτων είναι επομένως καθοριστική προϋπόθεση για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Για να το επιτύχει, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εγκρίνει μια συνολική στρατηγική η οποία στηρίζεται στις ανακοινώσεις της για την ασφάλεια των δικτύων και την εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο καθώς και στην οδηγία που αφορά την προστασία των δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Η ασφάλεια των δικτύων αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα επειδή οι επικοινωνίες και οι πληροφορίες αποτελούν πια σημαντικές συνιστώσες στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Τα δίκτυα και τα πληροφοριακά συστήματα υποστηρίζουν υπηρεσίες και μεταφέρουν δεδομένα, τα οποία σε περασμένα χρόνια θεωρούνταν αδιανόητα. Η διαθεσιμότητά τους είναι επικίνδυνη για άλλες υποδομές όπως η παροχή νερού και ηλεκτρισμού. Όπως όλοι, έτσι και οι ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις επιθυμούν να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες των δικτύων επικοινωνίας και έτσι η ασφάλεια αυτών των συστημάτων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για μεγαλύτερη πρόοδο.

Η πολιτική ασφάλειας αποτελεί βασική απαίτηση των δημιουργών αλλά η εύρεση μιας επαρκούς λύσης αποτελεί ένα ολοένα και πιο σύνθετο έργο. Οι υπηρεσίες επικοινωνίας δεν προσφέρονται πια μόνο από κρατικές υπηρεσίες, αλλά σε μια ανταγωνιστική βάση από πολλές ιδιωτικές υπηρεσίες και παροχείς υπηρεσιών, σε ένα ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Τα δίκτυα μπορούν να υποστηρίξουν τις ίδιες υπηρεσίες, είναι ολοένα και περισσότερο αλληλοσυνδεδεμένα και εν μέρει χρησιμοποιούν την ίδια υποδομή.

Για να διασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο ασφάλειας, ένα ουσιαστικό σώμα νομοθεσίας και η νομοθεσία της προστασίας των δεδομένων έχουν τοποθετηθεί σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτά τα νομικά άρθρα πρέπει να εφαρμοστούν αποτελεσματικά σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Επίσης, στο μέλλον θα χρειαστεί να αναπτυχθεί ένα νέο πλαίσιο εργασίας σχετικά με το ηλεκτρονικό έγκλημα.

Η ασφάλεια είναι ένα εμπόρευμα που πουλιέται και αγοράζεται. Η υπόθεση που γίνεται συχνά είναι ότι ο μηχανισμός των τιμών θα ισορροπήσει το κόστος της παροχής ασφάλειας σε σχέση με τις απαιτήσεις για ασφάλεια. Ωστόσο, πολλά προβλήματα σε σχέση με την ασφάλεια παραμένουν άλυτα ή οι λύσεις έρχονται πολύ αργά στην αγορά ως αποτέλεσμα κάποιων ατελειών.

Συγκεκριμένα κριτήρια μπορούν να δυναμώσουν την παραγωγική διαδικασία και παράλληλα να βελτιώσουν τη λειτουργία του νομικού πλαισίου εργασίας.

Τέτοια κριτήρια πρέπει να αποτελούν μέρος μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης, ώστε να εξασφαλιστεί η διεθνής αγορά, να ευεργετηθεί από τις συνηθισμένες λύσεις και να μπορεί να δρα αποτελεσματικά σε διεθνές επίπεδο. Τα προτεινόμενα κριτήρια με έμφαση στην ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, πρέπει να εξεταστούν στο ήδη υπάρχον τηλεπικοινωνιακό περιβάλλον και να λάβουν υπόψη την προστασία των δεδομένων καθώς και τις πολιτικές που σχετίζονται με το ηλεκτρονικό έγκλημα.

Η ευρωπαϊκή ένωση έχει ήδη θεσπίσει σειρά μέτρων για την καταπολέμηση του παράνομου και επιζήμιου περιεχομένου του διαδικτύου, για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και τη χρήση των ηλεκτρονικών υπογραφών και για την ενίσχυση της ασφάλειας των συναλλαγών. Τον Απρίλιο του 1998, η επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα μελέτης για το έγκλημα πληροφορικής. Τον Οκτώβριο 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όρισε ότι οι προσπάθειες να επιτευχθεί συμφωνία για κοινούς ορισμούς και κυρώσεις πρέπει να αφορούν εξίσου τα εγκλήματα υψηλής τεχνολογίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απηύθυνε επίσης έκκληση για κοινά παραδεκτούς ορισμούς των εγκλημάτων πληροφορικής και για πραγματική προσέγγιση των νομοθεσιών, ιδιαίτερα όσον αφορά το ποινικό δίκαιο [9].

Στο μέλλον η επιτροπή προτίθεται να προωθήσει σε εθνικό επίπεδο τη δημιουργία αστυνομικών μονάδων εξειδικευμένων στην καταπολέμηση των εγκλημάτων πληροφορικής, να υποστηρίξει τις κατάλληλες ενέργειες τεχνικής κατάρτισης για την εφαρμογή του νόμου και τέλος να ενθαρρύνει τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες στον τομέα της ασφάλειας της πληροφόρησης.

5.2 ΑΠΕΙΛΕΣ

Η ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών μπορεί να οριστεί ως η ικανότητα ενός δικτύου ή ενός πληροφοριακού συστήματος να αντιδρά σε ικανοποιητικό επίπεδο, σε απροσδόκητα γεγονότα ή σε ηθελημένες καταστροφικές ενέργειες. Τέτοια γεγονότα ή ενέργειες μπορούν να επηρεάσουν τη διαθεσιμότητα, την αυθεντικότητα, την ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα των αποθηκευμένων ή των μεταβιβασθέντων δεδομένων, καθώς επίσης και τις σχετικές υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω αυτών των δικτύων ή συστημάτων [9].

Οι απειλές που μπορεί να παρουσιαστούν σε ένα πληροφοριακό σύστημα ή σε ένα δίκτυο είναι:

- Η ηλεκτρονική επικοινωνία μπορεί να εμποδιστεί και τα δεδομένα μπορούν να αντιγραφούν ή να τροποποιηθούν. Αυτό είναι δυνατόν να προκαλέσει καταστροφή της ακεραιότητας των δεδομένων.
- Η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και δίκτυα γίνεται συνήθως ηθελημένα και σκοπεύει στην αντιγραφή, στην τροποποίηση και στην καταστροφή των δεδομένων.

- Οι επιθέσεις στο Διαδίκτυο έχουν γίνει αρκετά συχνές και στο μέλλον αναμένεται το τηλεφωνικό δίκτυο να γίνει ακόμα πιο ευπρόσβλητο.
- Το «κακό» λογισμικό, όπως οι ιοί, είναι ικανό προκαλέσει ανεπανόρθωτες καταστροφές στα υπολογιστικά συστήματα, να διαγράψει ή να τροποποιήσει δεδομένα. Κάποιες πρόσφατες επιθέσεις ιών έχουν γίνει υπερβολικά καταστροφικές και δαπανηρές.
- Η ψεύτικη καταχώριση στοιχείων προσώπων ή οντοτήτων μπορεί να προκαλέσει σημαντικές καταστροφές, π.χ. οι πελάτες μπορεί να φορτώσουν λογισμικό από κάποιο δικτυακό τόπο μεταμφιεσμένο σε μια έμπιστη οντότητα με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες να αρνηθούν εξυπηρέτηση ή οι εμπιστευτικές πληροφορίες να αποσταλούν σε λανθασμένα πρόσωπα.
- Τα διάφορα απρόβλεπτα περιστατικά, τα ακούσια γεγονότα όπως οι φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, καταιγίδες, σεισμοί) η τυχόν ανεπάρκεια υλικού και λογισμικού και τα ανθρώπινα λάθη μπορούν επίσης να προκαλέσουν σοβαρές δυσλειτουργίες στα υπολογιστικά συστήματα αλλά και στα δίκτυα.

5.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Οι διάφορες λύσεις που μπορεί να εφαρμοστούν για την αντιμετώπιση των απειλών όσον αφορά στην ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων της κοινωνίας της πληροφορίας είναι οι παρακάτω [3]:

Αυξημένη ενημέρωση: πρέπει να ξεκινήσει μια δημόσια πληροφόρηση και μια εκπαιδευτική εκστρατεία, ώστε οι καλύτερες εφαρμογές να διαφημιστούν και να γίνουν γνωστές στο ευρύ κοινό.

Ευρωπαϊκές ειδοποιήσεις: τα κράτη-μέλη θα πρέπει να ισχυροποιήσουν τις ομάδες ανταπόκρισης σε περίπτωση ανάγκης και να βελτιώσουν τη μεταξύ τους συνεργασία. Η ευρωπαϊκή επιτροπή με τη σειρά της θα εξετάσει μαζί με τα κράτη-μέλη πως θα οργανώσει καλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο τη συλλογή δεδομένων καθώς και την ανάλυση και τον σχεδιασμό για τις επερχόμενες απαντήσεις στις ήδη υπάρχουσες απειλές.

Τεχνολογική υποστήριξη: η υποστήριξη για την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της ασφάλειας θα αποτελεί πια βασικό στοιχείο και θα στηρίζεται στην ευρεία στρατηγική για βελτιωμένη ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών.

Τυποποίηση και πιστοποίηση: οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης θα επιταχύνουν την εργασία τους και η ευρωπαϊκή επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει τις ηλεκτρονικές υπογραφές και την περαιτέρω ανάπτυξη των διάφορων πιστοποιητικών ασφαλείας. Η επιτροπή θα αποτιμήσει την αναγκαιότητα για νομική δράση πάνω στην αναγνώριση των πιστοποιητικών και τα κράτη-μέλη θα πρέπει να αναθεωρήσουν όλα τα σχετικά πρότυπα ασφαλείας.

Νομικό πλαίσιο: η ευρωπαϊκή επιτροπή πρόκειται να οργανώσει μια απογραφή των εθνικών κριτηρίων, τα οποία θα καταγραφούν σε συμφωνία με τους σχετικούς νόμους. Παράλληλα, τὰ κράτη-μέλη θα υποστηρίξουν τη δωρεάν κυκλοφορία των κρυπτογραφικών προϊόντων και η επιτροπή θα προτείνει νομοθεσία για την πάταξη του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

Ασφάλεια και κυβερνήσεις: τα κράτη-μέλη πρέπει να ενσωματώσουν αποτελεσματικά, πρακτικές λύσεις ασφάλειας στις δραστηριότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των ηλεκτρονικών προμηθειών. Επίσης, είναι πλέον απαραίτητη η εισαγωγή ηλεκτρονικών υπογραφών στις δημόσιες υπηρεσίες. Τέλος η ευρωπαϊκή επιτροπή θα ισχυροποιήσει τις απαιτήσεις ασφαλείας στα πληροφοριακά και επικοινωνιακά της συστήματα.

Διεθνής συνεργασία: η ευρωπαϊκή επιτροπή θα ενισχύσει το διάλογο με διεθνείς οργανισμούς και εταιρίες όσον αφορά την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών. [1,3,9]

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης e-Europe σχεδιάστηκε ως μέσο για να επιταχυνθεί η είσοδος της Ευρώπης στην ηλεκτρονική εποχή, στη νέα κοινωνία της πληροφορίας. Δίνει επίσης στο Διαδίκτυο μια ευρωπαϊκή διάσταση ενθαρρύνοντας το πολύγλωσσο περιεχόμενο και επιτρέποντας στις ευρωπαϊκές χώρες να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε περιοχές όπως οι τεχνολογίες κινητής τηλεφωνίας και η ψηφιακή τηλεόραση.

Πετυχαίνοντας τους στόχους της, η πρωτοβουλία e-Europe θα βοηθήσει αναμφίβολα να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να καταστούν ανταγωνιστικότερες οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες. Με τον τρόπο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει τις προσπάθειές να εκπληρώσει την υποχρέωσή της, δηλαδή, να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης.

Η επιτυχία της πρωτοβουλίας e-Europe δεν εξαρτάται μόνο από τις δραστηριότητες των ευρωπαϊκών οργάνων αλλά και από την εθνική, περιφερειακή και τοπική εξουσία σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις επιχειρήσεις, τα σχολεία, τα νοσοκομεία. Δηλαδή εξαρτάται από τον κάθε ευρωπαίο πολίτη

Συμπερασματικά, η ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει την Ευρώπη σε ένα κοινωνικό - οικονομικό χώρο όπου οι τεχνολογίες θα χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των πολιτών. Η προοπτική αυτή μπορεί να είναι εφικτή, μόνο αν η Ευρώπη αντιμετωπίσει με ετοιμότητα και κοινωνικοπολιτική ωριμότητα τόσο τα μειονεκτήματα όσο και τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζονται από την είσοδο της κοινωνίας της πληροφορίας στη ζωή μας.

Η κοινωνία της πληροφορίας δεν έχει μόνο τεχνολογική διάσταση. Όπως κάθε τεχνολογική ανακάλυψη έχει ευρύτατη κοινωνικοπολιτική, οικονομική και πολιτισμική διάσταση. Η κοινωνία της πληροφορίας εισέρχεται στη ζωή μας σε μια εποχή που εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη απόσταση μεταξύ των πλουσιότερων και των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αναπτυξιακή αυτή απόσταση χαρακτηρίζει πολλαπλούς τομείς παραγωγικής δραστηριότητας, μεταξύ των οποίων και την βασική υποδομή σε τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, όπως επίσης το κόστος και τη διαθεσιμότητα προηγμένων υπηρεσιών. Μπροστά σε τέτοιες ανισότητες στην περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας στα διάφορα κράτη-μέλη, η εφαρμογή πολιτικών στήριξης μιας αρμονικής και ισόρροπης ανάπτυξης στο σύνολο του κοινοτικού εδάφους, αποτελεί επείγουσα προτεραιότητα.

Μπορεί οι τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας να είναι σημαντικές, δεν είναι όμως ταυτόσημες με την έννοια της Κοινωνίας των Πληροφοριών. Υπό το πρίσμα της κοινωνικοοικονομικής συνοχής και της μείωσης των

περιφερειακών ανισοτήτων, αυτό που έχει πρωτεύουσα σημασία δεν είναι η τεχνολογία αυτή καθαυτή, αλλά η δυνατότητα χρήσης των πληροφοριών, αξιοποίησής τους και μετατροπής τους σε γνώση και μάθηση. Είναι προφανές, ότι το έργο της οικοδόμησης μιας κοινωνικά δίκαιης και χωροταξικά ισόρροπης Κοινωνίας των Πληροφοριών απαιτεί κάτι πολύ περισσότερο από την απλή ανάπτυξη τεχνολογικών υποδομών. Οι τεχνολογικές υποδομές της πληροφορίας αποτελούν το μέσο και όχι το σκοπό. **Σκοπός ήταν, είναι και θα είναι η ΚΟΙΝΩΝΙΑ.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δαούση Χριστίνα, «Η Κοινωνία των Πληροφοριών υπό το πρίσμα της Αειφόρου Ανάπτυξης και της Περιφερειακής Συνοχής», 2000
2. Γ. Δουκίδης, Μ. Θεμιστοκλέους, Β. Δράκος, Ν. Παπαζαφειροπούλου, «Ηλεκτρονικό Εμπόριο», 1998
3. Ελληνική Εταιρεία Επιστημόνων Η/Υ και Πληροφορικής, «Ασφάλεια Πληροφοριών: Τεχνικά, Νομικά και Κοινωνικά Θέματα», 1995
4. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Προς την Ευρώπη της Γνώσης: Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Κοινωνία της Πληροφορίας», 2002
5. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πώς Λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση», 2003
6. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Διευρωπαϊκά Τηλεπικοινωνιακά Δίκτυα», 2000
7. Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, «Για μια ασφαλέστερη Κοινωνία της Πληροφορίας με τη βελτίωση των υποδομών πληροφόρησης και την καταπολέμηση του εγκλήματος πληροφορικής», 2002
8. Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Στρατηγική και Δράσεις 2002
9. European Council, «Network and Information Security: Proposal for a European Policy Approach», 2000
10. The e-Europe Action Plan,
«http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope/index_en.htm»
11. Centre for Information About Europe, «<http://www.info-europe.fr>»
12. E-ten, «<http://europa.eu.int/eten>»